

Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027

Inhoudsopgave

■ 1	Inleiding	
■ 2	Bestuurlijke structuur	
	2.1 Samenstelling Raad	8
	2.2 Samenstelling College	9
■ 3	Deel 1: Beleidsbegroting	
	3.1 Bouwend Voorst	11
	3.2 Mooi Voorst	21
	3.3 Bedrijvig Voorst	36
	3.4 Gezond Voorst	42
	3.5 Sociaal Voorst	53
	3.6 Veilig Voorst	59
	3.7 Dienstverlenend Voorst	63
	3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen	70
	3.9 Overhead	75
■ 4	Paragrafen	
	4.1 Paragraaf Lokale heffingen	78
	4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	86
	4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	92
	4.4 Paragraaf Financiering	100
	4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	104
	4.6 Paragraaf Openbaarheid Wet Open Overheid	109
	4.7 Paragraaf Verbonden partijen	110
	4.8 Paragraaf Grondbeleid	123
■ 5	Deel 2: Financiële begroting	
	5.1 Uiteenzetting Financiële positie (financieel meerjarenperspectief 2024-2027)	126
■ 6	Bijlagen	
	Vaststellingsbesluit	140

Hoofdstuk 1

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027. In deze inleiding gaan wij in op de plaats van de begroting in de planning- en controlcyclus en recente ontwikkelingen.

Planning & control-cyclus

De planning- en controlcyclus van een begrotingsjaar beslaat een periode van twee jaren: de cyclus strekt zich uit van de behandeling van de prioriteitennota in de maand juni voorafgaand aan het begrotingsjaar tot de behandeling van de programmarekening in de maand juni na afloop van het begrotingsjaar. Dit brengt met zich mee dat in elk kalenderjaar de planning- en controlcyclus van drie begrotingsjaren aan de orde is. De cyclus voltrekt zich op twee vaste tijdstippen van het jaar: in de maand juni worden de programmarekening van het vorige begrotingsjaar, het voortgangsbericht van het lopende begrotingsjaar en de prioriteitennota voor het komende begrotingsjaar behandeld. In de maand oktober worden de bestuursrapportage van het lopende begrotingsjaar en de programmabegroting voor het komende begrotingsjaar behandeld. Deze samenhangende planning is een bewuste keuze: de raad kan op deze manier bij de behandeling van de prioriteitennota rekening houden met de resultaten van het afgelopen begrotingsjaar en met de laatste ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar. Bij de vaststelling in het najaar van de begroting voor het komende jaar kan de raad rekening houden met de laatste ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar. De planning- en controlcyclus steekt op deze manier consistent in elkaar en biedt de gemeenteraad optimale mogelijkheden om in samenhang te sturen en te controleren.

Context Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027

Dit is de tweede begroting van dit college 2022-2026 waarin het coalitieakkoord "Samen beter" verder uitgevoerd wordt. Naast de autonome ontwikkelingen conform de uitgangspunten van deze begroting zijn de structurele effecten van de Prioriteitennota 2024 en de Bestuursrapportage 2023 verwerkt.

Deze Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027 is opgesteld in opnieuw onzekere tijden. Wij leven in een tijd met grote uitdagingen op het gebied van zorg en welzijn, koopkracht, klimaat, wonen, werken, landbouwtransitie, opvang vluchtelingen, voortdurende oorlog tussen Oekraïne en Rusland, krappe arbeidsmarkt en gestegen kosten voor materiaal en diensten.

Wij zien daarnaast dat vanuit hogere overheden de regie voor grote ruimtelijke opgaven bij de regio wordt neergelegd en niet meer bij de afzonderlijke gemeenten. Daarmee wordt samenwerking binnen de regio voor de gemeente Voorst nóg belangrijker om ons lokale geluid te laten horen en mee te nemen bij de formulering van regionale standpunten op de grote ruimtelijke opgaven.

Ook onze maatschappelijke partners en de regionale en lokale aanbieders van maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugdzorg hebben te maken met hogere kosten, onder andere vanwege cao-loonstijgingen. Daarom willen we maatwerk leveren in de afspraken met onze partners, en gaan met hen daarover in gesprek. Ook zijn we verplicht om reële tarieven te bieden voor toegewezen Wmo- en jeugdzorgvoorzieningen. We gaan regionaal onderzoeken of onze tarieven hier nog aan voldoen en stellen deze indien nodig bij.

Vanaf het jaar 2026, ook wel aangeduid als "ravijnjaar", heeft het Rijk geen toename berekend van het gemeentefonds, onze grootste inkomstenbron. Geen enkele gemeente weet hoeveel geld er na 2026 beschikbaar komt en dat maakt het lastig om toekomstplannen te maken vooral bij plannen voor de langere termijn met structurele effecten.

In de Prioriteitennota 2024-2027 heeft u binnen diverse onderwerpen budgetten beschikbaar gesteld voor voorbereidings- of onderzoekskosten. Deze onderwerpen

eisen een gedegen voorbereiding omdat hier in de toekomst forse investeringen mee gemoeid zijn zoals voor onderwijshuisvesting, een toekomstbestendig en duurzaam zwembad, brandweerkazernes en een sporthal. Er worden haalbaarheidsstudies uitgevoerd waaruit investeringen kunnen volgen. De daadwerkelijke uitvoering van deze opgaven eisen grote investeringen.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Tegelijk met de Omgevingswet treedt ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voor nieuwbouw in werking. Vanaf 1 juli 2024 treedt ook de Wkb voor verbouw in werking. Deze wetten hebben gevolgen voor de wijze waarop omgevingsvergunningen worden verleend en toezicht wordt gehouden bij bouwprojecten. Voor 2024 is de totale tarieventabel van de legesverordening, aan de hand van de modelverordening Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), aangepast op de volledig nieuwe systematiek en vergunningplichten van de Omgevingswet.

De leges zijn gebaseerd op de huidige systematiek. Het eerste halfjaar van 2024 worden de aangevraagde vergunningen en documenten gemonitord en volgt een evaluatie van de begrote legesopbrengsten. Indien de evaluatie leidt tot een begrotingswijziging dan zal dit meegenomen worden in de bestuursrapportage 2024.

Financieel MeerjarenPerspectief (FMP) 2024-2027

Het FMP 2024-2027 laat een grillig verloop zien van de resultaten over de hele looptijd van deze begroting, de jaren 2024 tot en met 2027. De jaarschijven 2024 en 2025 laten positieve resultaten zien van afgerond respectievelijk € 2,1 mln. en € 2,2 mln. De jaarschijven 2026 en 2027 daarentegen laten tekorten zien van respectievelijk € 1,4 mln. en € 1,8 mln. door een forse terugval van de inkomsten van het Rijk, de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Het Rijk en de VNG zijn in overleg over belangrijke keuzes over het gemeentefonds. Maar dat heeft tot nu toe nog niet tot blijvende oplossingen geleid. Door het aftreden van het kabinet Rutte IV is de kans groot dat er op korte termijn geen duidelijkheid komt. Het demissionaire kabinet zal geen grote besluiten meer kunnen nemen en lopende discussies kunnen controversieel worden verklaard. Toch maken wij als college de keuze om te blijven investeren. Dat doen wij omdat de onzekerheid vooral over het gemeentefonds gaat en wij erop vertrouwen dat het Rijk de gemeenten op enig moment financieel compenseert of een andere keuze maakt, bijvoorbeeld het uitbreiden van het lokale belastinggebied. Het onnodig in gang zetten van (onomkeerbare) bezuinigingen vinden wij onwenselijk omdat dit enorme gevolgen heeft voor de samenleving en de organisatie.

Daarmee volgen wij het advies dat de VNG heeft uitgewerkt na de met grote meerderheid van alle gemeenten aangenomen resolutie 'Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief' op de Algemene Ledenvergadering van de VNG van 14 juni 2023:

- zorg voor een sluitende begroting voor 2024 en 2025;
- ga voor 2026 en 2027 uit van maatschappelijke opgaven, ook als dit een tekort laat zien;
- voer (vooralsnog) geen bezuiniging door voor de korting van € 3 mld. van het rijk op het gemeentefonds, want hierover zijn en komen nog gesprekken.

Onze Meerjarenprogrammabegroting 2024-2027 is voor de jaarschijven 2024 en 2025 sluitend en de jaarschijven 2026 en 2027 laten forse tekorten zien. Door de gevolgen van de keuzes van het kabinet te laten zien, geven wij een helder signaal af aan het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer: de gemeentelijke financiën zijn nu onvoldoende voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.

Het financieel meerjarenperspectief vindt u terug in deel 2: Financiële begroting.

College van burgemeester en wethouders.

Hoofdstuk 2

Bestuurlijke structuur

2.1 Samenstelling Raad

De samenstelling van de gemeenteraad van Voorst is als volgt:

Partij	Raadszetels	Fractie-vertegenwoordigers
Gemeente Belangen	5	6
VVD-Liberaal 2000	3	4
CDA	3	2
PvdA-GroenLinks	3	2
Voortvarend Voorst	3	6
D66	1	4
SGP	1	3
Totaal	19	27

Voorzitter gemeenteraad

Paula Jorritsma-Verkade

Raadsgriffier

Ita Joosten

Fractie Gemeentebelangen

Mirjam Jansen-Greiving (fractievoorzitter)

Arjen Lagerweij

Ingrid Aarnink - Westerbeek

Jeroen voor 't Hekke

Bjorn van Ekeren

Fractie VVD-Liberaal 2000

Emiel de Weerd (fractievoorzitter)

Ans van Amerongen - Elfferich

Margret Suelmann

Fractie CDA

Jürgen Wolff van Wülfig (fractievoorzitter)

Theo Timmermans

Jan Wessels

Fractie PvdA-Groen Links

Bertine Grevinga (fractievoorzitter)

Joost van Hoof

Willeke Moleman

Fractie Voortvarend Voorst

Arend Jansen (fractievoorzitter)

Danny Roelofs

Lianne van den Brand

Fractie SGP

Arco Hak (fractievoorzitter)

Fractie D66

Wim Vrijhoef (fractievoorzitter)

2.2 Samenstelling College

De samenstelling van het college van burgemeester en wethouders van Voorst is als volgt:

Burgemeester Paula Jorritsma-Verkade

Portefeuille Algemene Zaken, communicatie en handhaving

- Bestuurlijke samenwerking
- Openbare orde en veiligheid
- Integrale handhaving
- Communicatie en representatie
- Burgerzaken
- Participatie (burgerparticipatie en dorpsbelangen)
- Bestuurlijk kompas (maatschappelijk, ambtelijk en bestuurlijk samenspel)

Wethouder Rosmarijn Boender

Portefeuille Middelen, beheer openbare ruimte, grondexploitatie, mobiliteit en economie en toerisme

- Openbare ruimte
- Mobiliteit
- Riolering
- Gemeentelijke gebouwen
- Financiën
- Middelen (P&O, ICT, Belastingen)
- Grondexploitatie
- Economie en toerisme

Wethouder Peter Wormskamp

Portefeuille Jeugd, werk en inkomen, cultuur en sport

- Jeugd en Onderwijs
- Kunst en cultuur
- Integratie en asielopvang
- Werk en inkomen
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Gezondheid
- Sport
- Diversiteit en inclusiviteit

Wethouder Bert Visser

Portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling, wonen, milieubeleid en Cultureel Erfgoed

- Ruimtelijke ordening
- Wonen en woningbouw
- Cultuurhistorie en landgoederen
- Landschap en biodiversiteit
- Waterbeheer
- Klimaat en energietransitie
- Afval en circulariteit

Gemeentesecretaris Lisette Wolbers-Cents

- Als algemeen directeur eindverantwoordelijk leidinggevende van de ambtelijke organisatie
- Eerste adviseur van het college

Hoofdstuk 3

Deel 1: Beleidsbegroting

3.1 Bouwend Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Vorst is een heerlijke plek om te wonen. Groen, goed bereikbaar, met een eigen karakter te midden van grotere steden. Mensen moeten zich verbonden voelen met Twello en de dorpen in de gemeente Voorst en de kans krijgen om hier prettig en betaalbaar te kunnen wonen. Het is belangrijk dat er woningen bij komen en dat er gebouwd wordt voor specifieke doelgroepen.

Wonen en bouwen

De druk op de woningmarkt is hoog. Woningen zijn schaars, net als de grond. Bovendien zijn de materiaalkosten hoog en is er een personeelstekort in de bouw. Dit alles zorgt ervoor dat het voor veel mensen erg moeilijk is om aan een woning te komen.

Er moeten extra woningen bijkomen. Maar de nood is nú hoog en nieuwe woningen zijn niet morgen gebouwd. Dit vraagt om flexibiliteit en creativiteit. Zijn er snelle oplossingen mogelijk, zoals prefab woningen, tijdelijke woningen, tiny houses en vernieuwende woonvormen, meerdere generaties op één erf of het splitsen van woningen. Maar ook goedkoper bouwen of kleinere woningen behoort tot de mogelijkheden. Variatie in woningen is een doel. In alle gevallen geldt dat de groei moet passen bij de gemeente Voorst, om het mooie landelijke en dorpse karakter te behouden.

Binding met Voorst gaat voor

Mensen die een sociale of economische binding hebben met Voorst, krijgen een streepje voor zodra de regelgeving dit mogelijk maakt. Dit geldt zowel voor nieuwbouwwoningen die opgeleverd worden, als voor huurwoningen. Verschillende doelgroepen moeten worden bediend met het woningaanbod. Bijvoorbeeld door woningen voor jongeren en ouderen te stimuleren, maar ook woningen voor mensen die een aangepaste woning nodig hebben.

Duurzaam en betaalbaar

Duurzaamheid is bij alle nieuwe woningen vanzelfsprekend. Ook wordt ingezet op de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad in samenwerking met IJsseldal Wonen. Bij woningbouwplannen wordt gekeken naar de kansen die ontstaan, zoals klimaatadaptatie, de energietransitie, circulariteit, sociale veiligheid en verkeer. Wonen moet ook betaalbaar zijn. Aan de percentages sociale woningbouw zoals vermeld in de Woonvisie wordt vastgehouden. Dat betekent 40% in Twello, 30% sociaal in Terwolde, Voorst, Klarenbeek en Wilp. In de kleine dorpen wordt maatwerk toegepast op basis van behoefte. Gestreefd wordt naar een gevarieerd en passend woningaanbod, met woningen vanaf € 240.000.

Ruimtelijke ordening

Twello Noord

Alle partijen in de coalitie zijn ongelukkig met de keuzes voor het woningbouwprogramma die gemaakt zijn in Twello Noord, net voor de start van de nieuwe coalitieperiode. Het vaststellen van dit bestemmingsplan in de vorige raad is een feit waar wij verder mee moeten.

Tijdens de onderhandelingen is geïnventariseerd wat de gevolgen zijn van stoppen of het aanpassen van de woningbouw op deze plek. De conclusie hiervan is dat het financieel niet verantwoord is om het vastgestelde bestemmingsplan terug te draaien, want de kosten hiervan bedragen minimaal 5,5 miljoen.

Wij gaan wel met omwonenden van Twello Noord in gesprek om binnen het vastgestelde bestemmingsplan samen met inwoners de beste oplossingen te zoeken voor de verkeersafwikkeling en de inrichting van de wijk.

Doen wat kan

In onze mooie dorpen bouwen we naar behoefte, om de algehele leefbaarheid te bevorderen. Daarom luisteren we naar de inwoners en streven we per dorp en het buitengebied naar een dorpsvisie of geactualiseerde visie.

Rondom wonen willen wij doen wat kan. Met andere woorden: we benaderen particuliere en collectieve initiatieven met een positieve grondhouding. En als initiatieven toch niet kunnen, leggen we uit waarom niet en denken we mee over alternatieven.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Activiteiten

Ruimtelijke ordening

Implementatie Omgevingswet	
Inhoud	<p>Omgevingswet</p> <p>De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Het besluit is op 22 maart 2023 gepubliceerd in het Staatsblad. Gelijktijdig met de Omgevingswet treedt ook de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voor nieuwbouw in werking. Vanaf 1 juli 2024 treedt ook de Wkb voor verbouw in werking. Deze wetten hebben impact op de wijze waarop omgevingsvergunningen worden verleend en toezicht wordt gehouden bij bouwprojecten.</p> <p>Het jaar 2024 staat in het teken van de implementatie van de Omgevingswet en de Wkb (gefaseerd) in de praktijk. We gaan werken met onze nieuwe kerninstrumenten.</p> <p>Omgevingsvisie: In 2024 starten we met een actualisatie van de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst uit 2017. Uiterlijk 31 december 2026 moet de gemeenteraad een omgevingsvisie hebben vastgesteld die volledig voldoet aan de Omgevingswet.</p> <p>Programma's: Gemeente Voorst kent al diverse programma's. In 2024 wordt de vaststelling van het programma Landelijk Gebied en het programma Ruimtelijke Kwaliteit voorzien.</p> <p>Omgevingsplan: Per 1 januari 2024 krijgt gemeente Voorst een tijdelijk omgevingsplan van rechtswege. In de loop van het jaar krijgt de gemeenteraad voorstellen om het plan te wijzigen. Enerzijds omdat de gemeente de regels uit het tijdelijke plan om moet zetten naar een nieuw omgevingsplan (overgangperiode tot 1 januari 2030) en anderzijds om initiatieven mogelijk te maken.</p> <p>Omgevingsvergunning: Vanaf 1 januari 2024 kunnen inwoners en bedrijven vergunningen aanvragen via het omgevingsloket. Net als nu worden de meeste besluiten voor omgevingsvergunningen genomen door het college. In 2023 heeft de raad al vastgesteld in welke gevallen de raad bindend adviesrecht heeft.</p> <p>Met name door de impact van de Wkb en de mogelijke consequenties van een nieuw omgevingsplan op het vergunningenproces, komt er in 2024 (opnieuw) een voorstel over hoe we om willen gaan met de leges voor 2025 e.v., we voorzien een forse daling van de legesinkomsten.</p> <p><i>Programma Ruimtelijke Kwaliteit</i></p> <p>In 2024 werken we daarnaast verder aan het programma Ruimtelijke Kwaliteit. Hierin staat de ruimtelijke kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal door maatschappelijke opgaven in samenhang aan te pakken. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt er voor de gemeente ook een 'bruidsschat' aan regelgeving vanuit de Rijksoverheid mee. Een natuurlijk moment om te herijken of we per gebied de ruimtelijke kwaliteit nog op de gewenste wijze regelen. In het programma Ruimtelijke kwaliteit wordt de wijze geïntroduceerd waarop in de daaropvolgende jaren het omgevingsplan wordt opgesteld. Het programma is in lijn met het programma Mooi Nederland van de Rijksoverheid. De verwachting is dat het programma medio 2024 voor vaststelling kan worden aangeboden aan de raad.</p>
Beoogd effect	Het implementeren van de Omgevingswet per 1 januari 2024 (datum inwerkingtreding van de Omgevingswet). Door concrete toekomst- en handelingsperspectieven houden wij de gemeente Voorst mooi, dienstverlenend, functioneel, robuust en duurzaam.

Programma Landelijk Gebied en Ruimtelijk Perspectief	
Inhoud	<p><i>Ruimtelijk Perspectief</i></p> <p>Regionaal wordt er gewerkt aan het ruimtelijke regioverhaal. Hierin wordt de puzzel gelegd van de opgaven die zich op de diverse beleidsterreinen voordoen en beschikbare (schaarse) ruimte. Het gaat om woningbouwopgaven en oppervlakte bedrijfsterrein, maar ook over de energietransitie, extensivering van de landbouw en opgaven op gebied van natuur en water. De toepassing van het principe bodem en water sturend speelt hierin uiteraard een belangrijke rol. De resultaten worden eind 2023 verwacht en worden onder andere gebruikt als input bij de processen die op provinciaal en rijksniveau plaatsvinden.</p> <p>De provincie en de regio Stedendriehoek werken gezamenlijk aan een zogenoemd regioarrangement. De regio arrangementen vormen het fundament voor langjarige afspraken tussen Rijk, provincies, regio's, gemeenten en waterschappen. Per onderwerp worden er afspraken gemaakt over geld, menskracht en tijdshorizon voor de afspraken over de uitvoering verschillen.</p> <p>In het regioarrangement worden de resultaten van het ruimtelijk regioverhaal meegenomen daarnaast gaat het in het regioarrangement ook over Vitaal landelijk gebied Gelderland (VLGG), Verstedelijkings- en woonopgave, en de RES. Na de vaststelling van het regioarrangement wordt nadere uitwerking vanaf 2024 in gebiedsprocessen opgepakt.</p> <p><i>Programma Landelijk Gebied</i></p> <p>Inmiddels is een aantal stappen gezet ter voorbereiding op het maken van ons eigen PLG en hebben wij u in 2023 meegenomen in de tussentijdse resultaten hiervan:</p> <p>Fase 1: Speelveld in kaart brengen/formuleren concrete opgaven (1e helft 2023) Fase 2: Verdieping van opgaven (2e helft 2023) Fase 3: Uitwerking toekomst landelijk gebied (2e helft 2023)</p> <p>In 2024 komt Fase 4 aan de orde, namelijk het delen en toetsen van het Programma Landelijk Gebied.</p> <p>Het PLG richt zich op zeven concrete opgaven:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hoe ziet de toekomst van de landbouw in Voorst eruit? ▪ wat vraagt het bodem- en watersysteem van de toekomst van Voorst? ▪ wat wordt de ruimtelijke positionering van het Voorster middengebied? ▪ hoe en waar maken wij ruimte voor duurzame energie in Voorst? ▪ hoe zien de landschappelijke en ecologische structuren van Voorst er in de toekomst uit? ▪ wat wordt de recreatieve positionering van Voorst? ▪ hoe ontwikkelen dorpen en erven zich de komende decennia? <p>Per opgave zijn deelopgaven geformuleerd en vervolgvragen die als houvast dienen bij de volgende fase.</p> <p>In 2024 hebben we naar verwachting de 1e drie fasen afgerond en richten we ons op fase 4. Hierbij brengen we alle inbreng bijeen in een conceptversie van het Programma Landelijk Gebied. Door het Programma te testen en te toetsen, samen met belanghebbenden, zetten we de puntjes op de i en maken we een definitief resultaat dat voorgelegd wordt aan de raad. In deze fase besteden we ook bijzondere aandacht aan de uitvoering van het Programma Landelijk Gebied. Waar het kan, verzamelen en ondersteunen we potentiële initiatieven, zodat het ontwikkelproces van het Programma tegelijkertijd de kickstart van de uitvoering ervan is</p>
Beoogd effect	Het doel is een toekomstbestendig en leefbaar buitengebied waarbij meerdere functies naast elkaar kunnen bestaan en elkaar versterken.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

Een regisserend grondbeleid voeren	
Inhoud	In 2020 is de Nota grondbeleid vastgesteld, waarin we het regisserend grondbeleid doorzetten. Hierbij kijken we per ontwikkeling of wij een actieve of een faciliterende rol innemen. Bij een actieve rol voert de gemeente de exploitatie zelf. Bij een faciliterende rol ligt de ontwikkeling in handen bij een particuliere exploitant of ontwikkelaar, waarbij de gemeente al de nodige afspraken met de ontwikkelende partij contractueel vastlegt. De nota grondbeleid wordt eens per vier jaar opnieuw vastgesteld. In 2024 wordt het grondbeleid geactualiseerd en ter vaststelling aan de raad aangeboden.
Beoogd effect	Voorzien in de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwbehoefte in de verschillende Voorster kernen.

Wonen en bouwen

Woningbouwplannen in de kernen	
Inhoud	<p>Op basis van PRIMOS-prognoses zijn met de provincie Gelderland en de regiogemeenten kwantitatieve afspraken gemaakt over het te realiseren aantal woningen en dit is vastgelegd in de regionale Woonagenda. Daarnaast is in maart 2023 de Regionale Woondeal 2022 t/m 2030 regio Stedendriehoek ondertekend door de regiogemeenten, de provincie Gelderland en het Rijk. Voor de gemeente Voorst bedraagt de woningbouwopgave tot en met 2030 ca. 900 woningen. Waarbij we in nieuw te ontwikkelen plannen streven naar 30% sociale huur maar wel passend bij de lokale behoefte. De aantallen uit de Regionale Woondeal sluiten goed aan bij onze ambitie voor de toevoeging van gemiddeld 80 nieuwbouwwoningen per jaar, zoals verwoord in onze Woonvisie .</p> <p>De grootste woningbouwopgave ligt in Twello, maar ook in onze andere kernen werken wij aan verschillende nieuwbouwprojecten. Hieronder een opsomming van plannen waar in 2024 verder aan wordt gewerkt, waarvan sommige ontwikkelingen zich al in de uitvoerende en afrondende fase bevinden.</p> <p><i>Twello</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herontwikkeling locatie voormalig Veluws College, gemeentewerf en brandweer; ▪ Rijksstraatweg 93 – 97, Overmarslocatie ; ▪ Hoek Stationsstraat – Veilingstraat; ▪ Duistervoordseweg 54; ▪ Locatie Beersen; ▪ Tijdelijk parkeerterrein naast de Aldi aan de Duistervoordseweg; ▪ Twello – Noord; ▪ Locatie Korderijnk <p><i>Terwolde</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dorpszicht fase 2 ; ▪ Wijzigingsbevoegdheid aan het leuwend; ▪ Locatie Vorderman; ▪ Locatie voormalige Rabobank <p><i>Wilp</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningbouwplan Binnenweg – Rijksstraatweg <p><i>Posterenk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningbouwplan Enkweg.

Woningbouwplannen in de kernen (vervolg)	
Inhoud	<p><i>Teuge</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Locatie Hessenlaan. <p><i>Voorst</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningbouwlocatie Winkler Prins ▪ Diverse maatwerklocaties voor herontwikkeling naar woningbouw op basis van de Kanskaart Voorst <p>Naast de hierboven genoemde projecten werken we ook in 2024 aan andere projecten in verschillende kernen waar op dit moment verkennende gesprekken over plaatsvinden, of die op dit moment (nog) niet in beeld zijn.</p>
Beoogd effect	Op basis van de actuele woningbouwprognoses en een goede ruimtelijke ordening voorzien in de (korte en lange termijn) woningbouwbehoefte in de kernen.

Variatie in woningtypen en prijssegmenten	
Inhoud	<p>Bij nieuwbouwprojecten in de gemeente Voorst is het uitgangspunt voorzien in de (lokale) behoefte waarbij ingezet wordt op variatie in woningtypen en prijssegmenten. Dit staat beschreven in de Woonvisie. Dit betekent dat wij ook verder kijken dan de 'traditionele' manier van ontwikkelen en manier van wonen. Wij hebben hiervoor aandacht en in de planvormingen vinden vernieuwende woonvormen steeds meer hun plek. Ook willen we eventuele kansen in de bestaande woningvoorraad (beter) benutten.</p> <p>In de gemeente zijn er concrete plannen in uitvoering. Zo heeft de gebiedscoöperatie Nijbroek het initiatief genomen om een voormalig agrarisch erf te herontwikkelen naar woningbouw waarbij sprake is van differentiatie in de woningen en verbetering van het landschap. In het plan De Vier Erven worden woningen (compacte appartementen en grondgebonden) gerealiseerd gericht op de doelgroep een- en tweepersoonshuishoudens. In Twello Noord is ook een diversiteit aan woningen voorzien zoals een hofje en micro-wonen.</p> <p>In 2024 gaan we aan de slag met diverse plannen voor 1 en 2 persoonshuishoudens in en nabij het centrum van Twello, onder andere geschikt voor senioren en starters. Het gaat hierbij om de Overmars locatie en appartementen op de locaties aan de Duistervoordseweg 54 en de hoek Stationsstraat - Veilingstraat. Ook op de locatie Korderijnk worden plannen ontwikkeld met geschikte woningen voor deze doelgroep. Door op deze inbreidingslocaties ruimte te bieden voor de doelgroep 1 en 2 persoonshuishoudens, komen naar verwachting op andere plekken weer (ruime) eengezinswoningen vrij voor andere doelgroepen.</p> <p>Daarnaast is IJsseldal Wonen eigenaar van het tijdelijke parkeerterrein aan de Duistervoordseweg in Twello. Het streven is om in 2024 stappen te zetten naar herontwikkeling naar woningbouw. Hier zijn 14 compacte huurappartementen, geschikt voor één- en tweepersoonshuishoudens voorzien. In de meerjarensamenwerkingsafspraken met IJsseldal Wonen worden hier afspraken over gemaakt.</p> <p>In 2024 wordt in Teuge een kleinschalige inbreiding ontwikkeld met woningen die geschikt zijn om langer zelfstandig te wonen. Op die manier bieden we ruimte voor huisvesting van ouderen die graag in het dorp willen blijven wonen. Deze woningbouwlocatie wordt in collectief particulier opdrachtgeverschap ontwikkeld.</p> <p>Ook bij herontwikkeling van voormalige agrarische erven in het buitengebied willen we in 2024 en verder meer gaan inzetten op differentiatie in woningtypen. Dit doen wij op basis van het tijdelijk Rood voor Groen-beleid.</p> <p>We zetten bij toekomstige ontwikkelingen in op het realiseren van kleinere woonvormen, innovatieve woonconcepten en/of creatieve woonvormen als die aansluiten bij de behoeften van bijvoorbeeld starters, lagere (midden)inkomens en senioren op daartoe geschikte locaties. In dit kader onderzoeken we de mogelijkheden voor het realiseren van 'flexwonen' om verschillende doelgroepen te kunnen huisvesten.</p> <p>Variatie in woningen is een doel. In alle gevallen geldt dat de groei moet passen bij de gemeente Voorst, om het mooie landelijke en dorpse karakter te behouden.</p>
Beoogd effect	Voorzien in de (lokale) behoefte waarbij ingezet wordt op variatie in woningtypen en prijssegmenten.

Lokale binding	
Inhoud	<p>Uitgangspunt bij woningbouwontwikkelingen in onze gemeente is het bedienen van verschillende doelgroepen door het realiseren van een gedifferentieerd woningaanbod in woningtype en prijssegmenten. Daarnaast onderzoek wij welke mogelijkheden er zijn om woningzoekenden met een lokale binding voorrang te geven bij woningbouwprojecten.</p> <p>Voor de sociale huurwoningen geldt het volgende: IJsseldal Wonen hanteert binnen de juridische kaders een voorrangregeling voor woningzoekenden met een lokale binding. Concreet betekent dit dat maximaal 50% van het vrijkomende woningaanbod mag worden toegewezen aan een actief woningzoekende uit de desbetreffende kern, dit wordt met name in de kleine kernen toegepast. Verder hanteert IJsseldal voor bepaalde doelgroepen, gekoppeld aan specifieke woonruimten een voorrangslabell (bijvoorbeeld jongeren of senioren). Ook bij verkoop van vrijkomende huurwoningen hanteert IJsseldal Wonen een voorrangregeling voor starters uit de desbetreffende kern en vervolgens uit de gemeente.</p> <p>De koopwoningmarkt gaat voornamelijk uit van vrije vestiging. Wel proberen wij op andere manieren de kansen voor lokaal woningzoekenden te vergroten, dit zetten wij door in 2024. Dit doen wij door bijvoorbeeld afspraken met ontwikkelaars te maken, maar ook door berichtgeving over nieuwbouwprojecten zo lokaal mogelijk te houden. Daarnaast is op 27 juni 2023 het wetsvoorstel voor de Wijziging van de Huisvestingswet 2014 naar aanleiding van de evaluatie van de herziene Huisvestingswet 2014 aangenomen. Deze wet bevat onder andere landelijke regelgeving om de slaagkansen van woningzoekenden met een sociale of economische binding aan de regio of gemeente te vergroten. In 2024 komen wij met voorstellen of en hoe dit instrumentarium toe te passen.</p>
Beoogd effect	Waar mogelijk woningzoekenden met een lokale binding voorrang geven bij woningbouwprojecten.

Duurzaam en betaalbaar	
Inhoud	<p>Voor de sociale huur geldt dat in de meerjarensamenwerkingsafspraken met IJsseldal Wonen en de huurdersbelangenvereniging afspraken zijn gemaakt op het gebied van verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. IJsseldal Wonen reserveert jaarlijks een bedrag voor het verduurzamen van haar woningvoorraad op basis van de kaders uit de duurzaamheidsvisie die geldt voor de periode 2021 – 2025. IJsseldal Wonen geeft in de periode tot en met 2028 prioriteit aan het verduurzamen van de woningen met labels E-F-G. Daarnaast pakt IJsseldal Wonen vóór 2030 ook de woningen met de D labels aan. Tevens wil IJsseldal Wonen de PV panelen verder uitrollen (doel is gemiddeld 300 woningen per jaar in het hele werkgebied). We blijven met IJsseldal Wonen nieuwe en concrete afspraken maken over de duurzaamheidsopgave, de huidige energiecrisis maakt dit extra urgent. Samen met IJsseldal Wonen wordt er gekeken om een soortenmanagement plan te maken zodat de ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming niet per woning afzonderlijk afgegeven hoeft te worden. Dit scheelt tijd en geld. Hierbij wordt gekeken of de koopwoningen hierin meegenomen kunnen worden. Binnen de regio Stedendriehoek vindt er overleg plaats met de provincie, omdat er nog veel onduidelijkheid over is. Wij hopen in 2024 een soortenmanagementplan af te kunnen ronden.</p> <p>Bij nieuwbouwontwikkelingen hanteren we de percentages voor sociale woningbouw (bereikbare koop en sociale huur) zoals vermeld in de Woonvisie waarbij we streven naar een aandeel van 30% sociale huur zoals opgenomen in de Regionale Woondeal. Voor de bereikbare koopwoningen sluiten wij aan bij de landelijke lijn qua prijzen (bandbreedte tot maximaal €355.000). Binnen de bandbreedte zetten we in op een gedifferentieerd aanbod waarbij de prijs-kwaliteitsverhouding in evenwicht is. In de meerjarensamenwerkingsafspraken worden afspraken gemaakt over de nieuwbouwoopgave voor sociale huurwoningen voor de komende jaren.</p>
Beoogd effect	Een duurzame woningvoorraad en variatie in prijssegmenten zoals vastgelegd in de Woonvisie en in de Regionale Woondeal 2022-2030 regio Stedendriehoek.

Twello Noord	
Inhoud	In afwachting op de zitting (datum nog onbekend) bij de Raad van State en een uitspraak in de bodemprocedure worden de voorbereidende werkzaamheden zonder onomkeerbare effecten vervolgd. Hierbij is de verwachting dat wij in 2024 fase 1 (De Enk, De Boerderij en de Dernhorstlaan) bouwrijp maken en starten met de verkoop. Vooruitlopend op deze fase informeren wij de omgeving over de inrichtingstekeningen van de openbare ruimte.
Beoogd effect	Het woningbouwplan zorgt voor noodzakelijke huisvesting en minder druk op de woningmarkt in Twello.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing (waaronder startersleningen en stimuleringsleningen en verduurzamen van gebouwen) door deelneming in het fonds.
Regio Stedendriehoek	<p>De regio Stedendriehoek is een samenwerkingsvorm én een gebied. De Wgr-regeling wordt aangepast waardoor met één organisatie (nu nog twee) wordt gewerkt. De Strategische Board vormt vanuit de samenwerking van de 3 o's (onderwijs, ondernemers en overheid) een onafhankelijk adviesorgaan.</p> <p>De komende jaren wordt gezamenlijk gewerkt aan de regionale uitvoeringsagenda. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten tot 2030. De agenda geeft aan waar wij gezamenlijk voor staan en is gericht op de toekomst met slimme groene verstedelijking, een vitaal landelijk gebied en een gezonde regionale economie.</p>

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Wonen & Bouwen	Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	889	COELO, Groningen
Wonen & Bouwen	Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	914	COELO, Groningen
Wonen & bouwen	WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen in euro's.	340.000	CBS
Wonen & Bouwen	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	87,1%	CBS
Grondexploitatie	Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	12,4	ABF Systeem Woningvoorraad

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2024	2025	2026	2027
8-1 Ruimte en leefomgeving	1.327.968	1.509.667	1.497.274	1.512.206	1.416.225	1.376.141
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	2.580.979	1.576.341	7.688.948	6.386.611	3.536.307	3.390.361
8-3 Wonen en bouwen	1.674.020	2.557.860	1.474.410	1.416.288	1.415.248	1.391.873
Totaal lasten	5.582.968	5.643.868	10.660.632	9.315.105	6.367.780	6.158.375
8-1 Ruimte en leefomgeving	175.109	97.113	100.026	100.026	100.026	100.026
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	3.835.284	1.541.267	7.688.948	6.386.611	3.536.306	3.390.360
8-3 Wonen en bouwen	1.361.652	997.535	1.024.081	1.024.081	1.024.081	1.024.081
Totaal baten	5.372.045	2.635.915	8.813.055	7.510.718	4.660.413	4.514.467
Totaal saldo baten en lasten	-210.923	-3.007.953	-1.847.577	-1.804.387	-1.707.367	-1.643.908
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	9.131	876.633	120.000	75.000	-	-
Geraamde resultaat	-201.792	-2.131.320	-1.727.577	-1.729.387	-1.707.367	-1.643.908

Toelichting ontwikkelingen begroting 2024 t.o.v. 2023:

8-1 Ruimtelijke ordening

Het verschil met 2023 betreft de in dat jaar geraamde kredieten 'Bestemmingsplan buitengebied' en 'Programma landelijk gebied'.

8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Opname van het nieuwe complex 'Nieuw Basselt en Fliertlanden' in de begroting veroorzaakt de toename in zowel de lasten als de baten.

8-3 Wonen en bouwen

De in 2023 geraamde kredieten kredieten 'Transitie fysiek domein omgevingswet', 'Regionale energie strategie' en Invoering wet kwaliteitsborging bouwen' zorgen voor het verschil met 2024.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Totaal Bouwend Voorst	2024-2027	0	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Wijk- en dorppontwikkelfonds	492.017	492.017	492.017	482.017	492.017
Vereveningsfonds sociale woningbouw	578.561	578.581	578.561	578.561	578.561
Totaal reserves	1.070.578	1.070.578	1.070.578	1.070.578	1.070.578
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 31 december

Toelichting:

Reserves

Wijk- en dorppontwikkelfonds

Dit fonds geeft dekking aan investeringen met betrekking tot initiatieven op het gebied van de leefbaarheid.

Het resterende bedrag hoogte van € 492.017 is beschikbaar om uitvoering te geven aan de motie 'Verduurzamen doen we samen'. Wij gaan met IJsseldal Wonen in overleg om dit in te zetten voor verduurzaming van sociale huurwoningen. Hierover hebben wij u met een raadsmededeling geïnformeerd.

Vereveningsfonds sociale woningbouw

Dit fonds is opgericht om verevening mogelijk te maken, indien er bij een ontwikkeling geen of te weinig sociale woningbouw in het plan is opgenomen. Het budget kan worden ingezet bij een project, dat door de bouw van (een extra aantal) sociale woningen financieel niet sluitend is.

3.2 Mooi Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Voorst ligt centraal tussen drie grotere steden, met een goed wegennet en OV-verbindingen. Het spoor zorgt voor een goede bereikbaarheid van Apeldoorn, Deventer en Zutphen en achterliggende gebieden.

De gemeente Voorst heeft een belangrijke opgave met betrekking tot de energietransitie en het vergroten van de biodiversiteit. De klimaatverandering stelt ons voor nieuwe uitdagingen die onze huidige inwoners én de volgende generaties raken. Niets doen is geen optie.

Verkeer en vervoer

Met de auto is Voorst goed bereikbaar, mede dankzij de A1. De snelweg zorgt echter soms ook voor drukte op kleinere wegen, wanneer automobilisten files vermijden en een binnendoorroute kiezen. Het intensieve gebruik van het wegennet zorgt ook voor geluidsoverlast en fijnstof. Een goede bereikbaarheid en doorstroming van autoverkeer is belangrijk.

Verkeer in Twello

De veiligheid op de H.W. Iordensweg en de afwikkeling van industrieverkeer vragen aandacht. Inzichtelijk moet worden welke factoren bijdragen aan de verkeersdruk in Twello en hierbij worden de verkeerssituaties bij basisscholen en sportaccommodaties meegenomen. Verder onderzoeken we fysieke oplossingsrichtingen en verkeersmaatregelen (bijvoorbeeld voor vrachtverkeer) en besluiten hierover na overleg met inwoners. De komende jaren worden er woningen gebouwd in Twello, wat vraagt om de aanleg van veel nieuwe wegen en een goede aansluiting op het bestaande wegennet.

Verkeersveiligheid in de dorpen en het buitengebied

In veel dorpen hebben inwoners zorgen over de verkeersveiligheid. Daarom kijken wij met inwoners zorgvuldig naar de oorzaken, met speciale aandacht voor de verkeersveiligheid van voetgangers en fietsers. Samen bepalen we waar welke maatregelen mogelijk en gepast zijn. Provinciale wegen zijn ook punt van zorg. De invloed van de gemeente op het provinciale verkeersbeleid is beperkt. We wenden onze invloed aan om de provincie deelgenoot te maken van bestaande zorgen en te stimuleren om samen de verkeersveiligheid te verbeteren.

Recreatieve routes

In 2024 dragen wij ook weer zorg voor een mooi kwalitatief aanbod van recreatieve fiets- en wandelroutes. Met budget vanuit de prioriteitennota zullen wij aan de slag gaan het uitrollen van het wandelnetwerk. In 2024 zullen dit voornamelijk voorbereidende werkzaamheden betreffen, zoals het in kaart brengen van de huidige wandelstructuur, overleggen met grondeigenaren en digitale werkzaamheden. Daarnaast gaan we de huidige wandel- en fietsstructuren in beeld brengen en onderzoeken waar er nog kansen liggen voor uitbreiding van de huidige wandel- en fietspaden. Uiteraard zal dit onderzoek rekening houden met de recreatieve behoeftes en belevingswaarden en met de balans tussen natuur en leefbaarheid. Daarnaast wordt er in 2024 verder gewerkt aan de ontwikkeling van een klompenpad in Wilp-Achterhoek.

Openbaar vervoer

Het spoor zorgt ervoor dat Voorst goed en snel bereikbaar is, de trein brengt inwoners snel in andere delen van het land. Wel baart het goederenvervoer en de veiligheid bij overgangen sommige inwoners zorgen.

Het is van groot belang dat stations en het netwerk van bussen goed op elkaar aan blijven sluiten. We willen de behoefte van gebruik van het openbaar vervoer monitoren in samenwerking met provincie en vervoerders. De gemeente blijft hierover in gesprek met inwoners en houdt het onderwerp op de agenda van de provincie.

Doelgroepenvervoer

Bijzondere aandacht hebben wij voor het doelgroepenvervoer. Omdat het hier vaak maatwerk betreft, en de kwetsbaarheid van sommige gebruikers hoog is, volgen wij dit intensief.

Samen met inwoners

We betrekken inwoners bij planvorming van de afwikkeling van verkeer in hun directe omgeving, waarbij de gemeente de gevolgen van verschillende opties duidelijk in kaart brengt. De discussie over dit soort vraagstukken zien wij tijdens ontwikkelplannen in de dorpen al regelmatig ontstaan. We willen de dialoog graag op gang houden.

Wij willen milieuvriendelijke vormen van vervoer stimuleren en het voor inwoners makkelijk maken om te kiezen voor milieuvriendelijke vormen van vervoer.

Duurzaamheid en milieubeheer

Visie op grondgebruik

Wonen, werken, recreatie, circulaire landbouw en de energietransitie leggen allemaal een claim op de beschikbare grond binnen de gemeente Voorst. Waar is ruimte voor welke opgave? Daarnaast zien wij dat gemeenten om Voorst heen plannen (willen) ontwikkelen aan onze gemeentegrenzen. Dit alles vraagt voor Voorst om een visie op het grondgebruik, die de kwaliteit van het unieke Voorster landschap bewaakt en waar mogelijk versterkt.

Circulaire landbouw

Een belangrijke partner en doelgroep bij het vergroten van de biodiversiteit is de agrarische sector. Wij willen stappen zetten naar een circulaire landbouw. Wij realiseren ons dat de agrarische sector onderdeel is van een mondiaal krachtenveld. Naast het vergroten van de biodiversiteit en het ontwikkelen van circulaire landbouw is het van belang dat de agrarische ondernemer een goed inkomen kan verdienen. Wij willen met de sector in gesprek om te bespreken wat er nodig is om deze belangen te verenigen. De koers is duidelijk, de weg maken we samen.

Circulaire economie

Materialen zijn schaars en kostbaar. Daarom onderzoeken we hoe we circulariteit kunnen stimuleren. Afval kan in veel gevallen weer een grondstof zijn. We onderzoeken hoe we inleverpunten beter bereikbaar kunnen maken voor inwoners. We werken toe naar een circulaire economie.

Energietransitie

Wij vinden het belangrijk dat de energietransitie voor iedereen betaalbaar is, waarbij de baten en de lasten eerlijk worden verdeeld. Terugdringen van het energieverbruik is hier een belangrijke factor. We gaan vol inzetten op energiebesparing, met inzet van geld dat het Rijk daar naar verwachting voor beschikbaar stelt.

Met inwoners, wijken, agrariërs en bedrijven gaan graag wij in gesprek om te kijken in hoeverre zij zelfvoorzienend kunnen worden in hun energieverbruik. De opmars van de elektrische auto stimuleren wij, daarom willen wij versnellen met de aanleg van laadpalen. We bouwen verder met de Voorster energiestrategie, waarin de

rol voor zonne-energie en windenergie verder uitgewerkt wordt. Bij het benutten en uitbouwen van duurzame energiebronnen is draagvlak in de samenleving een belangrijk aandachtspunt.

Openbaar groen

Biodiversiteit

Wij willen de biodiversiteit vergroten. Dit is een verantwoordelijkheid voor nu, naar de volgende generaties toe. Het vastgestelde programma Groen van de gemeente Voorst geeft hier een mooie aanzet toe en dit gaan wij dan ook uitvoeren. We stimuleren groene schoolpleinen, om bewustwording bij kinderen te vergroten en een gezonde leeromgeving te creëren.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Activiteiten

Verkeer en vervoer

Verbetering verkeersveiligheid	
Inhoud	<p>Op grond van het Programma Mobiliteit staat het verbeteren van verkeersveiligheid hoog op de agenda. De volgende activiteiten worden de komende jaren uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stimuleren fietsgebruik (ook fysieke aanpassingen) (2024); ▪ Verkeersveiligheid verbeteren voor fietsers door fysieke maatregelen Bandijk Terwolde (2024); ▪ Verkeersveiligheid verbeteren voor fietsers door fysieke maatregelen De Zanden Teuge (2025); ▪ Uitvoeren lokale campagnekalender verkeersveiligheid (campagnes gericht op de verkeersveiligheidsthema's alcoholmisbruik, afleiding in het verkeer, snelheid en fietsverlichting) (2024) ▪ Inrichten van verkeersveilige schoolomgevingen o.a. door het instellen van schoolzones en het uitvoeren van de landelijke campagne "onze scholen zijn weer begonnen" (2024); ▪ Bredere inzet van snelheidsdisplays als communicatiemiddel voor het snelheidsgedrag van bestuurders (2024). <p>Ook werken wij samen met de provincie aan verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid op provinciale wegen. De volgende activiteiten worden de komende jaren uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanleg vrijliggend fietspad Wilpsedijk tussen Wilp en Steenenkamer; ▪ Verkeersveiligheid Wilp in kader van groot onderhoud N790/N791.
Beoogd effect	Verbeteren van de veiligheid op de weg en op het spoor, van de (regionale) bereikbaarheid voor een goed vestigingsklimaat en van de leefbaarheid en het woonklimaat in Twello.

Kwaliteitsverbetering omgeving A1-verbreding	
Inhoud	<p>Door Rijkswaterstaat wordt samen met de provincies Gelderland en Overijssel en de regio Stedendriehoek gewerkt aan de verbreding van de A1 tussen Apeldoorn en Azelo. Hierbij wordt het gedeelte van de A1 dat door de gemeente Voorst loopt verbreed naar 2x4 rijstroken. Dit heeft gevolgen voor de inpassing van de A1 in onze gemeente. Fase 1 is inmiddels voltooid. Fase 2 loopt vanaf Apeldoorn tot de afslag Twello/Posterenk en loopt in de periode van 2021 tot 2025. Voor een goede inpassing van de verbreding voeren wij de komende jaren enkele landschappelijke projecten uit. Deze projecten, waaronder de Poort van Twello, de onderdoorgang Grote Wetering, Gebiedsopgave Wilp-Achterhoek, A1 miljoen bomen, landschapvisie Posterenk en de ontwikkeling van het klompenpad Posterenk worden in samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincie, het waterschap, landschapsbeheer Gelderland, de gemeente Apeldoorn en de omgeving voorbereid en uitgevoerd.</p> <p>In 2023 heeft u besloten om extra middelen beschikbaar te stellen voor de aanleg van een rotonde nabij Posterenk ter verbetering van de verkeersveiligheid. Samen met aannemer Heijmans is het proces richting uitvoering in periode 2024/2025 daarvoor opgestart. Gezamenlijk met Posterenks Belang en de aannemer Heijmans wordt nadrukkelijk gezocht voor een nog optimalere landschappelijke en ecologische inpassing van de snelweg en de geluidsschermen.</p>
Beoogd effect	Het met deze werkzaamheden realiseren van een kwaliteitsverbetering voor de fysieke leefomgeving bovenop de plannen voor een betere verkeersdoorstroming.

Verbetering fietsroutes (fiets snelwegen)	
Inhoud	<p>In 2015 is door de regio Stedendriehoek, inclusief de gemeente Voorst, een "go" uitgesproken voor de regionale snelfietsroute Apeldoorn-Twello-Deventer (F344). Het Voorster deel van deze route is klaar. De Woudweg is - zowel binnen als buiten de bebouwde kom van Teuge - ingericht als fietsstraat. De resterende opgaven zitten in het verbreden van de fietspaden langs de provinciale weg N344 en het bieden van een oplossing voor het smalle fietspad op de spoorbrug in Deventer. De Provincie Gelderland en gemeente Deventer zijn initiatiefnemer voor deze vervolgonderzoeken, wij worden hierbij betrokken voor zover het de aansluitingen op ons grondgebied betreft.</p> <p>Door de regio Stedendriehoek wordt in 2024 de regionale fietsvisie geactualiseerd. Deze visie zal ingaan op het doel en de eisen voor het verbeteren van de fietsinfrastructuur tussen de kernen en in steden en dorpen in de Stedendriehoek. Hierbij wordt een relatie gelegd met de ruimtelijke ontwikkeling in de regio (woningbouw, bedrijventerreinen) en de omschakeling naar Andere Mobiliteit (mobiliteitstransitie). Ook gaat de visie in op het stimuleren van het fietsgebruik in brede zin door middel van gedragsbeïnvloeding. De geactualiseerde regionale fietsvisie wordt ter vaststelling aangeboden aan de raad.</p> <p>Wij nemen deel aan de regionale fietsstimuleringscampagne van de Regio Stedendriehoek. Doel van de campagne is om reizigers te verleiden om vaker te kiezen voor de fiets m.n. op korte afstanden. Voor de campagne worden communicatiemiddelen en gedragsinterventies ontwikkeld. Lancering van de campagne is voorzien voor de zomer van 2024.</p>
Beoogd effect	Het verbeteren van de (snel)fietsroutes om zodoende het fietsgebruik te stimuleren.

Verkeer in Twello	
Inhoud	<p>Het uitvoeringsprogramma en de wegategorisering in het Programma Mobiliteit 2020 t/m 2030 zijn niet meer actueel na het besluit van 13 juni 2022 over de Randweg Twello, omdat deze zijn gebaseerd op een volledige westelijke randweg. Dit betekent dat voor de kern Twello als onderdeel van het Programma Mobiliteit een nieuwe wegategorisering en uitvoeringsplan moet worden gemaakt. In overleg met de samenleving is een nieuw onderzoek gestart naar nieuwe mogelijke maatregelen voor een veilig, bereikbaar en leefbaar Twello. In 2023 is gewerkt aan een plan van aanpak om te komen tot een nieuw verkeersplan. In 2024 voeren wij het plan van aanpak uit om tot een nieuw verkeersplan voor Twello te komen. Dit doen wij samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Ook voeren wij verkeersonderzoeken uit, zodat wij beschikken over actuele verkeersgegevens, en actualiseren wij het regionale verkeersmodel Stedendriehoek.</p>
Beoogd effect	Het realiseren van een veilige en optimale verkeersafwikkeling in Twello.

Openbaar vervoer

Verbetering openbaar vervoer	
Inhoud	<p>Gedeputeerde Staten (Provincie Gelderland) dragen zorg voor de coördinatie en afstemming van het openbaar vervoer in de provincie (conform Wet personenvervoer 2000). De provincie Gelderland is concessieverlener van de concessie IJssel-Vecht, waar gemeente Voorst onder valt. Deze concessie is gegund aan vervoerder EBS. EBS verzorgt vanaf december 2022 het busvervoer in het noordelijk deel van de Veluwe en Midden-Overijssel. Gemeenten worden door de provincie betrokken bij de implementatie en uitvoering van de concessie. Als gevolg van oplopende exploitatietekorten in het OV is het onzeker of het OV-aanbod zoals we dat nu kennen op lange termijn in stand kan blijven. Voor de korte termijn (2023/2024) stellen Provinciale Staten extra middelen beschikbaar om het tekort in de exploitatie te dichten. Dit betekent dat er op korte termijn geen buslijnen verdwijnen. Inzet voor de lange termijn is het intensiveren van de lobby van Provincies richting het Rijk om meer geld beschikbaar te stellen voor het openbaar vervoer in Nederland.</p>
Beoogd effect	Het behouden van het openbaar vervoer in de gemeente Voorst en de regio Stedendriehoek en waar mogelijk het vervoersaanbod verbeteren.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Aanleg recreatieve route en natuurvriendelijke oever De Fliert	
Inhoud	<p>In samenwerking met Waterschap Vallei en Veluwe zijn wij een project gestart om tussen de Voordersteeg en de Vermeersweg een fietsroute en een natuurvriendelijke oever langs de Fliert te realiseren. Het waterschap heeft reeds een natuurvriendelijke oever aangelegd. Vanwege bezwaren op de vergunning voor het fietspad langs de Fliert gaat de aanleg van een fietspad niet door. De raad is hierover met een raadsmededeling geïnformeerd.</p> <p>Wij zijn nu in overleg met de belangengroep Fliert Natuurlijk, Stichting IJssellandschap en enkele aanliggende eigenaren om te onderzoeken op welke wijze een wandelpad kan worden gecreëerd met inachtneming van diverse belangen (mens en natuur). De noordelijke verbinding/aantakking van het wandelpad op de Vermeersweg is moeizaam te realiseren en vergt meer tijd. Een particulier wenst gebruik te maken van de tijdelijke beleidsregel rood voor groen. Een deel van de groene opgave wordt ingevuld door o.a. toevoegen van groen én aanleg van dit deel van het wandelpad. De uitvoerbaarheid van het 'rode' onderdeel van dit plan blijkt moeizaam. Mocht het noodzakelijk zijn om een alternatieve route te bedenken, dan pakken we dit gezamenlijk met de belangengroep Fliert en Stichting IJssellandschap op.</p>
Beoogd effect	Door deze ontwikkeling ontstaat er een aantrekkelijke wandelroute met ruimte voor landschapsherstel, natuurontwikkeling en ecologie.

Polder Nijbroek	
Inhoud	<p>De Polder Nijbroek is een nu nog relatief gaaf 14e eeuws cultuurlandschap die het waard is te behouden en waar mogelijk te herstellen. Hiervoor hebben we een gebiedsproces gestart in de lijn van het 'Weteringse Broek'. In dit proces wordt tevens gekeken naar een klimaatobuuste inrichting en de mogelijkheden van 'energielandschap' als leverancier voor duurzame energie. Burgerparticipatie is uitgangspunt in dit proces, vier werkgroepen zijn bezig met diverse thema's. In 2024 vervolgen wij ons proces om samen met de stakeholders dit project verder concreet vorm te geven. Nadere ondersteuning voor dit project volgt uit de toekenning van de zogenaamde Erfgoed Deal vanuit Rijk en provincie. Deze financiële bijdrage is speciaal bedoeld voor projecten die op een 'erfgoedinclusieve' manier bijdragen aan het klimaatadaptief maken van polder Nijbroek. Ook dit onderdeel is inmiddels gestart en pakken we samen met de Nijbroekers en het Waterschap op. Een aantal particuliere initiatiefnemers koppelt zijn plannen aan de Erfgoed Deal en gaat gebruik maken van het tijdelijke Rood voor Groenbeleid waarbij sloop en nieuwbouw samengaat met natuurontwikkeling en landschapsherstel, passende bij de identiteit van de polder. We verwachten in 2024 een aantal projecten in uitvoering te hebben.</p>
Beoogd effect	Het verbinden van gebiedsambities en –kansen met individuele ambities van bewoners en ondernemers.

Recreatieve routes	
Inhoud	<p>In 2024 dragen wij ook weer zorg voor een mooi kwalitatief aanbod van recreatieve fiets- en wandelroutes. Met budget vanuit de prioriteitennota zullen wij aan de slag gaan het uitrollen van het wandelnetwerk. In 2024 zullen dit voornamelijk voorbereidende werkzaamheden betreffen, zoals het in kaart brengen van de huidige wandelstructuur, overleggen met grondeigenaren en digitale werkzaamheden. Daarnaast gaan we de huidige wandel- en fietsstructuren in beeld brengen en onderzoeken we waar er nog kansen liggen voor uitbreiding van de huidige wandel- en fietspaden. Uiteraard zal dit onderzoek rekening houden met de recreatieve behoeftes en belevingswaarden en met de balans tussen natuur en leefbaarheid. Daarnaast wordt er in 2024 verder gewerkt aan de ontwikkeling van een klompenpad in Wilp-Achterhoek.</p>
Beoogd effect	Instandhouden en uitbreiden van een kwalitatief aanbod van recreatieve fiets- en wandelroutes.

Biodiversiteit	
Inhoud	<p>In november 2020 is het Programma Groen (2022 t/m 2025) vastgesteld en in 2021 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering. Het uitvoeringsprogramma met bijbehorende planning is hierbij leidend. Door bij het beheer en nieuwe aanleg rekening te houden met de flora en fauna wordt een verhoging van de natuurwaarde en biodiversiteit bewerkstelligd. Naast dat het vergroten van biodiversiteit in onze gemeente is ingebed in het beheer van onze openbare ruimte, wordt het vergroten van biodiversiteit daarnaast bij al onze ruimtelijke ontwikkelingen meegenomen (wonen, werken, Rood voor Groen, etc).</p>
Beoogd effect	Het programma Groen beoogt een opwaardering van drie kernbegrippen; leefbaarheid, duurzaamheid en biodiversiteit. Hiermee houden we rekening bij al onze ingrepen in de openbare ruimte en proberen daar waar mogelijk anderen hier ook bewust van te maken.

Klimaat en energie

Klimaatadaptatie	
Inhoud	<p>Het klimaat verandert, hitte, droogte en wateroverlast komen vaker voor en het risico op overstromingen neemt toe. In het Programma Water (2020-2025) is opgenomen hoe we hierop willen anticiperen. Veel aandacht gaat uit naar het voorkomen van wateroverlast door heftige regenbuien binnen de bebouwde kom. Het rijk heeft in het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie een impulsregeling opgesteld. Hierbij wordt een financiële impuls gegeven om projecten te versnellen of te verbreden. Ook gemeente Voorst heeft hiervoor een eerste aanvraag gedaan. In 2023 is begonnen met parkeerterrein en de directe omgeving van het Barteldplein in Twello aan. het parkeerterrein de Afslag in Twello staat voor 2024 op de planning om aangepakt te worden.</p> <p>Daarnaast wordt bij elke wegconstructie het regenwater van de riolering gehaald en worden nieuwbouwwijken volledig gescheiden aangelegd.</p>
Beoogd effect	Door het scheiden van regenwater en vuilwater neemt het risico op water-op-sstraat af, voegen we water toe aan de ondergrond en zijn riooloverstorten minder frequent en minder vervuilend.

Energiereductie	
Inhoud	<p>In 2024 wordt gestart met het meerjaren isolatieprogramma koopwoningen van de gemeente Voorst. Per doelgroep zijn de bijbehorende projecten en budgetten benoemd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie. De focus ligt op het begeleiden van de inwoners tijdens de hele klantreis. Vanaf de oriëntatie via een energieloket, advies van energiecoaches en energieadviseur, tot het uitvoeren van de maatregelen.</p> <p>De subsidie om energiearmoede tegen te gaan is verhoogd en tegelijkertijd verlengd tot eind 2025 waardoor het project van De Groene Bon blijft lopen. Bij deze aanpak tegen energiearmoede zorgen we ervoor dat de energierekening structureel wordt verlaagd. Bij de huurders wordt dit gedaan door middel van kleine maatregelen en het vervangen van oude (energie slurpende) apparaten. Bij koopwoningen wordt ingezet op het isoleren van de woningen. Daarnaast wordt er ingezet op een energiehulp. De energiehulp komt bij mensen thuis om kleine, energiebesparende maatregelen direct te installeren.</p> <p>Vanuit het Nationaal Isolatieprogramma wordt in 2024 extra ingezet op wijkaanpakken. Daarnaast worden er concrete plannen gemaakt om dorpen aardgasloos te maken met behulp van Wijkuitvoeringsplannen. Een belangrijk aandachtspunt bij het maken van de plannen is participatie, zoals ook beschreven in de Transitievisie Warmte.</p> <p>Met IJsseldal Wonen zijn afspraken over het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad (zie ook Programma Bouwend Voorst). Deze afspraken worden de komende jaren verder verscherpt. IJsseldal Wonen heeft ook een grote rol en verantwoordelijkheid bij de Wijkuitvoeringsplannen, zoals in Wilp.</p> <p>Bedrijven worden ook in 2024 geholpen met energiebesparing via advies en een korting op de energiescan van Burgers met Energie. Daarnaast blijft er ook toezicht op de wettelijke verplichting van bedrijven om energie te besparen.</p>
Beoogd effect	Energieneutrale gemeente waarbij er evenveel duurzame energie wordt opgewekt als dat er wordt gebruikt.

Uitvoering Transitievisie Warmte	
Inhoud	<p>In 2022 is gestart met het uitvoeren van de Transitievisie Warmte, met als startpunt het maken van een wijkuitvoeringsplan voor Wilp in 2023. Uitvoering van dat plan start in 2024 met intensivering van voorlichting, ambassadeurschap van bewoners die hun woning al hebben verduurzaamd, financiële instrumenten, en monitoring van de voortgang. In 2024 worden ook een lokale versus regionale aanpak van de praktische uitvoering (woningisolatie, duurzame installaties, zonnepanelen) uitgediept, in overleg met omringende gemeenten en de stedendriehoek. In 2024 wordt eveneens een wijkuitvoeringsplan voor Steenkamer gemaakt, in nauwe samenspraak met de bewoners en het aanpalende De Worp (gemeente Deventer). Tot slot wordt in 2024 een wijkuitvoeringsplan gemaakt voor bedrijventerrein Engelenburg, vooral gericht op energiemanagement, duurzame energie, energie-uitwisseling en – opslag, opdat de bestaande netcongestie wordt bestreden. En er wordt gestart met een wijkuitvoeringsplan voor de Planetenbuurt in Twello.</p> <p>Die ervaring met het maken van de 3 genoemde wijkuitvoeringsplannen leidt ertoe dat we in de periode tot 2030 het tempo van wijkuitvoeringsplannen flink kunnen versnellen.</p> <p>Om de warmtetransitie technisch te versnellen worden in 2024 en verder proefprojecten gedaan met onder meer opslag van zonnestroom in 'warmtekoffers'(thermische opslag) en moedigt de gemeente</p>

	<p>biogasprojecten (mono-mestvergisting) verder aan. Daarnaast zal de gemeente het installeren van hybride warmtepompen (als tussenstap naar volledig aardgasvrij) krachtig stimuleren . Door de combinatie van (versnelde) wijkuitvoeringsplannen, regionale expertise over de daadwerkelijke uitvoering, intensieve wijkcommunicatie, focus op hybride warmtepompen en technische innovaties komt tussen 2024 en 2030 een vliegwiel op gang waarin bewoners en bedrijven elkaar 'aansteken' om te verduurzamen. In 2030 moet op die manier al een substantieel deel van de woningen verduurzaamd zijn, met een aanmerkelijke besparing op aardgas en broeikasgassen.</p>
Beoogd effect	Het doel is aardgasvrije wijken in 2050. In 2030 moet hierin een grote stap zijn gemaakt.

RES en VES	
Inhoud	<p>De RES 1.0 is eind 2021 vastgesteld. De bedoeling was om op 1 juli 2023 de RES 2.0 op te leveren. Inmiddels is landelijk bepaald dat de RES 2.0 wordt gesplitst in een RES 2.0 monitoring en een RES 2.0 herijking. De RES 2.0 monitoring geeft de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van het bod uit de RES 1.0 weer. De RES 2.0 monitoring is op 1 juli 2023 opgeleverd en naar het Nationaal Programma RES gestuurd. De algemene constatering is dat de uitvoering van het bod achterloopt vanwege onder andere aanwezigheid van de wespandief op en rond de Veluwe, waardoor geen windmolens geplaatst kunnen worden en vanwege het optreden van congestie op het elektriciteitsnet. Vervolgens worden de voorbereidingen gestart om tot een RES 2.0 herijking te komen. Daarin wordt meer concreet gemaakt waar en hoe het bod uit de RES 1.0 gerealiseerd kan worden. Hierin zullen wellicht beleidskeuzes verwerkt worden en de RES 2.0 herijking zal dan ook ter vaststelling aan de raden worden voorgelegd. De verwachte oplevering is tweede helft 2024.</p> <p>De Voorster beleidsuitgangspunten Zonnevelden 2.0 zijn buiten werking gesteld om een brede evaluatie van het zonneveldenbeleid mogelijk te maken. Het feit dat eind 2022 duidelijk werd dat er sprake is van een fors netcongestieprobleem heeft mede de aanleiding gevormd. De wens tot herziening was reeds aanwezig vanuit de VES en de RES 1.0. De opzet is om de evaluatie van het zonneveldenbeleid mee te nemen in het proces van het Voorster Programma Landelijk Gebied. Dit programma zal in 2024 gestalte krijgen en parallel daaraan zal het nieuwe beleid voor zonnevelden wordt geformuleerd.</p>
Beoogd effect	Oplevering RES 2.0 nieuw zonneveldenbeleid in 2024.

Landbouw

Landbouwtransitie	
Inhoud	<p>De keukentafelgesprekken zijn afgerond. In de periode november 2021 tot maart 2023 hebben 126 keukentafelgesprekken (KTG) plaats gevonden in de gemeente Voorst. Gesprekken met boeren en evt. partners door een vijftal onafhankelijk agrarisch coaches, op initiatief van de gemeente Voorst. Het doel van de gesprekken was ophalen en meedenken over wat leeft onder agrariërs; uitdagingen, en knelpunten.</p> <p>Een belangrijke aanbeveling is de wens van het aanstellen van een eerste aanspreekpunt voor agrariërs. Binnen de organisatie kan dit aanspreekpunt op zoek naar antwoorden op vragen van agrariërs. Het perspectief is toekomstbestendige duurzame landbouw. In de Bestuursrapportage 2023 hebben wij hiervoor een financieel voorstel gedaan.</p> <p>Vanuit de regio zitten wij bij de provincie aan tafel om via het spoor van het VLGG en regio-arrangementen te sturen op toekomstperspectief voor onze agrariërs. Daarnaast werken wij in meerdere projecten samen gericht op lokale producten en natuurinclusieve landbouw.</p>
Beoogd effect	Toekomstperspectief agrarische sector..

Cultureel erfgoed

Karakteristieke panden	
Inhoud	<p>Er is veel commotie ontstaan na de terinzagelegging van het paraplubestemmingsplan eind 2022. De verwachting is dat u in 2023 een standpunt inneemt ten aanzien van het behoud van karakteristieke panden. Vooral nog ligt er een opdracht vanuit een motie om de karakteristieke panden in beeld te brengen en te onderzoeken hoe deze beschermd kunnen worden. Dat geldt voor karakteristieke panden in zowel het buitengebied als in de dorpen.</p> <p>Afhankelijk van uw standpunt gaan we in 2024 wel of niet verder met de inventarisatie en de bescherming.</p>
Beoogd effect	Beschermen karakteristieke panden en bouwwerken.

Afval

Grondstoffenplan	
Inhoud	<p>Vanaf 1 januari 2024 is er een nieuw afvalinzamelingscontract met Circulus, vanaf dan worden alle afval- en grondstoffenstromen ingezameld door Circulus. Alle containers worden eind 2023 omgewisseld. Het denken over afval in relatie tot duurzaamheid is veranderd. Afval is geen afval meer, maar een grondstof die zo hoogwaardig mogelijk ingezet moet worden.</p> <p>Op verschillende manieren wordt ingezet op kwalitatief betere grondstofstromen en een vermindering van het aantal kilo's restafval. In 2023 is een project gestart om de kwaliteit van PMD te verbeteren. Ook worden – naar aanleiding van een motie – proefwijken geselecteerd om vrijwillig omgekeerd inzamelen uit te proberen. Een voorstel is in 2023 aan de raad gepresenteerd. Met dit project wordt onderzocht wat de effecten zullen zijn op het aantal kilo's restafval. Maar ook of inwoners hiermee geholpen zijn (minder verkeersbewegingen, meer ruimte aan huis e.d.). Bovendien zijn de eerste stappen gezet richting een regionale aanpak voor het opzetten van circulaire ambachtscentra, waar grondstofhergebruik, sociale cohesie en educatie worden gecombineerd.</p> <p>Bovenstaande werkzaamheden zetten wij in 2024 voort.</p>
Beoogd effect	Duurzame omgang met grondstoffen.

Milieubeheer

Programma Milieu Afval en Duurzaamheid	
Inhoud	<p>Wij werken in 2024 aan de voorbereiding van een nieuw omgevingsplan, waarin de gemeente gebiedsspecifieke beleidsvrijheid krijgt in het vaststellen van milieuregels, bijvoorbeeld voor geluid en geur. Wij gaan verder aan de slag met voorlichting, handhaving en een subsidieregeling op het gebied van houtkachels. En wij zetten ons in om woningbouw mogelijk te blijven maken in de huidige stikstofcrisis, door stikstofemissiearm te bouwen en door de juridische mogelijkheden te verkennen van het aankopen van stikstofrechten voor woningbouw. Wij gaan door met de 'Tegels eruit' actie. En op korte termijn wordt met rijkssubsidie een geluidsisolatie van vijf woningen langs drukke wegen uitgevoerd.</p> <p>Vanaf volgend jaar werken we met een grondstoffenplan in plaats van een afvalplan. Door kwalitatief betere grondstofstromen, kan de verwerking beter worden en vindt er nog meer hergebruik plaats.</p> <p>Wat betreft duurzaamheid is er de laatste periode veel veranderd door de stijgende energieprijzen, netcongestie en innovaties. Daarom wordt er gekeken of de huidige energiemix nog volstaat. Tegelijkertijd gaan we in 2024 verder met de bestaande en nieuwe projecten zoals beschreven onder bij de activiteiten energiereductie, Transitievisie Warmte en Regionale Energie Strategie.</p>
Beoogd effect	Uitvoeren Programma Milieu Afval en Duurzaamheid.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)	De OVIJ verzorgt, op basis van een gemeenschappelijke regeling, voor de gemeente Voorst meerdere (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Tribuut belastingsamenwerking	Tribuut voert voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken.
PlusOV basismobiliteit	De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit verzorgt het regiotaxi-vervoer, leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en jeugdwetvervoer.
NV Luchthaven Teuge	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing (waaronder startersleningen en stimuleringsleningen voor monumenten en verduurzamen van gebouwen) door deelneming in het fonds.
Regio Stedendriehoek	De regio Stedendriehoek is een samenwerkingsvorm én een gebied. De Wgr-regeling wordt aangepast waardoor met één organisatie (nu nog twee) wordt gewerkt. De Strategische Board vormt vanuit de samenwerking van de 3 o's (onderwijs, ondernemers en overheid) een onafhankelijk adviesorgaan. De komende jaren wordt gezamenlijk gewerkt aan de regionale uitvoeringsagenda. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten tot 2030. De agenda geeft aan waar wij gezamenlijk voor staan en is gericht op de toekomst met slimme groene verstedelijking, een vitaal landelijk gebied en een gezonde regionale economie.
Circulus	Circulus verzorgt het afvalbeheer voor acht gemeenten. Het gaat om Apeldoorn, Bronckhorst, Brummen, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem en Zutphen. Specialismen en kennis zijn bij Circulus goed geborgd. Ook biedt Circulus goede mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Afval	Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner per jaar (kg)	89	CBS
Milieubeheer	Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	34,7%	RWS

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2024	2025	2026	2027
2-1 Verkeer en vervoer	3.499.112	3.791.496	3.592.369	3.713.876	3.745.175	3.702.109
2-2 Parkeren	85.595	125.438	139.493	139.493	139.493	139.493
5-5 Cultureel erfgoed	257.851	394.971	299.655	299.655	299.655	299.655
5-7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	2.289.839	2.300.441	2.360.021	2.290.805	2.290.801	2.290.698
7-2 Riolering	2.237.592	2.825.595	2.436.820	2.456.986	2.456.986	2.456.986
7-3 Afval	2.372.267	1.934.952	2.310.055	2.310.231	2.310.606	2.310.832
7-4 Milieubeheer	2.412.939	2.056.524	1.222.916	1.224.422	1.224.422	1.224.422
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	180.058	208.309	216.050	216.048	216.847	216.845
Totaal lasten	13.335.253	13.637.726	12.577.379	12.651.516	12.683.985	12.641.040
2-1 Verkeer en vervoer	145.175	86.405	88.998	88.998	88.998	88.998
2-2 Parkeren	-	-	-	-	-	-
5-5 Cultureel erfgoed	45.880	-	-	-	-	-
5-7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	342.475	259.076	259.225	259.225	259.225	259.225
7-2 Riolering	2.558.653	2.888.337	2.562.211	2.582.377	2.582.377	2.582.377
7-3 Afval	2.351.138	2.407.197	2.605.453	2.605.629	2.606.004	2.651.230
7-4 Milieubeheer	685.145	541.064	1.446	1.446	1.446	1.446
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	190.661	165.633	170.602	170.602	170.602	170.602
Totaal baten	6.319.127	6.347.712	5.687.935	5.708.277	5.708.652	5.753.878
Totaal saldo baten en lasten	-7.016.126	-7.290.014	-6.889.444	-6.943.239	-6.975.333	-6.887.162
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.354.819	1.079.058	269.634	209.134	209.134	160.134
Geraamde resultaat	-5.661.307	-6.210.956	-6.619.810	-6.734.105	-6.766.199	-6.727.028

Toelichting ontwikkelingen begroting 2024 t.o.v. 2023:

2-1 Verkeer en vervoer

Het verschil met 2023 betreft de in 2023 geraamde kredieten 'Verkeersmaatregelen provinciale wegen' en Uitvoeringsprogramma en wegategorisering Twello'.

2-2 Parkeren

De bovenmatig verhoogde toevoeging aan de voorziening gebouwen zorgt voor de toename.

5-5 Cultureel erfgoed

Voor monumentensubsidies molens is bij de Prioriteitennota 2024-2027 € 15.000 budget toegevoegd. Diverse in 2023 geraamde kredieten zorgen per saldo voor de kostenafname.

5-7 Openbaar groen en recreatie

Geen bijzonderheden.

7-2 Riolering

De afname van zowel de lasten als baten betreft hoofdzakelijk het in 2023 begrote krediet 'Afkoppelbijdrage materiaal particulieren'. Daarnaast zijn meer salarislasten toegerekend, is sprake van minder rentekosten en is de toevoeging aan de voorziening verminderd.

7-3 Afval

Naast de toegepaste index zorgen de vervallen inverdienkorting en het beëindigde contract met inzamelaar Ter Horst voor de hogere bijdrage aan Circulus. De bijdrage uit de voorziening afvalstoffenheffing is debet aan de verhoogde inkomsten.

7-4 Milieubeheer

De afname van de lasten en de baten wordt veroorzaakt door in 2023 opgenomen kredieten, Dit zijn diverse subsidies geluidsanering, 'Aanpak energiarmede', 'Klimaatakkoord' en 'Erfgoeddeal'.

7-5 Begraafplaatsen

Geen bijzonderheden.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Meerjaren Investerings Programma						
Integraal Wegen Plan (IWP)	2024-2027	3.000.000	200	25.900	51.700	77.400
Duurzaamheid, stimuleringsregeling (geen kapitaallasten)	2024-2027	1.200.000	0	0	0	0
Programma Groen: A1 kwaliteitsverbetering omgeving	2024	500.000	100	17.200	17.200	17.100
Programma Mobiliteit: Bandijk Terwolde fietsveiligheid	2024	150.000	0	5.200	5.100	5.100
Programma Mobiliteit: De Zanden 30 km en fietsveiligheid (N344-Fokkerstraat)	2025	150.000	0	0	5.200	5.100

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Meerjaren Onderhouds Programma						
Speelvoorzieningen; onderhoud en vervanging (geen kapitaallasten; via voorziening)	2024-2027	233.425	0	0	0	0
Wegen: bermshade langs wegen buiten de bebouwde kom	2024-2027	100.000	0	900	1.700	2.600
Openbare verlichting: armaturen (inclusief versneld vervangen t/m 2026)	2024-2026	245.000	0	3.600	7.200	10.700
Openbare verlichting: lichtmasten	2024-2027	210.000	0	1.400	2.700	4.100
Riolering: onderzoek en advisering derden en waterplan	2024-2027	90.000	0	1.000	2.700	5.000
Riolering: riolgemalen vervangen/renoveren	2025-2027	181.000	0	0	3.900	10.200
Riolering: vervanging drukriolering	2026-2027	80.000	0	0	0	2.700
Riolering: vervanging riolering	2024-2027	1.900.000	100	9.400	20.600	28.800
Riolering: milieumaatregelen en afkoppelen	2024-2027	1.950.000	100	9.400	21.700	30.900
Totaal Mooi Voorst	2024-2027	9.989.425	500	74.000	139.700	199.700

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
De Fliert	317.695	317.695	317.695	317.695	317.695
Totaal reserves	317.695	317.695	317.695	317.695	317.695
Speelvoorzieningen	85.421	66.225	12.022	32.823	14.398
Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering	19.816.749	20.453.720	21.076.653	21.675.862	22.250.344
Afvalstoffenheffing	848.068	692.919	537.594	381.894	180.968
Totaal voorzieningen	20.750.238	21.212.863	21.626.26	22.090.578	22.445.709

Standen per 31 december

Toelichting:

Reserves:

De Fliert

Deze reserve maakt het mogelijk om het Fliertdal, aan de oostkant van het nieuwbouwplan De Schaker, verder in te richten.

Vorzieningen:

Speelvoorzieningen

Deze voorziening egaliseert de kosten voor instandhouding van speeltoestellen. De voorziening is gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan uit 2019.

Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering

Deze voorziening egaliseert de lasten groot onderhoud en vervangingsinvesteringen van rioleringen. Het exploitatieresultaat van rioleringen wordt jaarlijks toegevoegd aan de voorziening. De voorziening heeft een directe relatie met het Programma Water 2020-2025.

Afvalstoffenheffing

Bij de jaarrekening 2022 is de reserve tarieven afvalstoffenheffing op advies van de accountant gewijzigd in de voorziening afval. De voorziening heeft een egaliserende werking voor het tarief afvalstoffenheffing.

De verwachting is dat in 2023 afval met een positief resultaat afgesloten wordt, dat wordt toegevoegd aan de voorziening. Voor 2024 tot en met 2027 worden tekorten voorzien, waar onttrekkingen uit de voorziening tegenover staan.

3.3 Bedrijvig Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Er is een bijzondere balans in de gemeente Voorst: de beroepsbevolking is ongeveer even groot als het aantal banen. Dit zorgt voor een sterke economie met veel werkgelegenheid. Voorst heeft grote én kleine bedrijven, boerenbedrijven en een sterke recreatiesector. Luchthaven Teuge, recreatiegebied Bussloo, de uiterwaarden van de IJssel en het prachtige buitengebied bieden afwisselende mogelijkheden voor dagjes uit of een kort verblijf in de natuur.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedrijven zijn belangrijk voor de levendigheid in alle dorpen. Voorst kent veel innovatieve familiebedrijven met een sterke lokale binding. We willen de bedrijven in Voorst graag behouden en het werkklimaat versterken. Dit doen we door vitale en aantrekkelijke bedrijventerreinen te creëren. Daarbij onderzoeken we de toekomstbestendigheid van bestaande bedrijventerreinen. We kijken voor de toekomst naar ruimte voor nieuwe bedrijvigheid, om startende en bestaande ondernemers de ruimte te bieden.

Economische promotie

Voorst is een prachtige plek om te recreëren. Een groeiend aantal bedrijven richt zich op recreatie en verblijf. Plekken voor toerisme en verblijfsrecreatie zorgen voor levendigheid en vertier en zijn belangrijk. Qua uitstraling moeten de locaties passen bij het landschap en de schaal van Voorst, met een balans tussen recreatie en het landschap. We ondersteunen initiatieven op het gebied van kleinschalige (boeren)campings en camperplekken om ons mooie landschap en streekproducten op de kaart te zetten.

Vliegveld Teuge

De impact van vliegveld Teuge hangt nauw samen met de ontwikkelingen in Lelystad. De coalitie volgt de ontwikkelingen op Rijksniveau, regionaal en provinciaal niveau nauwgezet. Ook voor vliegveld Teuge geldt dat er balans moet zijn tussen het economische en recreatieve belang, en het effect van het vliegveld op omwonenden. Wij zorgen voor een optimale informatie over de actuele ontwikkelingen en stemmen af met inwoners over onze opstelling en inzet richting provinciale en landelijke spelers.

Landbouw

We zijn trots op onze boerenbedrijven en de mooie streekproducten van Voorst. We willen boeren de kans geven om een goed inkomen te verdienen met hun bedrijf, met oog voor de omgeving, diversiteit van het landschap, energie, brandveiligheid en dierenwelzijn. We bevorderen de dialoog over ruimtegebruik in het buitengebied, en over het spanningsveld tussen wonen, werken en recreëren.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Vitale en aantrekkelijke bedrijventerreinen	
Inhoud	<p>Voor de bedrijventerreinen Nijverheid en 't Belt ontwikkelen wij samen met ondernemers en pandeigenaren een visie voor een toekomstbestendig terrein. Op bedrijventerrein Engelenburg werkt de Vereniging Parkmanagement Voorst aan een verdere professionalisering van de samenwerking. Met de dorpen en solitair gelegen bedrijven blijven we in gesprek over toekomstige behoeften en ontwikkelingen. Om die reden maken wij in 2024 een gebiedsvisie voor het gebied rondom De Kar. Daarnaast starten wij met een locatiestudie voor de ontwikkeling van een nieuw, lokaal bedrijventerrein.</p> <p>Het Regionaal programma Werklocaties wordt in 2024 geactualiseerd en zal inzicht geven in de actuele vraag naar bedrijventerreinareaal in onze gemeente en de buurgemeenten. De uitkomst van de acties, lokale en regionale ontwikkelingen en het overleg met het bedrijfsleven, buurgemeente(n) en provincie vormen de basis voor de verkenning in 2024 naar mogelijke locaties voor nieuw bedrijventerrein .</p>
Beoogd effect	Toekomstbestendige, vitale bedrijventerreinen met een aantrekkelijk vestigingsklimaat en voldoende bedrijventerreinareaal voor de toekomst in de gemeente Voorst creëren.

Ontwikkelplan Luchthaven Teuge	
Inhoud	<p>De N.V. Luchthaven Teuge wil het verouderde middengebied van het luchthaventerrein upgraden en 4,6 hectare aan de westkant herbestemen en inrichten als nieuw luchthavengebonden bedrijventerrein. Om dit te realiseren is de luchthaven al geruime tijd – ondersteund door de aandeelhoudende gemeenten – bezig met een ontwikkelplan. In 2024 gaat de luchthaven hiermee verder, met een duurzaam financieel gezonde toekomst als doel, dat opereert binnen de kaders van het Luchthavenbesluit Teuge.</p>
Beoogd effect	Totstandkoming van het ontwikkelplan dat als onderlegger kan dienen voor een nieuw omgevingsplan voor een duurzaam financieel gezonde luchthaven.

3.4 Recreatie en toerisme

Evaluatie recreatie en toerisme	
Inhoud	<p>In 2024 gaan wij van start met het ontwikkelen van het programma vrijetijdseconomie. Ondertussen werken wij verder aan de toeristische profilering van de gemeente Voorst als onderdeel van de IJsselvallei. Onze belangrijkste marketing- en communicatiemiddelen zijn de website en de social media platforms van Bezoek Voorst.</p> <p>In 2024 willen de marketing van Bezoek Voorst verder ontwikkelen door te experimenteren met campagnes en Bezoek Voorst verder fysiek zichtbaar te maken. Daarnaast ontwikkelt de website van Bezoek Voorst zich door met de trends en ontwikkelingen. Wij blijven toeristische ondernemers via ondernemersbijeenkomsten faciliteren in het onderling samenwerken en het ontwikkelen van arrangementen om de toerist langer te laten verblijven. We werken hierbij samen met regionale partners. In het samenwerkingsverband met de Veluwe werken we gezamenlijk aan de VeluweAgenda en in de brede samenwerking binnen de IJsselvallei zal er een verder gewerkt worden aan de uitvoeringsfase van het Masterplan IJsselvallei. Beide agenda's hebben als doel de Veluwe en de IJsselvallei landschappelijk en toeristisch te versterken.</p>
Beoogd effect	De gemeente Voorst verder ontwikkelen en positioneren als toeristisch recreatieve bestemming ter versterking van de economie en leefbaarheid van de gemeente.

6.4 WSW en beschut werk

Beschut werk	
Inhoud	<p>In 2024 ligt er een plan van aanpak voor beschut werk. Als er hulp nodig is bij werk kan er een aanvraag beoordeling arbeidsvermogen gedaan worden. Met deze beoordeling hebben inwoners mogelijk recht op een indicatie beschut werk. Beschut werk kan uitgevoerd worden bij een werkbedrijf of er kan er gezocht worden naar een reguliere werkgever. De werkgever kan diverse middelen ter ondersteuning krijgen zodat het makkelijker is om een beschut werker in dienst te nemen. De werkgever krijgt loonkostensubsidie tot 70%, ook kan er een jobcoach ingezet worden. Omdat gemeente Voorst zelf geen werkbedrijf heeft haken we aan in de regio door middel van samenwerkingsovereenkomsten met leerwerkbedrijven in de regio. Iemand die beschut werk doet, is in dienst van de gemeente, een sociaal ontwikkelbedrijf of een andere werkgever (eventueel via detachering).</p> <p>Voor de jongeren van De Bolster met uitstroomprofiel arbeid die wonen op De Beele blijkt zelfs beschut werk niet passend. Dit heeft o.a. te maken met de meervoudige problematieken van de jongeren en het feit dat meer dan 95% verhuisd binnen een jaar na afronding van de praktijkschool buiten gemeente Voorst. Hier hebben we in 2024 extra aandacht voor, door middel van voortrajecten.</p>
Beoogd effect	Inwoners met een indicatie beschut werk vinden een passende werkplek.

6.5 Arbeidsparticipatie

Werkcafé en inclusiviteit	
Inhoud	<p>Het is onze ambitie om het werkcafé in het gemeentehuis duurzaam en inclusief te transformeren. Het nieuwe werkcafé heeft een belangrijke verbindende functie binnen het gemeentehuis. Dat heeft geleid tot een toename van het gebruik, zowel overdag als in de avonden. Wij onderzoeken de mogelijkheid om het werkcafé gedeeltelijk op een andere wijze te organiseren, juist door de inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.</p> <p>Over de uitwerking informeren wij u in 2024.</p>
Beoogd effect	Optimaal gebruik van het werkcafé in ons gemeentehuis waarbij inclusiviteit en duurzaamheid hoog in het vaandel staan.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Regio Stedendriehoek	De regio Stedendriehoek is een samenwerkingsvorm én een gebied. De Wgr-regeling wordt aangepast waardoor met één organisatie (nu nog twee) wordt gewerkt. De Strategische Board vormt vanuit de samenwerking van de 3 o's (onderwijs, ondernemers en overheid) een onafhankelijk adviesorgaan. De komende jaren wordt gezamenlijk gewerkt aan de regionale uitvoeringsagenda. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten tot 2030. De agenda geeft aan waar wij gezamenlijk voor staan en is gericht op de toekomst met slimme groene verstedelijking, een vitaal landelijk gebied en een gezonde regionale economie.
Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe / RGV Holding BV)	Het gemeenschappelijke belang voor wat betreft de ontwikkeling van recreatieve en toeristische mogelijkheden op de Veluwe en in de randgebieden, rekening houdende met bescherming van het landschappelijke karakter.
NV Luchthaven Teuge	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Vorst	Bron
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	171,6	LISA
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	56,6%	LISA
Arbeidsparticipatie	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	70,1%	CBS
Arbeidsparticipatie	Aantal reïntegratievoorzieningen	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	161,5	CBS
Arbeidsparticipatie	Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	942,2	LISA

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2024	2025	2026	2027
3-1 Economische ontwikkelingen	232.967	349.151	592.367	467.367	467.367	467.367
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	577	577	577	577	577	577
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	18.547	39.371	38.693	38.693	38.693	38.693
3-4 Economische promotie	292.018	441.999	390.062	316.762	316.762	316.762
6-4 Begeleide participatie	2.254.226	2.257.067	2.283.511	2.283.511	2.283.511	2.283.511
6-5 Arbeidsparticipatie	857.948	994.651	1.338.739	1.338.677	1.327.602	1.316.946
Totaal lasten	3.656.283	4.082.816	4.643.949	4.445.587	4.434.512	4.423.856
3-1 Economische ontwikkelingen	132.394	27.150	-	-	-	-
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-	-
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	50.462	52.805	67.860	67.860	67.860	67.860
3-4 Economische promotie	223.691	196.361	202.252	202.252	202.252	202.252
6-4 Begeleide participatie	648.417	489.250	503.155	503.155	503.155	503.155
6-5 Arbeidsparticipatie	6.328	-	-	-	-	-
Totaal baten	1.061.292	765.566	773.267	773.267	773.267	773.267
Totaal saldo baten en lasten	-2.594.991	-3.317.250	-3.870.682	-3.672.320	-3.661.245	-3.650.589
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	87.658	12.042	198.300	-	-	-
Geraamde resultaat	-2.507.333	-3.305.208	-3.672.382	-3.672.320	-3.661.245	-3.650.589

Toelichting ontwikkelingen begroting 2024 t.o.v. 2023:

3-1 Economische ontwikkelingen

In 2023 is het krediet 'Subsidie project thuis in Twello' als last en bate begroot. Bij de prioriteitennota 2024-2027 zijn budgetten voor 'Rapportage toekomstbestendige ontwikkeling bedrijventerreinen Nijverheid en 't Belt', 'Locatiestudie en -keuze uitbreiding nieuw bedrijventerrein o.b.v. Regionaal Programma Werklocaties', 'Visie toekomstbestendige ontwikkeling en inrichting gebied 'de Kar' e.o.' en 'Formatie beleidsadviseur economie' aan dit taakveld toegevoegd.

3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Geen bijzonderheden.

3-3 Bedrijfsloket en regelingen

Geen bijzonderheden. Het verschil in de baten betreft een correctie doorberekening van gestegen elektralasten.

3-4 Economische promotie

Het verschil in lasten komt voort uit een in 2023 begroot krediet 'Gelders Winterfonds' en in 2024 opgenomen prioriteiten 'Programma vrijetijdseconomie' en 'Leader-subsidie'.

6-4 Begeleide participatie

Het verschil tussen de raming 2024 ten opzichte van 2023 is het gevolg van een verschuiving van personeelslasten binnen de taakvelden.

6-5 Arbeidsparticipatie

De hogere raming in 2024 wordt veroorzaakt door een structurele verhoging van de integratie-uitkering Participatie als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling. Een andere oorzaak van de hogere uitgaven is een verschuiving binnen de personeelslasten ten opzichte van 2023 tussen de taakvelden.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Totaal Bedrijvig Voorst	2024-2027	0	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geen reserves	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 31 december

3.4 Gezond Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Binnen het Voorster verenigingsleven nemen sport, muziek en cultuur een belangrijke plaats in. Zij bieden meer dan alleen plezier en ontspanning. Sport en cultuur gaan overgewicht en sociaal isolement tegen, muziek stimuleert het leervermogen. De coalitie zet zich in voor de dingen die Voorst 'eigen' maken. De school vormt voor ieder kind een belangrijke basis. Het is daarom van groot belang dat scholen een veilige omgeving zijn, waar kinderen tot bloei kunnen komen. Voorst heeft een rijk aanbod aan basisonderwijs. Sommige scholen zitten krap in hun jasje, terwijl andere hun best moeten doen om voldoende leerlingen aan te trekken om te kunnen blijven bestaan. Voor beide ontwikkelingen hebben wij oog. Het is belangrijk om realistische prognoses te maken, om tijdig te anticiperen en met het onderwijs te overleggen over een goede verdeling en de juiste huisvesting.

Samenkracht en burgerparticipatie

Het verenigingsleven staat onder druk. Vrijwilligers worden steeds ouder en nieuwe vrijwilligers zijn moeilijk te vinden. Wij zetten ons in voor toekomstbestendige verenigingen. Met bestuurders overleggen wij waar knelpunten ontstaan en hoe deze kunnen worden opgelost. We maken gebruik van de (financiële) mogelijkheden vanuit het Rijk en de provincie door verenigingen op de mogelijkheden van tegemoetkomingen, fondsen en subsidies te wijzen.

Vluchtelingenwerk en -opvang

We voeren de jaarlijks opgelegde taakstelling voor de huisvesting van statushouders uit. Ook pakken we onze verantwoordelijkheid om invulling te geven aan opvang van extra nieuwkomers als daar door hogere overheden een beroep op wordt gedaan. Nieuwkomers worden ondersteund richting werk, behuizing en een verplicht inburgeringstraject. We spannen ons in om de woningen die naar de statushouders gaan vanuit de sociale woningbouw te compenseren met nieuwe woningen om de doorstroming in de woningmarkt te behouden.

Sportbeleid en activering

Veel inwoners van Voorst sporten en beleven daar veel plezier aan. Er zijn ook inwoners die daarbij een duwtje in de rug nodig hebben. Sportstimulering moet vooral gericht zijn op groepen die nu niet of nauwelijks bewegen en sporten. We willen openbare sportfaciliteiten om het bewegen en sporten zo toegankelijk en laagdrempelig mogelijk te maken. We willen dat geld dat bestemd is voor het activeren van groepen die niet of nauwelijks bewegen of sporten daar effectief terecht komen. Het jeugdsport- en cultuurfonds willen we verder promoten en ondersteunen. Het sport- en beweegakkoord versterken we graag en breiden we waar mogelijk uit.

Het is belangrijk dat dorpen beschikken over voldoende speel- en ontmoetingsplekken voor kinderen. Het is mooi om te zien dat maatschappelijke partners en ondernemers de krachten nu al bundelen, samen optrekken en mooie projecten realiseren. We leren graag van de kennis en ervaringen van deze groepen en stemmen vervolgens het beleid erop af.

Cultuur

Het rijke en gevarieerde cultuuraanbod is waardevol en willen wij graag behouden. Net als bij de sportverenigingen willen wij naast cultuurverenigingen gaan staan om samen te komen tot toekomstbestendigheid.

Dorpsfeesten, markten en evenementen brengen inwoners samen. Wij stimuleren dit en staan open voor nieuwe initiatieven. In het bijzonder willen wij de komende periode aandacht hebben voor de volkscultuur en de taal. Wij zetten ons ervoor in om het Nedersaksisch levend te houden, en gaan daarover in gesprek met het onderwijs. Organisatoren van evenementen vragen we om oog te hebben voor bijdragen in het dialect.

Maatwerkdienstverlening 18-

In Voorst houden we de lijnen tussen inwoners en professionals in zorg en welzijn graag kort. Zo krijgen inwoners snel de juiste hulp. Zorg bieden we met zo min mogelijk papierwerk en grote zorgvuldigheid. We streven naar één regisseur en één plan per gezin. Bij het uitvoeren van wet- en regelgeving redeneren wij vanuit het belang van de inwoners. Wij doen ons uiterste best om in contact te komen met moeilijk bereikbare doelgroepen.

Werken aan meer preventie en toegankelijke zorg is een doorlopend proces. Tegelijkertijd is er voor de gemeente beperkte keuzevrijheid. Wet- en regelgeving beperkt de beleidsvrijheid van de gemeente Voorst. Wij vinden dat maatwerkvoorzieningen uit de terecht moeten komen bij diegenen die dat het hardst nodig hebben en gaan graag in gesprek over de best passende oplossing bij een probleem. Als landelijke of regionale regelgeving botst met lokaal maatwerk, zoeken wij ruimte. We blijven het gesprek aangaan om inwoners de beste zorg te kunnen bieden en nemen de verantwoordelijkheid voor deze werkwijze.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Met het voor- en voerschoolse aanbod willen wij zoveel mogelijk kinderen bereiken. We willen ieder kind met dezelfde kansen laten beginnen aan hun schooltijd. Wij gaan hierover in gesprek met alle organisaties die uitvoering geven aan voor- en voerschoolse educatie (VVE). Naast leren is spelen en bewegen in en rond school belangrijk voor kinderen. Daarom letten wij ook op (groene) speelruimte rond scholen en overleggen wij over ondersteuning bij sport en spel. De coalitie heeft ook aandacht voor de luchtkwaliteit in klaslokalen.

Volksgezondheid

In gesprek gaan over bewegen, roken, alcohol, drugs, voeding en ontspanning kan gezondheidswinst opleveren. Wij willen samen met inwoners bespreken welke leefstijlelementen van invloed zijn op hun welbevinden en samen bepalen wat nodig is om dit te vergroten. Ook hier zoeken wij naar korte lijnen en een informele sfeer, bijvoorbeeld via de deelnemers van het beweeg- sport en preventieakkoord.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

4-2 Onderwijshuisvesting

Haalbaarheidsstudies projecten eerste termijn (0-5jaar) tbv Integraal huisvestingsplan onderwijs 2024-2027	
Inhoud	Er is een wetsvoorstel over onderwijshuisvesting in voorbereiding. Hiermee worden gemeenten verplicht om een integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) voor een periode van vier jaar vast te stellen. Vooruitlopend op deze wettelijke verplichting is het IHP 19 juni 2023 door u vastgesteld. Om het strategisch plan uit te kunnen voeren zijn er een aantal tussenstappen nodig. In 2024 wordt na afronding van het uitvoeringsprogramma en de leerlingenprognoses, gestart met de haalbaarheidsstudies van de projecten van de eerste termijn (0-5 jaar).
Beoogd effect	Het IHP is een strategisch en beleidsrijk plan waarin een gezamenlijke visie wordt vastgesteld. Daarnaast geeft IHP inzicht in de huidige spreiding en staat van de onderwijshuisvesting en de verwachte noodzakelijke investeringen voor een toekomstbestendig onderwijs (huisvestings)landschap. De financiële gevolgen van de projecten in de eerste termijn zijn inzichtelijk na afronding van de haalbaarheidsstudies. De haalbaarheidsstudies met uitvoeringsvoorstel worden per project aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. Met deze stappen werken wij toe naar een toekomstbestendig onderwijs (huisvestings)landschap.

4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	
Inhoud	<p>Gemeenten hebben in het Nationaal Programma Onderwijs een belangrijke rol gekregen voor het funderend onderwijs. Het budget heeft een looptijd tot en met schooljaar 2024-2025, en is bedoeld om samen met scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen verrijkende activiteiten aan te bieden. Op basis van behoeften in het Voorster lokale onderwijs hebben we afspraken gemaakt over de inzet van het gemeentelijke NPO budget. Het budget besteden we vooral aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden en het voorkomen/tegengaan van bijvoorbeeld faalangst.</p> <p>In 2024 maken we de balans op van wat er is bereikt. In 2024 en 2025 zal het resterende budget worden gebruikt voor gerichte activiteiten die bijdragen aan het welzijn van leerlingen. Het welzijn van kinderen en jongeren staat zowel landelijk als lokaal op de agenda. Er zijn sessies georganiseerd met professionals uit zowel het primair als voortgezet onderwijs, specifiek gericht op het welbevinden/welzijn van de leerlingen.</p> <p>De opgehaalde input vormt de basis voor mogelijke aanvullende activiteiten gericht op het welzijn van leerlingen, welke in samenspraak met het onderwijs zullen worden ingezet.</p>
Beoogd effect	Vergroten van ontwikkelkansen voor kinderen en het verkleinen van onderwijsachterstanden (als gevolg van de corona-maatregelen). De activiteiten vanuit dit programma worden in nauwe samenwerking met het onderwijsveld vormgegeven.

5-1 Sportbeleid en activering

Gezond en Actief Leven in Voorst (Gezond en Actief Leven Akkoord GALA/Sportakkoord II/Brede spuk)	
Inhoud	<p>In het landelijk Sportakkoord II krijgen gemeenten de opdracht op hun lokale Sport- en Beweegakkoord te herijken. Omdat er veel partners in Voorst zowel aan sport en bewegen als aan gezonde leefstijl, gezond gewicht of mentale weerbaarheid werken, ligt de conclusie voor de hand. Als we sport, bewegen en gezonde leefstijl met elkaar verbinden, kunnen we nóg meer bereiken. Daarnaast hebben de rijksoverheid, gemeenten, GGD'en en zorgverzekeraar het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend, waarin ook afspraken zijn gemaakt om het preventieve gezondheidsbeleid te versterken.</p> <p>Beide akkoorden zijn nauw verwant, en hebben ook een sterke samenhang met onze lokale kadernota Sociaal Domein. Dit heeft geresulteerd in een plan van aanpak 'Gezond en Actief Leven in Voorst'.</p> <p>In 2024 werken we verder aan een optimale invulling van dit plan van aanpak. Het gaat daarbij niet alleen om het sportbeleid, ook andere beleidsthema's spelen een rol. Via de zogenoemde Brede spuk ontvangen we middelen van het rijk om dit te realiseren. Op dit moment verwachten we dat dit binnen het bestaand beleid mogelijk is, als er nieuw of gewijzigd beleid nodig is zullen wij hiervoor met voorstellen komen.</p>

Gezond en Actief Leven in Voorst (Gezond en Actief Leven Akkoord GALA/Sportakkoord II/Brede spuk) (vervolg)	
Beoogd effect	<p>In dit nieuwe akkoord 'Gezond en actief Voorst' staat de maatschappelijke impact van sport en bewegen, als onderdeel van een gezonde leefstijl, centraal. Sport en bewegen zijn goed voor de gezondheid en houden ouderen fit waardoor ze langer zelfstandig kunnen zijn. Maar sport en bewegen dragen ook bij aan het versterken van de sociale basis. Door sport en bewegen ontmoeten mensen elkaar en bouwen ze een netwerk op. Daardoor zitten ze beter in hun vel. Dat netwerk kan hen ook ondersteunen als het wat minder gaat, waardoor ze niet direct een beroep hoeven doen op zware hulpverlening. Daarom is het vanzelfsprekend dat we met de nieuwe koers van dit akkoord ook twee nieuwe thema's introduceren: gezonde leefstijl, en mentale weerbaarheid.</p> <p>Op de bestaande thema's hebben we in de afgelopen jaren goed kunnen zien wat werkt en niet werkt in Voorst. In de praktijk bleek welke thema's belangrijk zijn en welke hier wat minder spelen, en welke ambities voor de mensen in Voorst het verschil maken. We hebben afscheid genomen van 'Topsport die inspireert' als los thema, omdat topsport in Voorst minder belangrijk is. De voorbeeldfunctie vinden we nog steeds essentieel en die komt terug bij Sociaal veilige sport. Aan de andere kant geven we Beweging in de buitenruimte meer aandacht; waar dat in het vorige akkoord onderdeel was van Vaardig in bewegen. Zo gebruiken we de kennis van de afgelopen vier jaar om ons nog beter in te zetten voor een gezond en actief Voorst.</p>

5-2 Sportaccommodaties

Energie positief zwembad	
Inhoud	Met de <u>motie Zwemmen geeft energie</u> van 7 november 2022 heeft u verzocht om een haalbaarheidsstudie naar een toekomstbestendig en duurzaam zwembad ter vervanging van het huidige zwembad de Schaeck. Het streven is een overgang naar energieneutraal of zelfs meer dan "nul op de meter". Het haalbaarheidsonderzoek wordt gestart in 2024.
Beoogd effect	Uitslagen van onderzoek naar de mogelijkheden om te komen tot renovatie van het huidige zwembad of nieuwbouw van een toekomstbestendig en duurzaam zwembad.

5-3 Cultuur

Vorming nieuwe Voorster culturele visie	
Inhoud	<p>Op dit moment is er, naast het uit 2005 daterende en in 2015 geupdate Activiteitenplan Kunst en Cultuur, geen actief kunst- en cultuurbeleid. Gezien de lokale, regionale én landelijke ontwikkelingen is een nieuw, breed gedragen en duurzaam cultuurbeleid noodzakelijk. Hiermee wordt in 2024 gestart.</p> <p>Daaraan voorafgaand wordt de evaluatie van de inzet van de cultuurcoach aan u gepresenteerd. Het al dan niet verlengen van de inzet van de cultuurcoach sluit aan bij de noodzaak om te komen tot een Voorster cultureel beleid of visie.</p>
Beoogd effect	Voorst beschikt over een degelijke en structurele culturele basis. Met de versterking van het culturele netwerk in Voorst, versterken we ook de lokale kunst- en culturele instellingen. De vorming van nieuw Kunst- en Cultuurbeleid draagt bij aan de instandhouding, ontwikkeling en verspreiding van kunst en cultuur in Voorst.

6-1 Samenkracht en burgerparticipatie

Voldoende opvangplekken en woonruimte	
Inhoud	<p>Op het moment van schrijven is de komst van de Spreidingswet onzeker. Dit neemt niet weg dat we het van belang vinden om invulling te geven aan de humanitaire opgave om statushouders te huisvesten en het opvangen van Oekraïense vluchtelingen en vluchtelingen die in de asielprocedure zitten.</p> <p>Ieder half jaar communiceert het Rijk de taakstelling huisvesting statushouders. Het behalen en uitvoeren ervan doen we samen met IJsseldal Wonen. In prestatieafspraken is vastgelegd dat woonruimten voor statushouders ter beschikking worden gesteld. De verwachte toenemende taakstelling in combinatie met de krappe woningvoorraad vormt een uitdaging. Dit vergt nauw overleg met IJsseldal Wonen om voldoende huisvesting te realiseren.</p> <p>Om de sociale woningvoorraad te ontlasten, zetten we ook in 2024 in op aankoop, verbouwing en verduurzaming van panden om extra huisvestings- dan wel opvangplekken te creëren. Daarnaast werken we de mogelijkheden voor flexwonen verder uit. Op deze manier hopen we (een deel van) de huisvestingsproblemen voor meerdere doelgroepen op te lossen.</p>
Beoogd effect	Statushouders krijgen passende huisvesting en vluchtelingen worden van opvang voorzien.

6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Transformatie en Hervormingsagenda Jeugd	
Inhoud	<p>We willen voor onze jeugd die dat nodig heeft, en hun ouders, tijdige en goede zorg en ondersteuning op de juiste plek. We hebben daarbij oog zowel inhoud van de zorg als het kostenaspect.</p> <p>Vanuit de kadernota Sociaal Domein geven we in onze transformatieagenda en het uitvoeringsprogramma invulling aan de ontwikkeling van preventief aanbod voor jeugd. Hierbij werken we deels aan het omzetten van oude naar nieuwe inzet en deels aan nieuw aanbod. Met dit preventieve aanbod willen we vrij toegankelijke ondersteuning bieden voor onze inwoners waar tijdig en laagdrempelig gebruik van kan worden gemaakt.</p> <p>Daarnaast is er landelijk gewerkt aan de Hervormingsagenda Jeugd die in juni 2023 definitief is vastgesteld. De daarin beschreven aanpassingen van de jeugdwet wordt in het voorjaar van 2024 verwacht.</p>
Beoogd effect	<p>De uitwerking van de Hervormingsagenda moet leiden tot een breder aanbod van collectieve en preventieve voorzieningen, die vrij toegankelijk zijn voor onze inwoners waar tijdig en laagdrempelig gebruik van kan worden gemaakt. Een goede samenwerking met onderwijs en andere netwerkpartners moet hieraan mede bijdragen.</p> <p>Ook heeft de Hervormingsagenda impact op de (inkoop)afspraken en werkwijze rondom de maatwerkvoorzieningen. Hiervoor zijn we in samenwerking met de andere regiogemeentes continu bezig met doorontwikkelen van onze inkoop en raamovereenkomst. Een voorbeeld daarvan is de aanpassingen in de regionale raamovereenkomst, om de samenwerking met de aanbieders te verbeteren en aan te laten sluiten bij de huidige ontwikkelingen. Een ander voorbeeld is de ontwikkeling van de Essentiële Functies (de specialistische zorg voor een kleine groep jeugdigen met complexe problematiek waarbij de veiligheid en/ of ontwikkeling in gevaar is).</p>

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Het op adequate schaal behartigen van de openbare gezondheidszorg.
Stichting Archipel	Overkoepelende organisatie van 20 openbare basisscholen in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen met als doel het geven van openbaar onderwijs met inachtneming van artikel 48 Wet op het Primair onderwijs dan wel artikel 51 Wet op de expertisecentra.
Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur	De Koepel draagt zorg voor een zo optimaal mogelijk en integraal aanbod van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur, dat aansluit bij de continu veranderende behoeften van burgers.
PlusOV basismobiliteit	De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit verzorgt het regiotaxi-, leerlingen-, Wmo-, en jeugdwetvervoer.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Sportbeleid en activering	% Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van bevolking van 19 jaar en ouder.	50,3%	Gezondheidsmonitor CBS en RIVM
Maatwerkdienstverlening 18-	% kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	3%	Verwey Jonker Instituut
Samenkracht & burgerparticipatie	% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	1%	Verwey Jonker Instituut
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	1,6%	DUO
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners 5-18 jaar.	1,6%	Ingrado
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners 5-18 jaar.	16	Ingrado
Maatwerkdienstverlening 18-	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	9,5%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	0,9%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	0,3%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1%	Verwey Jonker Instituut

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2024	2025	2026	2027
4-2 Onderwijshuisvesting	1.067.500	1.093.284	1.280.017	1.076.907	1.073.927	1.069.937
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.585.438	1.448.954	1.270.792	1.270.792	1.270.792	1.270.802
5-1 Sportbeleid en activering	593.748	741.828	755.034	755.034	746.731	726.390
5-2 Sportaccommodaties	2.262.330	2.489.877	2.664.923	2.759.698	2.746.527	2.695.841
5-3 Cultuurpres. -prod. en - participatie	89.457	140.471	217.711	114.711	114.711	114.711
5-6 Media	434.682	477.767	466.432	466.432	466.432	466.432
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie	1.423.604	1.207.420	977.774	926.202	926.202	926.202
6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	250.253	1.175.435	1.236.372	1.249.639	1.268.315	1.242.565
6-4 Begeleide participatie	395.569	429.942	393.915	393.915	393.915	393.915
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.054.740					
6-72A Jeugdhulp begeleiding		1.083.624	1.217.557	680.623	630.509	630.509
6-72B Jeugdhulp behandeling		900.096	927.099	927.099	927.099	927.099
6-72C Jeugdhulp dagbesteding		270.000	252.023	252.023	252.023	252.023
6-72D Jeugdhulp zonder verblijf overig		281.620	290.069	290.069	290.069	290.069
6-73A Pleegzorg		140.000	144.200	144.200	144.200	144.200
6-73B Gezinsgericht		270.000	278.100	278.100	278.100	278.100
6-73C Jeugdhulp met verblijf overig		500.000	515.000	515.000	515.000	515.000
6-74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf		740.000	821.007	822.344	762.200	762.200
6-74B Jeugdhulp crisis/LTA/ GGZ-verblijf		530.000	545.900	545.900	545.900	545.900
6-74C Gesloten plaatsing		80.000	82.400	82.400	82.400	82.400
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	380.283					
6-82A Jeugdbescherming		337.827	348.038	348.038	348.038	348.038
6-82B Jeugdreclassering		70.000	72.100	72.100	72.100	72.100
7-1 Volksgezondheid	1.083.541	1.421.703	1.428.057	1.428.057	1.399.191	1.371.724
Totaal lasten	14.621.144	15.829.848	16.184.520	15.399.283	15.254.381	15.126.157
4-2 Onderwijshuisvesting	17.251	41.202	42.112	42.112	42.112	42.112
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	205.899	287.329	51.530	51.530	51.530	51.530
5-1 Sportbeleid en activering	37.717	-	-	-	-	-
5-2 Sportaccommodaties	1.259.905	770.847	912.298	936.174	923.263	874.837
5-3 Cult.pres. -prod. -participatie			-	-	-	-
5-6 Media		25.000	-	-	-	-
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie	1.322.634	481.521	209.734	209.734	209.734	209.734
6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen			-	-	-	-
6-4 Begeleide participatie			-	-	-	-
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	591					
6-72A Jeugdhulp begeleiding			-	-	-	-
6-72B Jeugdhulp behandeling			-	-	-	-
6-72C Jeugdhulp dagbesteding			-	-	-	-
6-72D Jeugdhulp zonder verblijf overig			-	-	-	-
6-73A Pleegzorg			-	-	-	-
6-73B Gezinsgericht			-	-	-	-

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2024	2025	2026	2027
6-73C Jeugdhulp met verblijf overig			-	-	-	-
6-74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf			-	-	-	-
6-74B Jeugdhulp crisis/LTA/ GGZ-verblijf			-	-	-	-
6-74C Gesloten plaatsing			-	-	-	-
6-82 Geëscaleerde zorg 18-						
6-82A Jeugdbescherming			-	-	-	-
6-82B Jeugdreclassering			-	-	-	-
7-1 Volksgezondheid	147.862	67.644	-	-	-	-
Totaal baten	2.991.859	1.673.543	1.215.674	1.239.550	1.226.639	1.178.213
Totaal saldo baten en lasten	-11.629.286	-14.156.305	-14.968.846	-14.159.733	-14.027.742	-13.947.944
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-313.660	141.570	351.570	91.570	91.570	91.570
Geraamde resultaat	-11.942.946	-14.014.735	-14.617.276	-14.068.163	-13.936.172	-13.856.374

Toelichting ontwikkelingen begroting 2024 t.o.v. 2023:

4-2 Onderwijshuisvesting

Op dit moment zijn we volop bezig met het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP). Hiervoor is met het Voortgangsbericht 2023 een krediet beschikbaar gesteld om de haalbaarheid van de plannen te toetsen. Dit eenmalige bedrag verklaart het verschil ten opzichte van de raming in 2023.

4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Het verschil tussen de raming 2024 ten opzichte van 2023 wordt veroorzaakt door het actualiseren van de raming PlusOV voor de kosten van het leerlingenvervoer, conform de begroting 2024 van PlusOV. Daarnaast zit er in de raming 2023 (zowel baten als lasten) het projectbudget Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het bedrag wat in 2023 niet wordt uitgegeven aan NPO wordt meegenomen naar 2024.

5-1 Sportbeleid en activering

Geen bijzonderheden.

5-2 Sportaccommodaties

Bij de baten en de lasten zijn de ontvangst van en toevoeging aan de voorziening onderhoud gebouwen van de specifieke uitkering voor compensatie van BTW bij sportaccommodaties voor het eerst begroot. Daarnaast komt de toename van de lasten vooral door het krediet 'Energiepositief zwembad' (Prioriteitennota 2024-2027). Ook zijn minder kapitaallasten begroot en is de toevoeging aan de genoemde voorziening verhoogd.

5-3 Culturele presentatie, - productie en - participatie

Het verschil in de raming tussen 2023 en 2024 heeft te maken met de (eenmalige) bijsturing in het Voortgangsbericht 2023 voor de cultuurcoach, de activiteiten en initiatieven.

5-6 Media

In de raming 2023 is zowel aan de baten- als lastenkant de specifieke uitkering (spuk) Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) uit het Voortgangsbericht 2023 (eenmalig) verwerkt ten opzichten van de raming 2024.

6-1 Samenkracht en burgerparticipatie

Zowel aan de baten- als lastenkant zijn verschillen in de raming te zien tussen 2024 en 2023. Dit heeft diverse oorzaken. Zo zitten er in de raming 2023 twee specifieke uitkeringen (spuk) namelijk Inburgering en Onderwijs achterstanden beleid (OAB). Verder komt het verschil door een verschuiving van de personeelslasten tussen taakvelden.

6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Het verschil wordt door een verschuiving van de personeelslasten tussen taakvelden veroorzaakt.

6-4 Begeleide participatie

De lagere raming in 2024 heeft te maken met een bijstelling van de subsidie vanuit het Voortgangsbericht 2023.

6-72A Jeugdhulp begeleiding

Het grootste verschil in de raming tussen 2024 en 2023 is het verwerken van de loon- en prijsbijstelling uit de Meicirculaire 2023 voor Jeugdhulp.

6-72B Jeugdhulp behandeling

Geen bijzonderheden.

6-72C Jeugdhulp dagbesteding

De lagere raming in 2024 ten opzichte van 2023 heeft te maken met het actualiseren van de raming PlusOV voor 2024 voor het onderdeel jeugdwetvervoer.

6-72D Jeugdhulp zonder verblijf overig

Geen bijzonderheden.

6-73A Pleegzorg

Geen bijzonderheden.

6-73B Gezinsgericht

Geen bijzonderheden.

6-73C Jeugdhulp met verblijf overig

Geen bijzonderheden

6-74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf

Het verschil tussen 2024 en 2023 heeft te maken met een loon- en prijsbestelling vanuit de meicirculaire 2023. Dit is verwerkt in de ramingen 2024 en 2025.

6-74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf

Geen bijzonderheden.

6-74C Gesloten plaatsing

Geen bijzonderheden.

6-82A Jeugdbescherming

Geen bijzonderheden

6-82B Jeugdreclassering

Geen bijzonderheden.

7-1 Volksgezondheid

In de raming 2023 zijn de eenmalige middelen DUVO (decentralisatie-uitkering vrouwenopvang) verwerkt vanuit het Voortgangsbericht 2023. Dit veroorzaakt zowel aan de baten-als lastenkant een verschil ten opzichte van 2024. Verder is de raming

2024 van GGD geactualiseerd en verwerkt op basis van de begroting 2024 van de GGD (gemeenschappelijke regeling).

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Meerjaren Investerings Programma						
Vervanging gymzaal Hietweideweg Twello (raming inclusief BTW, kapitaallasten via stelpost "Gevolgen gebruik gemeentewerf als woningbouwlocatie")	2024	1.597.200	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Groot onderhoud velden sportcomplexen (raming inclusief BTW, geen kapitaallasten; via voorziening)	2024-2027	443.915	0	0	0	0
Totaal Gezond Voorst	2024-2027	2.041.115	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geen reserves	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Sportcomplexen	114.712	164.104	212.762	174.933	224.197
Lawa Mena	161.091	161.091	161.091	161.091	161.091
Totaal voorzieningen	275.803	325.195	373.853	336.024	385.288

Standen per 31 december

Toelichting:

Voorzieningen:

Sportcomplexen

Op basis van een jaarlijks geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan wordt de jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie bepaald. De huidige dotatie en de stand van de voorziening is voldoende om de komende 10 jaar de onderhoudslasten van de sportcomplexen te kunnen betalen.

Lawa Mena

Deze voorziening biedt dekking voor de door het rijk afgekochte onderhoudslasten aan het gebouw van Lawa Mena. De aanwending van het beschikbare bedrag is afhankelijk van aanvragen door de Stichting Lawa Mena.

3.5 Sociaal Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Wij vinden het belangrijk dat inwoners gelukkig en gezond kunnen wonen en leven in Voorst en dat iedereen mee kan doen aan de samenleving. Toch is meedoen niet voor iedereen vanzelfsprekend. Er zijn mensen in Voorst die financieel moeilijk rondkomen, leven met een beperking of moeite hebben met ouder worden. Anderen voelen zich eenzaam of ervaren druk omdat zij als mantelzorgers voor een ander zorgen. Ook voor nieuwkomers is het soms moeilijk om te aarden in Voorst.

Wij zetten ons er voor in dat iedereen mee kan doen en vinden dat het beschikbare geld terecht moet komen bij de inwoners die dat het hardst nodig hebben. We bespreken met inwoners, hun netwerk en professionals welke acties het meest bijdragen aan geluk en gezondheid. Het model van positieve gezondheid vormt bij deze gesprekken het uitgangspunt.

Maatwerkdienstverlening 18+

Voorkomen is beter dan genezen. Investeren in gezondheid kan op termijn dure zorg voorkomen. Preventie begint bij het terugdringen van de kansenongelijkheid en zorgen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen. De gemeente heeft hierin een voorbeeldfunctie.

De bestaande netwerken in Voorst zijn belangrijk voor het welzijn van onze inwoners. Verenigingen, belangenorganisaties van de dorpen, kerken en vele andere maatschappelijke organisaties zorgen ervoor dat inwoners zich thuis voelen in hun buurt. De mensen uit deze netwerken zien vaak ook al snel wanneer het niet goed gaat met iemand. Wij willen ervoor zorgen dat deze sociale structuren intact blijven en waar nodig worden ondersteund. We helpen vrijwilligers hierbij met kennis en kunde.

In Voorst houden we de lijnen tussen inwoners en professionals in zorg en welzijn graag kort. Zo krijgen inwoners snel de juiste hulp. Zorg bieden we met zo min mogelijk papierwerk en grote zorgvuldigheid. We streven naar één regisseur en één plan per gezin. Bij het uitvoeren van wet- en regelgeving (Wmo, Participatiewet) redeneren wij vanuit het belang van de inwoners. Wij doen ons uiterste best om in contact te komen met moeilijk bereikbare doelgroepen.

Werken aan meer preventie en toegankelijke zorg is een doorlopend proces. Tegelijkertijd is er voor de gemeente beperkte keuzevrijheid. Wet- en regelgeving beperkt de beleidsvrijheid van de gemeente Voorst. Wij vinden dat maatwerkvoorzieningen uit de Wmo terecht moeten komen bij diegenen die dat het hardst nodig hebben en gaan graag in gesprek over de best passende oplossing bij een probleem. Als landelijke of regionale regelgeving botst met lokaal maatwerk, zoeken wij ruimte. We blijven het gesprek aangaan om inwoners de beste zorg te kunnen bieden en nemen de verantwoordelijkheid voor deze werkwijze.

Inkomensregelingen

Inwoners met problematische schulden lopen een grotere kans op gezondheidsrisico's. Financiële problemen belemmeren de aandacht voor andere zaken, zoals gezondheid en zorg. Wij vinden het belangrijk om schulden snel te signaleren en werken aan een optimale uitvoering van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Activiteiten

6 -1 Samenkracht en burgerparticipatie

Sociale basis (Brede spuk)	
Inhoud	Voor de periode 2023-2026 ontvangen wij van het rijk middelen voor het stimuleren van sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Hierin zoeken we uiteraard naar de verbinding met de kadernota Sociaal Domein en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Binnen dit thema zetten wij in op het terugdringen van gezondheidsachterstanden, het versterken van de sociale basis, mantelzorg, valpreventie, welzijn op recept, leefomgeving en eenzaamheidsbestrijding.
Beoogd effect	In 2024 willen we dat bestaande ondersteuning nog beter wordt gevonden en benut. Naast bestaande activiteiten ontwikkelen we ook nieuwe activiteiten om inwoners te activeren. Hierin werken we samen met welzijnspartners.

6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

6-3 Inkomensregelingen

Evaluatie kadernota schuldhulpverlening	
Inhoud	De Kadernota schuldhulpverlening 2020-2023 heeft een vervolg nodig. In 2024 bieden wij u nieuw beleid voor schuldhulpverlening aan. Hiervoor voeren we eind 2023 een evaluatie uit waarin we focussen op de mate waarin de doelen zijn behaald. Deze evaluatie is een van de uitgangspunten voor het nieuwe beleid. Ook de vroegsignalering van schuldenproblematiek speelt hierbij een grote rol. Dankzij vroeger opsporing van betalingsachterstanden kan de gemeente met de inwoner kijken of er (tijdelijk) ondersteuning nodig is om de financiële situatie op orde te houden. Hierdoor komen inwoners eerder in beeld, niet pas wanneer er schulden zijn ontstaan.
Beoogd effect	We bieden kwalitatief goede en tijdige schuldhulpverlening aan inwoners die dit nodig hebben, en we zijn in staat om inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium te helpen. We komen tijdig in contact met de inwoner, informeren of er hulp nodig is en daar waar nodig samen kijken wat nodig is om (grotere) financiële problemen te voorkomen.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
PlusOV basismobiliteit	De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit verzorgt het regiotaxi-vervoer, leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en jeugdvervoer.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Inkomensregelingen	Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	205,3	CBS
Maatwerkdienstverlening 18+	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten (per 10.000 inwoners).	780	CBS

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2024	2025	2026	2027
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie	1.037.999	1.284.679	1.376.638	1.376.606	1.342.842	1.180.069
6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	148.494	1.821.456	1.692.221	1.692.221	1.678.756	1.678.756
6-3 Inkomensregelingen	6.502.553	7.537.718	5.926.409	5.926.779	5.921.067	5.921.067
6-6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.166.296	1.552.964	1.349.193	1.349.017	1.349.017	1.349.017
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	7.432.625	-	-	-	-	-
6-71A Hulp bij het huishouden (Wmo)	-	4.722.642	4.863.958	5.093.100	5.080.759	5.073.463
6-71C Dagbesteding (WMO)	-	610.000	628.300	628.300	628.300	628.300
6-71D Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	211.296	217.635	217.635	217.635	217.635
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	45.728	-	-	-	-	-
6-81A Beschermd wonen (Wmo)	-	46.348	47.738	47.738	47.738	47.738
6-81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-	42.841	30.367	30.367	30.367	30.367
Totaal lasten	16.333.694	17.829.944	16.132.459	16.361.763	16.296.481	16.126.412
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie	41.411	449.382	445.241	445.241	363.333	50.000
6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen			-	-	-	-
6-3 Inkomensregelingen	4.126.035	4.188.250	4.188.250	4.188.250	4.188.250	4.188.250
6-6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	4.259	7.327	7.353	7.353	7.353	7.353
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	175.363					
6-71A Hulp bij het huishouden (Wmo)		150.000	150.000	150.000	389.363	381.229
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	676.806					
Totaal baten	5.023.875	4.794.959	4.790.844	4.790.844	4.948.299	4.626.832
Totaal saldo baten en lasten	-11.309.819	-13.034.985	-11.341.615	-11.570.919	-11.348.182	-11.499.580
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	220.916	582.639	194.339	16.339	16.339	16.339
Geraamde resultaat	-11.088.903	-12.452.346	-11.147.276	-11.554.580	-11.331.843	-11.483.241

Toelichting ontwikkelingen begroting 2024 t.o.v. 2023:

6-1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het verschil tussen de raming 2024 ten opzichte van 2023 wordt veroorzaakt door het actualiseren van de raming van PlusOV voor 2024 voor het onderdeel vraagafhankelijk vervoer c.q. regiotaxi. Verder wordt het verschil veroorzaakt door een verschuiving van de personeelslasten tussen taakvelden. Als laatste is vanuit het Voortgangsbericht 2023 de versterking van het voorliggend veld (algemeen maatschappelijk werk) verwerkt in de raming 2024.

6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Het verschil wordt veroorzaakt door een verschuiving van de personeelslasten tussen taakvelden.

6-3 Inkomensregelingen

In de raming 2023 (incl wijzigingen) zijn vanuit het Voortgangsbericht 2023 de aanpassing in het budget voor bijzondere bijstand en de energietoeslag verwerkt. Dit verklaart het grootste verschil met 2024.

6-6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Het verschil tussen 2024 en 2023 wordt veroorzaakt door het actualiseren van de raming van PlusOV voor 2024 voor het onderdeel Wmo-dagbestedingsvervoer. Verder komt het verschil door een verschuiving van de personeelslasten tussen taakvelden.

6.71A - Hulp bij het huishouden (Wmo)

Geen bijzonderheden (het verschil betreft indexering).

6.71C - Dagbesteding (Wmo)

Geen bijzonderheden.

6.71D - Overige maatwerkarrangementen (Wmo)

Geen bijzonderheden.

6-81A Beschermd wonen (Wmo)

Geen bijzonderheden.

6-81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)

Geen bijzonderheden.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Totaal Sociaal Voorst	2024-2027	0	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geen reserves	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 31 december

3.6 Veilig Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

Voorst wil een gemeente zijn waar inwoners en ondernemers zich veilig voelen. We zetten in op het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast. Daarnaast is er aandacht voor een veilige leefomgeving op het gebied van bouwen, milieu, evenementen en infrastructuur, én voor sociale veiligheid.

Openbare orde en veiligheid

Zorgen voor een veilig Voorst kunnen we niet alleen. Daarom werken we intensief samen met inwoners, organisaties en partners. In de rampenbestrijding doen we dat met de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, waarin we samenwerken met 21 andere gemeenten.

Criminelen komen steeds vaker binnen via internet, en steeds minder vaak via de achterdeur. Samen met de politie werken we daarom aan de aanpak en bewustwording rondom digitale veiligheid.

Ondermijning

Een belangrijk thema rondom veiligheid is ondermijning in het landelijk gebied. We willen voorkomen dat agrariërs of bewoners van het buitengebied betrokken raken bij criminele activiteiten. Goede contacten, sociale veiligheid én bewustwording zijn hierbij essentieel. Een belangrijk speerpunt is zicht krijgen op de georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Voorst. Dat doen we samen met politie en andere partners, zoals het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC).

De gemeente Voorst gebruikt het Bibob-beleid bij vastgoedtransacties, omgevingsvergunningen, subsidies en aanbestedingen. Dit om te voorkomen dat geld besteed wordt in Voorst, waarvan de herkomst niet te herleiden is.

Zorg en veiligheid

Een veilige omgeving begint bij goede contacten met de samenleving en tijdige zorg voor mensen die dat nodig hebben. Daarom is er goede afstemming tussen de beleidsterreinen zorg en veiligheid. Bijvoorbeeld om personen met verward gedrag de juiste hulp te bieden en daarmee overlast te voorkomen. We hebben korte lijnen met het wijk- en welzijnswerk, het jongerenwerk, gezondheidszorg, boa's en wijkagenten. We betrekken scholen, verenigingen en kerken bij een adequate aanpak. Samen met onze inwoners en veiligheidspartners zijn wij verantwoordelijk voor het veilig houden van Voorst.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Openbare orde en veiligheid

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland	
Inhoud	In 2024 werkt de VNOG verder aan de Toekomstvisie en bijbehorende opdrachten die in 2020 zijn vastgesteld en in 2026 moeten zijn uitgevoerd en geborgd. Het beleidsplan en het regionaal risicoprofiel voor de huidige beleidsperiode (2021-2024), sluiten één op één aan op de Toekomstvisie en opdrachten. In 2024 wordt er een nieuw risicoprofiel en een nieuw regionaal beleidsplan opgesteld voor de beleidsperiode 2025-2030. In het nieuwe risicoprofiel zullen de ontwikkelingen van de afgelopen jaren worden meegenomen. Een van die ontwikkelingen is dat veiligheidsregio's steeds meer te maken krijgen met langdurige crises. Om die reden verhoogt het Rijk in de komende jaren de Rijksbijdrage Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR). De VNOG gaat in 2024 en de jaren die daarop volgen met deze middelen aan de slag om de flexibiliteit van de crisisorganisatie te vergroten, haar informatiepositie te versterken en te werken aan een betere informatie-uitwisseling.
Beoogd effect	Door middel van een goed risicoprofiel, samen met een beleids- en dekkingsplan dat aansluit op de Toekomstvisie en opdrachten, wordt de VNOG een flexibele en slagvaardige organisatie. Dit zorgt er voor dat er in onze regio veilig en gezond gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden en we goed voorbereid zijn op incidenten met een grote waarschijnlijkheid en/of een grote impact.

Ondermijning	
Inhoud	Inmiddels zijn onze Bibob-beleidsregels uitgebreid, waardoor we nu ook een Bibob-toets kunnen uitvoeren bij vastgoedtransacties, omgevingsvergunningen, subsidies en aanbestedingen. Deze Bibob-toets houdt in, dat aan de hand van het ingevulde Bibob vragenformulier beoordeeld wordt, of er redenen zijn om bijvoorbeeld een aanvraag te weigeren of om eerst een advies aan het Landelijk Bureau Bibob te vragen. In 2024 worden de nieuwe beleidsregels verder geïmplementeerd. In 2024 gaan we ook andere acties uitvoeren die in lijn zijn met ons plan van aanpak ondermijning. Zo gaan we aan de slag met de aanbevelingen uit de weerbaarheidsscan en zullen we concrete maatregelen nemen om de weerbaarheid van onze organisatie tegen ondermijning te vergroten. Ook gaan we in 2024 door met integrale controles en preventieve acties. In de preventie zal er meer focus komen te liggen op 'facilitators'. Dit zijn (rechts)personen die bewust, onbewust of gedwongen de ondermijnende criminaliteit mogelijk maken. Door deze sleutelfiguren bewust te maken van de risico's van ondermijning, zal de gelegenheid voor criminelen om criminele activiteiten te ondernemen, afnemen.
Beoogd effect	Aanpakken, terugdringen en voorkomen van ondermijning / ondermijnende criminaliteit in de gemeente Voorst.

Zorg en Veiligheid	
Inhoud	We constateren de afgelopen jaren een toenemende verbinding tussen de beleidsvelden Zorg en Veiligheid, dit zetten we ook in 2024 voort. Ook regionaal zijn de beleidsterreinen steeds meer met elkaar verbonden. Zo wordt er twee keer per jaar een zogenaamde Vierhoek gehouden met de burgemeesters van de IJsselstreekgemeenten, politie, het OM en de grootste lokale instellingen geestelijke gezondheidszorg. De regionale bestuurlijke stamtafel zorg-veiligheid blijft ook in 2024 bestaan. Met deze stamtafel werken we stapsgewijs toe naar een integrale sturingsvisie, een 'ronde' stamtafel en herijking van de regionale governance structuur (de ontwikkelagenda). Vaste elementen van de agenda zijn 'leren van elkaars perspectief', 'vormgeven integrale sturing' en 'anders werken op de strategische agenda'. In 2023/2024 worden de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) en de Persoons Gerichte Aanpak (PGA) regionaal uitgerold. Op het terrein van zorg en veiligheid wordt goed samengewerkt met zowel het Veiligheidshuis als Veilig Thuis. Veel pakken we in regionaal verband op, omdat de betrokken zorgpartners ook vaak in regioverband opereren. In het uitvoeringsplan 2024, dat we samen met gemeente Zutphen, Lochem en Brummen opstellen, wordt een aantal concrete acties op het vlak van zorg en veiligheid genoemd die we in 2024 uitvoeren. Dit jaarlijkse uitvoeringsplan (dat hoort bij het Integraal Veiligheidsplan) wordt ter kennisgeving aan de raad aangeboden.
Beoogd effect	Door bevordering van de samenwerking tussen zorg en veiligheid, komen we tot een betere integrale aanpak van vraagstukken die zich op het snijvlak van zorg en veiligheid bevinden.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	De VNOG voert de dagelijkse brandweerzorg uit. De brandweer op regioniveau zorgt onder andere voor de voorbereiding op rampen en calamiteiten, samen met de GHOR (geneeskundige hulpverlening in de regio). Hiervoor wordt samengewerkt met politie en de deelnemende gemeenten.

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Openbare orde en veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,4	CBS
Openbare orde en veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etcetera).	1,8	CBS
Openbare orde en veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	1,4	CBS
Openbare orde en veiligheid	Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde, per 1.000 inwoners.	3,2	CBS
Openbare orde en veiligheid	Verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	4	Bureau Halt

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2024	2025	2026	2027
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.561.180	1.692.750	1.833.560	1.833.558	1.833.556	1.833.554
1-2 Openbare orde en veiligheid	456.261	534.445	464.646	375.646	375.646	375.646
Totaal lasten	2.017.440	2.227.195	2.298.206	2.209.204	2.209.202	2.209.200
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	18.265	-	-	-	-	-
1-2 Openbare orde en veiligheid	180.596	58.313	14.659	14.659	14.659	14.659
Totaal baten	198.861	58.313	14.659	14.659	14.659	14.659
Totaal saldo baten en lasten	-1.818.579	-2.168.882	-2.283.547	-2.194.545	-2.194.543	-2.194.541
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	89.000	89.000	-	-	-
Geraamde resultaat	-1.818.579	-2.079.882	-2.194.547	-2.194.545	-2.194.543	-2.194.541

Toelichting ontwikkelingen begroting 2024 t.o.v. 2023:

1-1 Crisisbeheersing , Brandweer

Hogere salarislasten en de geïndexeerde bijdrage aan de VNOG verklaren de gestegen lasten.

1-2 Openbare orde en veiligheid

Zowel bij de baten als lasten is in 2023 de investering 'Naleving controle toegangsbewijzen' begroot. Een extra budget voor ondermijning (Prioriteitennota 2024-2027) verklaart de rest van het verschil onder de lasten.

Investeringen

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Meerjaren Investerings Programma						
Brandweerkazerne Terwolde (nieuwbouw)	2025	p.m.	0	p.m.	p.m.	p.m.
Brandweerkazerne Voorst (nieuwbouw)	2025	p.m.	0	p.m.	p.m.	p.m.
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Totaal Veilig Voorst	2024-2027	p.m.	0	p.m.	p.m.	p.m.

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geen reserves	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 31 december

3.7 Dienstverlenend Voorst

Wat willen we bereiken (Coalitieakkoord 2022-2026)

De dorpen en buurtschappen vormen samen de gemeente Voorst. Wij hechten waarde aan een goede relatie met de dorpen. Dit betekent dat het bestuur zichtbaar en met regelmaat aanwezig wil zijn in iedere dorp. De gemeentelijke coördinator maatschappelijke initiatieven is een belangrijke schakel tussen inwoners en de gemeente. Iedere wethouder is ook dorpswethouder om de lijn tussen het college en de dorpen ook op bestuurlijk niveau zo kort mogelijk te houden.

De kracht van de samenleving is ons uitgangspunt. De gemeente is een wendbare organisatie die verankerd is in de lokale gemeenschap en die maatwerk kan leveren in dorpen en naar doelgroepen. De gemeente stelt zich meedenkend op. Als initiatieven vanuit de samenleving niet gerealiseerd kunnen worden, onderbouwen we waarom dit zo is, en geven we aan wat wél kan.

Samenkracht en burgerparticipatie

In tien van de twaalf dorpen zijn plaatselijke belangenverenigingen, die de belangen van hun inwoners behartigen. In Steenenkamer doet de actieve buurtvereniging dit. In Twello is geen belangenvereniging. Aan de hand van een Leefbaarheidsonderzoek maken wij aansluitend graag afspraken over de gewenste samenwerking. De rol van de dorpscontactpersonen is van groot belang. We continueren deze rol en gaan in gesprek over de invulling van deze functie en eventuele doorontwikkeling.

In een dorpsvisie staat hoe het dorp zich wil ontwikkelen. Een dorpsvisie gaat over voorzieningen, projecten en kansen en is van belang voor alle inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden uit het dorp. Het initiatief om te starten met een dorpsvisie kan zowel vanuit de gemeente als vanuit de dorpen zelf komen. We willen zoveel mogelijk een gezamenlijk proces doorlopen en ondersteunen waar mogelijk.

Bestuur

Aan de balies van het nieuwe gemeentehuis worden inwoners snel en goed geholpen als zij een nieuw rijbewijs of een reisdocument nodig hebben. De gemeente maakt interactief beleid samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere gemeenten en organisaties. De vorm en invulling van participatie verschilt per project. Wij vinden verwachtingenmanagement daarbij belangrijk, zodat inwoners vooraf weten wat de kaders zijn. Wij handelen met verantwoordelijkheid voor de volgende generaties. De jeugd heeft de toekomst en kan de gemeente ook nu al veel bieden. We zetten daarom specifiek in op het betrekken en enthousiasmeren van de jeugd bij de lokale politiek en democratie, onder meer door het instellen van een jongerenraad.

Regionale samenwerking

Wij hechten een groot belang aan samenwerking. In de regio, maar ook met netwerkpartners als buurgemeenten, andere overheden, waterschappen en veertien verbonden partijen. We zetten graag op een rij wat de mogelijkheden zijn om elkaar verder te helpen en samen het beste te doen voor onze inwoners.

Voor alle samenwerkingsverbanden geldt dat we actief samenwerken voor het beste resultaat. Voorst werkt met 7 andere gemeenten aan een regionale agenda. De thema's hierbij zijn duurzaam wonen en werken in een goed bereikbare regio, met versterking van ons gevarieerde landschap. Voorst is een relatief kleine gemeente tussen grotere steden. Waar mogelijk trekken we samen op om meer te bereiken. Dat doen we bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, waar we samenwerken met de politie en andere partners, zoals het Regionale Informatie- en Expertise Centrum. De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland is een belangrijke partner als het gaat om risico- en crisisbeheersing, GGD Noord- en Oost-Gelderland als het gaat om gezondheid.

Kansen voor bedrijven

Voorst is onderdeel van de kennis- en netwerkorganisatie die werkt aan het versterken van de duurzame, economische ontwikkeling van de regio; de Cleantech Regio. De organisatie verbindt initiatieven uit onderwijs, ondernemers en overheid. Voorst levert hieraan een actieve bijdrage. De samenwerking biedt kansen voor bedrijven in onze gemeente, maar ook om de doelstellingen op het gebied van energie en duurzaamheid dichterbij te halen.

Klarenbeek is deels onderdeel van de gemeente Voorst, maar ook deels onderdeel van de gemeente Apeldoorn. Dit vraagt vanuit de gemeente Voorst om een goede afstemming met Apeldoorn over onderwerpen die spelen in het dorp, zoals ouderenzorg, woningbouw, de energietransitie, kinderopvang en een vitaal multifunctioneel centrum.

Bestuurlijk kompas

Een bestuurlijk kompas is opgesteld met daarin afspraken over de samenwerking met de inwoners van Voorst, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. Dit bestuurlijk kompas laat zien hoe gehandeld wordt om Voorst betrouwbaar en betrokken te besturen.

In het bestuurlijk kompas komen de volgende thema's aan bod:

- In gesprek met de samenleving
- De gemeenteraad in positie
- Samenwerking ambtenaren en bestuur

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Bestuur

Verkiezingen	
Inhoud	De opkomst van de verkiezingen in 2023 waren een stuk hoger dan verwacht, dit geeft mogelijk een verwachtingspatroon voor de toekomst. Daarom werken we aan het verder professionaliseren en stroomlijnen van het proces, waaronder in afstemming met de partijen het vormgeven van de aanplakborden. Wij informeren u hierover in het Voortgangsbericht 2024 als dit financiële consequenties heeft. In 2024 zijn er verkiezingen voor het Europees parlement.
Beoogd effect	Een voorspoedig verloop van de verkiezingen waarbij juistheid en tevredenheid de belangrijkste speerpunten zijn.

Piek aanvraag reisdocumenten	
Inhoud	In 2024 verwachten we een piek in de aanvraag van de reisdocumenten. Veel reisdocumenten vervallen komend jaar en men zal deze willen vervangen. Op dit moment spelen we hier op in door met acties mensen ertoe te bewegen eerder een reisdocument aan te vragen. Deze piek zal zorgen voor extra inzet. Deze inzet vangen we op binnen onze huidige bedrijfsvoering en worden gedekt door de extra inkomsten van de leges.
Beoogd effect	Tijdig en foutloos verwerken van alle aanvragen voor de reisdocumenten en deze binnen het termijn te realiseren.

Digitaal inwonerspanel	
Inhoud	Eén van de acties uit de Communicatievisie 2022-2026 is de invoering van een digitaal inwonerspanel om de betrokkenheid van inwoners bij gemeentelijke activiteiten te vergroten. Via dit digitale inwonerspanel kan de gemeente op proactieve en eenvoudige wijze aan een brede en grote groep inwoners om hun mening vragen. We starten hiermee in 2023 en verwachten in 2024 u onze dan opgedane ervaringen te delen.
Beoogd effect	Het vergroten van de inwonerbetrokkenheid van inwoners bij (invoering of uitvoering van) gemeentelijk beleid.

Samenkracht en burgerparticipatie

Participatie	
Inhoud	Op basis van het in 2023 vastgestelde participatiebeleid voor de fysieke leefomgeving zijn we ook in 2024 bezig om samen met de dorpsbelangenorganisaties na te denken over hun eigen rol en taak, de samenwerking die onderling mogelijk is en de gewenste ondersteuning van de gemeente. Met het oog op de monitoring en evaluatie van het participatiebeleid zetten we deze gesprekken voort.
Beoogd effect	Het onderhouden van contacten met maatschappelijke organisaties op het gebied van leefbaarheid. We stimuleren ontmoetingen om van elkaar te leren.

Aanjagen van bewonersinitiatieven in Twello	
Inhoud	<p>We hebben de wens om samen met actieve inwoners uit Twello de resultaten van het Leefbaarheidsonderzoek Twello (juli 2022) te vertalen in een gebiedsgerichte (wijk)aanpak die passend is bij ons grootste dorp. We sluiten hiermee aan op het proces van het programma Sterke Buurtverbinders dat in het najaar van 2023 van start gaat en doorloopt in 2024. Het is een 2-jarig project gefaciliteerd door het Oranje Fonds, dat wordt getrokken door Mens en Welzijn. Hierbij worden inwoners van Twello betrokken.</p> <p>Vragen die we willen beantwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wie kan welke rol nemen richting een initiatiefrijk en verbonden Twello? ▪ Wat is er nodig om inwonersinitiatieven in Twello zo goed mogelijk te ondersteunen? ▪ Is een samenwerking met (vrijwillige) buurtverbinders in de Twellose wijken kansrijk? Welke taken kunnen zij op zich nemen en hoe staan zij in contact met de gemeente? Waarmee kunnen wij hen 'uitrusten' om goed de wijk in te gaan? ▪ Welke rol kunnen ontmoetingsplekken in de buitenruimte vervullen in aanvulling op de bestaande ontmoetingsplekken zoals Ontmoeting Klein Twello, Trefpunt Duistervoorde en Lawa Mena. ▪ Wat is er nodig om de buitenruimte geschikt te maken voor ontmoeting van inwoners? <p>Voor uitvoering van een uiteindelijke gebiedsgerichte (wijk)aanpak zijn mogelijk extra middelen nodig. Indien nodig komen wij hiervoor met een voorstel.</p>
Beoogd effect	Het verbeteren van de leefbaarheid en de saamhorigheid in de wijken van Twello.

Regionale samenwerking	
Inhoud	<p>De regionale samenwerking met o.a. de verschillende verbonden partijen, buurgemeenten en gemeenschappelijke regelingen is van groot belang. Zo hebben de provincies opdracht gekregen van het Rijk om in 2023 de ruimtelijke opgaven voor wonen, natuur, energie, landbouw en economie in samenhang in kaart brengen. Met het water- en bodemsysteem als leidend principe. De provincie Gelderland werkt dit op regionale schaal uit, in samenwerking met partners zoals de Regio Stedendriehoek. Sommige opgaven kunnen worden gekoppeld, maar soms zullen opgaven botsen en is een ruimtelijke afweging nodig. In het najaar van 2023 wordt hiervoor een bod/regioarrangement neergelegd bij het Rijk. De uitwerking van de gebiedsprogramma's - die voortkomen uit het regioarrangement - is beoogd in 2024.</p> <p>In 2024 gaan wij verder aan de slag met de regionale uitvoeringsagenda (in 2023 vastgesteld). Onder andere door eind 2023 een nieuwe aanvraag voor een Regio Deal in te dienen. Medio 2024 moet deze regiodeal met het Rijk zijn afgesloten.</p> <p>Tot slot blijft binnen de samenwerking in de regio oog voor de afstemming van de opgaven op het gebied van wonen, werken en bereikbaarheid in het afstemmingsberaad.</p>
Beoogd effect	Actief samenwerken voor een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Regio Stedendriehoek	<p>De regio Stedendriehoek is een samenwerkingsvorm én een gebied. De Wgr-regeling wordt aangepast waardoor met één organisatie (nu nog twee) wordt gewerkt. De Strategische Board vormt vanuit de samenwerking van de 3 o's (onderwijs, ondernemers en overheid) een onafhankelijk adviesorgaan.</p> <p>De komende jaren wordt gezamenlijk gewerkt aan de regionale uitvoeringsagenda. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten tot 2030. De agenda geeft aan waar wij gezamenlijk voor staan en is gericht op de toekomst met slimme groene verstedelijking, een vitaal landelijk gebied en een gezonde regionale economie.</p>

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,65	Eigen gegevens
Bestuur en ondersteuning	Bezetting (personen)	Fte per 1.000 inwoners	8,72	Eigen gegevens

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2024	2025	2026	2027
0-1 Bestuur	3.469.436	1.920.594	2.145.450	2.206.672	2.206.611	2.206.549
0-2 Burgerzaken	905.435	975.425	999.341	999.444	999.139	998.969
0-3 Beheer overige gebouwen	1.018.859	1.121.470	927.133	895.295	894.745	869.441
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie	194.350	132.636	136.615	136.615	136.615	136.615
Totaal lasten	5.588.080	4.150.125	4.208.539	4.238.026	4.237.110	4.211.574
0-1 Bestuur	1.404.672	67.933	129.237	108.913	77.892	77.892
0-2 Burgerzaken	338.792	345.778	356.151	356.151	356.151	356.151
0-3 Beheer overige gebouwen	695.924	138.438	104.228	104.228	104.228	104.228
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie	22.017	-	-	-	-	-
Totaal baten	2.461.404	552.149	589.616	569.292	538.271	538.271
Totaal saldo baten en lasten	-3.126.676	-3.597.976	-3.618.923	-3.668.734	-3.698.839	-3.673.303
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	173.288	141.760	91.120	61.120	39.532	39.532
Geraamde resultaat	-2.953.388	-3.456.216	-3.527.803	-3.607.614	-3.659.307	-3.633.771

Toelichting ontwikkelingen begroting 2024 t.o.v. 2023:

0-1 Bestuur

Binnen het taakveld bestuur hebben we in 2023 de mutatie voor de APPA kapitaaluitkering verwerkt. Per saldo is dit bedrag nul, maar het saldo laat een mutatie zien in 2024 ten opzichte van 2023. Daarnaast zijn de bezoldigingen aan het college en uitkeringen aan voormalig wethouders gestegen als gevolg van diverse mutaties die in 2023 hebben plaatsgevonden en voor 2024 meegenomen zijn in de raming.

0-2 Burgerzaken

Geen bijzonderheden.

0-3 Beheer overige gebouwen

De daling in de lasten (en baten) van het taakveld "Beheer overige gebouwen" wordt veroorzaakt doordat het voormalig Veluws College aan de Hietweideweg 20 Twello uit onze exploitatie is gegaan. Voor 2023 zaten deze lasten er nog in maar voor 2024 zijn deze, als gevolg van de sloop, er volledig uitgegaan. Ditzelfde geldt ook voor het gebouw aan de Maarten Tromplaan (voormalig Klein Twello) die niet meer in onze exploitatie zit. De daling van de baten is hier ook een automatisch gevolg van door derving van huurinkomsten.

6-12 Samenkracht en participatie PR7

Geen bijzonderheden.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Meerjaren onderhoud gemeentelijke gebouwen (o.b.v. beheerplan uit voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen)	2024-2027	6.178.391	0	0	0	0
Totaal Dienstverlenend Voorst*)	2024-2027	6.178.391	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2024	Saldo 2026	Saldo 2027
Geen reserves.	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Wethouderspensioenen	1.381.943	1.445.181	1.508.419	1.571.657	1.634.895
Wachtgeldverplichtingen	86.368	35.023	4.002	4.002	4.002
Totaal voorzieningen	1.468.311	1.480.204	1.512.421	1.575.659	1.638.897

Standen per 31 december

Toelichting:

Voorzieningen:

Wethouderspensioenen

We zijn verplicht een voorziening in te stellen voor pensioenen voor wethouders. De toekomstige pensioenaanspraken van wethouders waren voorheen ondergebracht in een inmiddels afgekochte kapitaalverzekering van Loyalis, het zogenoemde Appa plan. Het opgebouwde en vrijgevallen kapitaal is gestort in de voorziening wethouderspensioenen. Alle toekomstige pensioenverplichtingen voor (oud-)wethouders worden vervolgens in de voorziening pensioenen wethouders afgedekt en volledig in eigen beheer opgebouwd. We verzorgen nu dus zelf alle pensioenuitkeringen. Aan de hand van jaarlijkse actuariële berekeningen worden de benodigde pensioenrechten voor alle (oud-)wethouders verder in deze voorziening, in eigen beheer, opgebouwd. De Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is hierbij leidend voor de opbouw van een toereikende pensioenvoorziening.

Wachtgeldverplichtingen

Dit is een voorziening voor het afdekken van toekomstige wachtgeldverplichtingen.

3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen

Algemeen

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staan. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die we jaarlijks inzetten ter dekking van de uitgaven in de diverse programma's. Daarnaast betreft het ook de raming onvoorzien en uitgaaf- en inkomstenposten die nog niet aan de diverse programma's zijn toegerekend.

Het grootste gedeelte van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de lokale heffingen die niet bestedingsgebonden zijn, zoals de onroerende-zaakbelasting. De onderstaande tabel geeft een weergave van alle geraamde algemene dekkingsmiddelen.

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023 Incl. wijzigingen	Raming begroting			
			2024	2025	2026	2027
0-5 Treasury	129.946	122.178	177.538	167.408	200.048	207.352
0-61 OZB Woningen	377.841	377.332	360.963	360.963	360.963	360.963
0-62 OZB niet-woningen	-	-	-	-	-	-
0-64 Belastingen overig	37.480	51.453	155.499	155.499	155.499	155.499
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemeentefonds	-	-51.000	-	-	-	-
0-8 Overige baten en lasten	90.002	200	-	29.900	59.700	89.500
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	32.411	-	-	-	-	-
Totaal lasten	667.680	500.163	694.000	713.770	776.210	813.314
0-5 Treasury	260.401	282.500	159.400	159.400	159.400	159.400
0-61 OZB Woningen	4.334.633	4.680.657	5.112.025	5.145.470	5.178.842	5.178.842
0-62 OZB- niet woningen	2.523.823	2.732.536	2.968.906	2.968.906	2.968.906	2.968.906
0-64 Belastingen overig	1.406.957	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemeentefonds	43.827.817	45.255.582	46.944.672	47.251.980	43.453.879	43.026.243
0-8 Overige baten en lasten	177.258	-	-	-	-	-
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	52.530.889	53.061.275	55.295.003	55.635.756	51.871.027	51.443.391
Totaal saldo baten en lasten	51.863.209	52.561.112	54.601.003	54.921.986	51.094.817	50.630.077
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-1.196.268	124.871	214.192	118.534	110.744	110.744
Geraamde resultaat	50.666.941	52.685.983	54.815.195	55.040.520	51.205.561	50.740.821

Verbonden partijen

Verbonden partij	Doel
Tribuut belastingsamenwerking	Tribuut voert voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken.
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Het aanwezig zijn van een bankiersbedrijf specifiek ten behoeve van overheden met het oog op het bijdragen aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Als aandeelhouder ontvangt de gemeente Voorst jaarlijks een dividend.
Waterbedrijf Vitens (dividend)	Vitens houdt zich bezig met het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater. Als aandeelhouder heeft de gemeente Voorst jaarlijks een dividend ontvangen. De komende jaren wordt vanwege wijzigingen in het financiële beleid bij Vitens geen dividend uitgekeerd.

Algemene uitkering gemeentefonds

Algemeen

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is vrij besteedbaar en wordt aangewend voor de dekking van de lasten van de gemeente. De algemene uitkering is dus primair een algemeen dekkingsmiddel. Dit betekent dat de gemeente autonoom is in het aanwenden van de algemene uitkering. Het rijk informeert de gemeenten over de algemene uitkering uit het gemeentefonds via circulaire. Voor deze begroting is de informatie uit de meicirculaire 2023 als uitgangspunt genomen.

Ontwikkelingen

In het coalitieakkoord van het kabinet is besloten om de ontwikkeling van het gemeentefonds (het accres) vanaf 2027 niet langer te koppelen aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven, de zogenaamde 'trap op-trap af-systematiek'. Vanaf 2027 wordt het gemeentefonds geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Vooruitlopend op deze nieuwe financieringssysteem heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 in 2026 eenmalig € 1 miljard beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de meicirculaire 2023 vanaf 2027 structureel opgenomen. In de meicirculaire 2023 is de nieuwe financieringssysteem nog niet verwerkt. Voor 2026 en verder is het accres gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire wordt geactualiseerd op basis van de laatste inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) over de loon- en prijsontwikkeling.

Taakmutaties

Aan het gemeentefonds zijn in de meicirculaire 2023 middelen toegekend voor specifieke doelen, de zogenaamde taakmutaties. Uitgangspunt is dat deze middelen in onze begroting worden afgezonderd en voor deze doelen worden ingezet. Hieronder leest u een toelichting op de belangrijkste mutaties.

- **Wet goed verhuurderschap**
In het coalitieakkoord van het demissionair kabinet is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel goed verhuurderschap. Het wetsvoorstel introduceert een landelijke basisnorm voor goed verhuurderschap, in de vorm van algemene regels, waaraan verhuurders en verhuurbemiddelaars zich dienen te houden. Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel.
- **Loon- en prijsontwikkelingen Participatie, Jeugdhulp en Voogdij 18+**
Binnen de onderdelen Participatie, Jeugdhulp en Voogdij 18+ staan middelen die nog niet overgeheveld zijn naar de algemene uitkering. Voor deze onderdelen wordt nog één keer een loon- en prijsbijstelling toegekend voor de jaren 2024 en 2025.
- **Integraal zorgakkoord (Wmo abonnementstarief)**
Het kabinet stelt vanaf 2025 structureel extra middelen (€ 110 miljoen) beschikbaar aan gemeenten samenhangend met het Integraal Zorgakkoord, ter compensatie van gemeenten voor gestegen kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief Wmo.
- **Eigen bijdrage Wmo**
Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd. Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de vormgeving zoals die voorheen was met oog voor inkomenseffecten en het beroep dat wordt gedaan op de Wmo. Anders dan beoogd in het coalitieakkoord van het kabinet verdwijnt het abonnementstarief niet alleen voor de huishoudelijke hulp, maar voor alle Wmo-voorzieningen waarop het abonnementstarief nu van toepassing is. Hiervoor wordt een wetsvoorstel voorbereid. Het huidige

wetsvoorstel voor invoering van de passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp (waarvan de inwerkingtreding per 2025 werd voorzien) wordt ingetrokken.

- **Jeugdzorg**

De gemeenten en het Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. In totaal wordt € 1,36 miljard in 2024 en € 859 miljoen in 2025 aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd voor jeugdzorg. Voor 2026 en verder zijn nog middelen bij het Rijk gereserveerd. De beschikbaarstelling van deze middelen vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover. In onze begroting hebben wij rekening gehouden met nog te ontvangen bedragen voor jeugdzorg op grond van de uitspraak van de commissie van Wijzen in de vorm van een stelpost. Een afspraak tussen het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de VNG maakte dit mogelijk. De bedragen waar de gemeenten van uitgaan, konden zij berekenen dankzij de uitspraak van deze commissie. De stelposten zijn maximaal het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen. Deze stelposten vervallen nu er voor de jaren 2024 en 2025 middelen door het Rijk zijn toegekend. Voor de jaren 2026 en 2027 zijn nieuwe stelposten opgenomen, op basis van 75% van het gemeentelijk aandeel.

Taakmutatie (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Wet Goed Verhuurderschap	14	15	14	13
Loon- en prijsontwikkelingen Participatie, Jeugdhulp en Voogdij 18+	0	152	118	0
Integraal zorgakkoord (Wmo abonnementstarief)	0	120	113	109
Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp	0	109	103	99
Herinvoering eigen bijdrage Wmo	0	0	-239	-231
Jeugdzorg	1.466	915	18	17
Vervallen stelpost rijksbijdrage jeugdzorg	-1.047	-1.047	-1.047	-1.047
Nieuw op te nemen stelpost te ontvangen rijksbijdrage jeugd	0	0	391	240
Totaal	433	264	-529	-800

OZB woningen en niet-woningen en overige belastingen

OZB en overige belastingen	Raming 2023	Raming 2024
OZB woningen	4.640.577	5.070.743
OZB niet woningen	2.732.536	2.968.906
Reclamebelasting	110.000	110.000
Totaal	7.483.113	8.149.649

Onder deze taakvelden verantwoorden wij de onroerende zaakbelastingen voor woningen en niet-woningen en de reclamebelasting. Deze belastingen lichten we verder toe in de paragraaf Lokale heffingen.

Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury-functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etcetera waaronder dividend nutsbedrijven.

Dividend

De gemeente Voorst heeft 21.634 gewone en 14.322 preferente aandelen in het waterbedrijf Vitens. Vitens wil de solvabiliteit de aankomende jaren laten stijgen naar een minimumniveau van 35% en blijven voldoen aan de financiële ratio's zoals gesteld door de kredietverstrekkers. Hiervoor zal de aankomende jaren het nettoresultaat moeten worden toegevoegd aan het eigen vermogen en voorlopig geen dividend worden uitgekeerd.

De gemeente Voorst heeft 112.983 aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). In 2023 is eenmalig een hoger dividend over 2022 uitgekeerd in verband met een hoger gerealiseerd resultaat.

De ontvangsten aan dividend ramen we als volgt:

Dividend	Raming 2023	Raming 2024
Bank Nederlandse Gemeenten	282.500	159.400
Vitens (inclusief rentevergoeding preferente aandelen)	0	0
Totaal	282.500	159.400

Voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen binnen het taakveld Treasury en het treasurybeleid verwijzen we u naar de paragraaf Financiering.

Overige baten en lasten

De raming in het taakveld Overige baten en lasten bestaan uit de stelposten met betrekking tot lasten van de investeringen uit het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en Meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) 2024-2027, voor zover deze niet zijn geraamd op de desbetreffende taakvelden.

Vennootschapsbelasting

Op dit taakveld verantwoordt we het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting. Met ingang van 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen ingevoerd. Vennootschapsbelasting is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren. De eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting voor 2024 is bij het opmaken van deze begroting nog niet bekend. In de loop van 2024 rapporteren wij hierover via het Voortgangsbericht of de Bestuursrapportage.

Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Algemene reserve vrij aanwendbaar	14.767.734	13.717.934	13.617.934	13.592.934	13.567.934
Reclamebelasting	2.329	2.329	2.329	2.329	2.329
Dekking kapitaallasten	6.470.602	5.992.247	5.520.550	5.078.231	4.684.913
Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten	148.119	148.119	148.119	148.119	148.119
Totaal reserves	21.388.784	19.860.629	19.288.932	18.821.613	18.403.295
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	594.548	437.717	232.210	130.684	91.469
Verlofsparen	223.173	223.173	223.173	223.173	223.173
Totaal voorzieningen	817.721	660.890	455.383	353.857	314.642

Standen per 31 december

Toelichting reserves en voorzieningen, die niet bij de programma's zijn opgenomen.

Reserves:

Algemene reserve vrij aanwendbaar

Deze reserve is bestemd voor het dekken van lasten waar op geen andere wijze rekening mee gehouden is. Financiële mee- en tegenvallers worden ten gunste c.q. ten laste van deze reserve gebracht.

Reclamebelasting

Deze bestemmingsreserve heeft de egalisatie van financiële overschotten en tekorten van reclamebelasting tot doel.

Dekking kapitaallasten

Deze reserve zetten we in ter dekking van kapitaallasten van in het verleden gedane investeringen met als dekking een reserve.

Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten

Deze reserve biedt dekking voor de financiële gevolgen van alle bestaande en nieuwe raadsbesluiten met een eenmalig karakter, die niet op de exploitatie verantwoord kunnen worden of specifiek aan andere reserves toe te schrijven zijn.

Vorzieningen:

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het onderhoud van gemeentelijke gebouwen is gebaseerd op het geactualiseerd MOP 2023-2032. Tot en met 2032 is de dotatie en de stand van de voorziening voldoende om het onderhoud te bekostigen.

Verlofsparen

Dit is een voorziening voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook een onvoorspelbare afbouw kennen.

3.9 Overhead

Algemeen

In dit onderdeel zijn de kosten van de overhead opgenomen. Onder overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (zgn. PIOFACH-kosten: Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting). Ook de rente en afschrijvingskosten op investeringen op het terrein van de overhead vallen onder dit onderdeel.

Conform de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), worden de kosten niet meer toegerekend aan de programma's. In de programma's nemen we alleen de kosten op die betrekking hebben op het primaire proces.

Taakveld	Werkelijk 2022	Begroting 2023 Incl. wijzigingen	Raming begroting			
			2024	2025	2026	2027
0-4 Overhead	8.585.650	9.565.956	9.689.501	9.631.661	9.728.878	9.763.281
Totaal lasten	8.585.650	9.565.956	9.689.501	9.631.661	9.728.878	9.763.281
0-4 Overhead	567.386	844.910	836.918	838.877	842.684	844.973
Totaal baten	567.386	844.910	836.918	838.877	842.684	844.973
Totaal saldo baten en lasten	-8.018.263	-8.721.046	-8.852.583	-8.792.784	-8.886.194	-8.918.308
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	574.431	219.383	-	-	-	-
Geraamde resultaat	-7.443.832	-8.501.663	-8.852.583	-8.792.784	-8.886.194	-8.918.308

Toelichting ontwikkelingen begroting 2024 t.o.v. 2023:

Algemeen

De overhead bestaat uit diverse verschillende indirecte kosten die niet toe te rekenen zijn aan één product. Dit betreffen diverse personeelskosten, automatiseringskosten, facilitaire kosten en huisvestingskosten. Deze betreffen horizonbreed de gehele organisatie. Onderstaand lichten we de afwijkingen in 2024 toe ten opzichte van 2023 op verschillende onderdelen.

0-4 Overhead

Automatisering laat een daling in de lasten zien. Deze afname ontstaat door een verlaging van de kapitaallasten. Daarentegen laten de facilitaire kosten een stijging binnen de kapitaallasten zien, als gevolg van de eerste afschrijvingen op een gedeelte van de inrichting van het gerenoveerde gemeentehuis. Behalve de dalende en stijgende kapitaallasten zijn er geen bijzondere afwijkingen binnen de overhead in 2024 in vergelijking met 2023.

Investeringen

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
ICT investeringen in hardware, software en diensten*)	2024 t/m 2027	1.200.000	100	60.400	120.600	180.800
Tractie (onderhoudsmaterieel, dienst- en bestelauto's, ebike)	2024 t/m 2027	128.485	5.000	0	5.800	13.700
Totaal Overhead	2024-2027	1.328.485	5.100	60.400	126.400	194.500

Beleidsindicatoren

In dit overzicht staan de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit begrotingsprogramma. Via de link: www.waarstaatjegemeente.nl kunnen vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten en landelijke gemiddelden.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	716	Eigen begroting
Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	6,05%	Eigen begroting
Overhead	Overhead	% van totale lasten	11,23%	Eigen begroting

Hoofdstuk 4

Paragrafen

4.1 Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn naast de algemene uitkering van het gemeentefonds de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Dit zijn ook inkomstenbronnen waarop de gemeenteraad invloed kan uitoefenen.

Binnen de paragraaf lokale heffingen zijn drie soorten opbrengsten te onderscheiden, namelijk belastingen, heffingen en rechten (gebruiks- of genotsrechten). De belastingen worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel, de heffingen en rechten worden ingezet ter bestrijding van gemaakte kosten. Voor de heffingen en rechten geldt als uitgangspunt een kostendekking op begrotingsbasis van maximaal 100%. Het streven is een volledige dekking van de gemaakte kosten door middel van heffingen en rechten.

Thema	Belastingen	Rechten/retributies	Heffingen
Besteding	Algemene middelen	Specifieke lasten, verband houdend met individuele diensten	Specifieke lasten, verband houdend met collectieve voorzieningen
Opbrengst	Vrij	Maximaal kostendekkend	Maximaal kostendekkend
Soort	Onroerende-zaakbelasting (OZB)	Marktgeld	Rioolheffing
	Toeristenbelasting	Begraafplaatsrechten	Afvalstoffenheffing
	Reclamebelasting	Leges	

De opbrengsten van de lokale heffingen verantwoorden we in verschillende programma's. Uitgangspunt van het beleid bij alle soorten is het beperken van de lastendruk. De lasten die gemoeid zijn bij de uitvoering van diverse taken worden alleen verhaald op de inwoners indien dit noodzakelijk is.

Geraamde inkomsten

Soort (bedragen in €)	2022 (jaarrekening)	2023 (begroting)	2024
OZB	6.757.376	7.373.113	8.039.649
Afvalstoffen- en reinigingsheffing	2.114.795	2.137.250	2.201.368
Rioolheffing	2.477.527	2.532.073	2.552.238
Toeristenbelasting	221.443	196.361	202.252
Reclamebelasting	112.705	110.000	110.000
Marktgeld	42.948	43.190	43.190
Begraafplaatsrechten	190.334	165.296	170.255
Leges	1.769.561	1.538.343	1.732.802
Totaal	13.686.689	14.095.626	15.051.754

Beleidsuitgangspunt

Het algemene uitgangspunt in de begroting is het indexeren van de lasten met bruto binnenlands product (bbp) percentage uit de meicirculaire welke is vastgesteld op 3% voor 2024. Om de stijging van de lasten te kunnen dekken worden de inkomsten met hetzelfde percentage geïndexeerd. De indexatie is het algemene uitgangspunt. In de paragraaf wordt per belastingsoort onder het thema beleid verder beschreven hoe de geraamde inkomsten tot stand komen.

Ontwikkelingen belastingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Met de onroerende-zaakbelasting zorgt de gemeente voor haar eigen inkomstenbron, gemiddeld 9-10% van de totale inkomsten. De gegenereerde inkomsten zijn algemene middelen en worden aangewend om een gedeelte van de gemeentelijke verantwoordelijkheden of voorzieningen te financieren.

Beleid

De geraamde inkomsten vanuit de onroerende-zaakbelasting (OZB) worden in 2024 voor het laatst verhoogd met € 400.000 (naast indexatie 3%) naar een bedrag 2024 van € 8.039.649. In 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de inkomsten uit de onroerende-zaakbelasting te laten stijgen met respectievelijk € 600.000 (2022), € 400.000 (2023) en € 400.000 (2024). De opbrengst van de onroerende-zaakbelasting is een algemeen dekkingsmiddel.

Heffingsmaatstaf

De onroerendezaakbelasting wordt opgelegd aan eigenaren van woningen en bedrijven. Voor bedrijven geldt bovendien naast het eigendomsdeel ook een gebruikersbelasting. In alle drie de categorieën wordt de totale som van de WOZ-waarden gedeeld door de geschatte inkomsten. Deze berekening resulteert in het tarief dat wordt toegepast op individuele onroerende zaken.

Indien de gemeenteraad besluit om geen indexering of verhoging door te voeren en de WOZ-waarden desondanks stijgen, zal het tarief dalen. Aan de andere kant zal het tarief stijgen bij een afname van de WOZ-waarden. Dit betekent dat de totale WOZ-waarden fungeren als verdeelsleutel om de geschatte inkomsten te realiseren.

In onderstaande tabel is de systematiek uiteengezet. In 2021 was nog geen sprake van de verhogingen vastgesteld door de gemeenteraad. Het belastingbedrag steeg dat jaar met 1,6% terwijl de gemiddelde WOZ-waarde steeg met 5,33%. In 2022 en 2023 zijn naast de indexatie ook de vastgestelde verhogingen verwerkt in het tarief wat resulteert in een hoger belastingbedrag.

Jaar	Gemiddelde WOZ-waarde	Stijging t.o.v. jaar ervoor	Tarief	Belastingbedrag	Stijging bedrag t.o.v. jaar ervoor
2021	€ 336.000	5,33%	0,1090%	€ 366,24	1,6%
2022	€ 361.000	7,44%	0,1126%	€ 406,49	10,98%
2023	€ 431.000	19,39%	0,1018%	€ 438,76	7,94%

Toeristenbelasting

Voor overnachtingen in de toeristische sector betalen mensen die niet zijn ingeschreven in de gemeente Voorst toeristenbelasting. De exploitant die de overnachtingen aanbiedt doet jaarlijks een aangifte van het aantal overnachtingen aan Tribuut.

Beleid

De geraamde inkomsten voor de toeristenbelasting zijn met 3% geïndexeerd, waardoor het bedrag voor het jaar 2024 uitkomt op € 202.252. In Voorst wordt de toeristenbelasting geïnd met als doel de eigen inkomsten te versterken. Deze opbrengsten worden vervolgens aangewend voor het handhaven en verbeteren van voorzieningen binnen de gemeente. De opbrengst van de toeristenbelasting wordt in Voorst beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel.

Heffingsmaatstaf

De belasting wordt vervolgens vastgesteld aan de hand van het vastgestelde tarief en het aantal overnachtingen. De tariefstructuur van onze toeristenbelasting kent 3 soorten verblijfsaccommodaties met ieder een afzonderlijk nachttarief.

Tarief	2020	2021	2022	2023
Overnachten in kampeermiddel	0,90	0,92	0,94	0,97
Overnachten in hotel, ontbijthotel, vliegtuighotel, etcetera	1,89	1,92	1,95	2,01
Overige overnachtingen	1,29	1,31	1,33	1,37

Reclamebelasting

In de gemeente Voorst wordt een reclamebelasting geheven in het centrum van Twello. De belasting wordt geheven van openbare aankondigingen (reclame-uitingen) die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Bijvoorbeeld: gevelreclame, stickers, posters en/of vlaggen.

Beleid

Binnen Voorst wordt reclamebelasting geheven in het centrum van Twello. Deze vorm van belasting is tot stand gekomen door een overeenkomst met de Ondernemersvereniging Twello Centrum, waarbij een publiek-private samenwerking is aangegaan. Als tegemoetkoming voor de introductie van deze belasting is afgesproken dat de gemeente Voorst geen parkeerbelasting zal invoeren in het centrum van Twello voor een bepaalde periode. In een besluit van de gemeenteraad is besloten tot 2029 geen parkeerbelasting in te voeren.

Naast eerder genoemde afspraak is overeengekomen dat de jaarlijkse opbrengst van de reclamebelasting een vastgestelde bestemming heeft. De Ondernemersvereniging ontvangt een vast percentage van de opbrengst. Vervolgens wordt een vast deel gereserveerd voor de exploitatie van de parkeergarage en vast klein deel als tegemoetkoming in de perceptiekosten.

De geraamde inkomsten worden niet jaarlijks geïndexeerd en eventuele overschotten worden na dotatie aan de voorziening (max € 4.000) uitgekeerd aan de Ondernemersvereniging. Deze werkwijze is door de gemeenteraad vastgesteld.

Heffingsmaatstaf

De belasting wordt geheven van de gebruikers van WOZ-objecten (bedrijfspanen) in het centrum van Twello waarbij reclame-uitingen zijn geplaatst of aangebracht. Om het belastingbedrag vast te stellen geldt een vast tarief van € 850, verhoogd met € 0,65 per € 1.000 van de WOZ-waarde van het betreffende object. Deze tarieven worden slechts aangepast in het geval dat de geraamde opbrengst niet wordt gerealiseerd.

Ontwikkelingen heffingen

Afvalstoffenheffing en reinigingsheffingen

Elke gemeente is verantwoordelijk voor de inzameling van het afval van huishoudens. Middels de afvalstoffenheffing kunnen gemeenten de kosten van het ophalen van huishoudelijk afval dekken. Het is echter niet toegestaan om de opbrengst van deze heffing te gebruiken voor andere doeleinden. Tegelijkertijd met het verzamelen van huishoudelijk afval wordt bij enkele bedrijfspanen (zoals scholen, kerken, etc.) ook bedrijfsafval opgehaald. Voor deze inzameling wordt een reinigingsheffing geheven.

Beleid

De verwachte opbrengsten voor de afvalstoffenheffing hangen af van de geplande uitgaven voor het komende begrotingsjaar. Deze geplande uitgaven bestaan uit verschillende componenten: de bijdrage aan Circulus, de bijdrage aan Tribuut (inclusief kwijtschelding) en de interne personeelskosten.

Vanaf 2024 zal Circulus volledig verantwoordelijk zijn voor het verzamelen en verwerken van afval in de gemeente Voorst. De bijdrage aan Circulus wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van twee factoren: een bedrag voor de geleverde diensten en een bedrag voor de afvalverwerking. Elk jaar zal Circulus de bedragen voor beide aspecten mededelen aan alle deelnemende gemeenten. De schatting voor de afvalverwerkingskosten is echter gebaseerd op de marktprijzen van dat moment en kan dus positief of negatief uitvallen bij de jaarafrekening. Aansluitend is in de begroting van 2023 is al aangegeven dat de inverdienskorting en het contract met Ter Horst zullen eindigen. Dit betekent dat de bijdrage aan Circulus vanaf 2024 zal stijgen.

De verwachte opbrengsten worden berekend op basis van de eerder genoemde geplande uitgaven. Om de impact van het wegvallen van de inverdienkorting en het contract met Ter Horst in de komende jaren te verzachten wordt een deel van de voorziening aangebroken. Bij de volgende begroting zal worden beoordeeld in welke mate het tarief geleidelijk moet stijgen om de stijgende kosten te dekken.

Heffingsmaatstaf

Het belastingbedrag wordt in de gemeente Voorst bepaald door een vast en variabel (Diftar) bedrag. Elk huishouden heeft hierdoor zelf invloed op de hoogte van het belastingbedrag door de afvalstromen zoveel mogelijk te scheiden. Hiermee sluit de heffing volledig aan bij het grondstoffenplan.

Tarief per huishouden	2020	2021	2022	2023
1- of meerpersoonshuishouden vastrecht, verhoogt met:	136,70	162,05	164,65	169,60
tarief per lediging grijze container	5,30	5,30	5,40	5,55
Reinigingsrecht: basis vastrecht, verhoogt met:	165,40	196,05	199,25	205,20
tarief per lediging grijze container	6,40	6,40	6,55	6,75

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Afval	2.314.981	61.598	273.874	2.650.453	2.201.368	449.085	2.650.453	94,1%

Rioolheffing

Elke gemeente heeft een zorgplicht voor de inzameling van stedelijk afvalwater, een zorgplicht voor het afvoeren van hemelwater en een zorgplicht voor het beperken van nadelige gevolgen van de grondwaterstand. Samengevat zijn dit de drie gemeentelijke watertaken waarbij de gemaakte kosten gedekt kunnen worden vanuit de rioolheffing.

Beleid

De financiële weergave van het beleid met betrekking tot de eerder genoemde zorgplichten is opgenomen in het programma Water 2020 t/m 2025. Binnen dit programma is een meerjarig overzicht opgenomen van diverse investeringen die zich over een periode van 40 jaar uitstrekken. Om de toekomstige investeringen te kunnen realiseren is een voorziening ingesteld. Uit de meest recente controle (jaarrekening) is gebleken, dat de voorziening te hoog is ten opzichte van toekomstige investeringen zoals vastgelegd in het programma Water. Voor het begrotingsjaar 2024 worden de geschatte inkomsten bevroren en in hetzelfde jaar zal de financiële weergave in het programma Water worden herijkt.

Heffingsmaatstaf

De kosten voor het uitvoeren van de watertaken wordt in Voorst verhaald op de gebruikers van woningen en niet-woningen. Vervolgens is het belastingbedrag afhankelijk van het aantal afgevoerde m³ afvalwater. Het tarief van de rioolheffing wordt in 2024 eveneens bevroren op € 224,10 vanwege het herijken (financieel) van het programma Water.

Tarief	2020	2021	2022	2023
Rioolrecht: basistarief	210,32	214,10	217,55	224,10

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Riolering	2.156.092	259.809	148.404	2.564.305	2.552.238	12.067	2.564.305	100,0%

Marktgeld

In de gemeente Voorst wordt marktgeld geheven bij de markt in Twello en andere dorpskernen. Met het marktgeld worden de kosten gedekt die voor het organiseren en onderhouden van de markt worden gemaakt.

Beleid

Door stijgende loonkosten vanuit de CAO, gecombineerd met een stijging in de overhead en stijgende materiaalkosten wordt de 100% kostendekking niet meer behaald. Om de kostendekking wel te halen is een extra stijging van de tarieven noodzakelijk naast de normale indexering. Voor deze begroting is voorsnog geen rekening gehouden met een extra tariefverhoging en alleen de indexering van 3% toegepast. Aan de gemeenteraad wordt eind 2023 een voorstel voorgelegd voor vaststelling van de tarieven met daarbij een keuze tussen kostendekking of tariefverhoging.

Heffingsmaatstaf

Het marktgeld wordt geheven over de gebruikers van de standplaatsen en kent een tarief van € 2,38 per strekkende meter (minimumbedrag € 9,51) per dag.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Markt	56.270	14.110	0	70.380	44.485	23.375	67.860	96,4%

Lijkbezorgingsrechten / begraafrechten

Met de lijkbezorgingsrechten worden kosten verhaald die verbonden zijn aan het gebruik van de begraafplaatsen en voor de door de gemeente verleende diensten.

De afname van het aantal begrafenissen en minder langdurige verlengingen van grafrechten zorgen voor minder inkomsten. Daardoor is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid losgelaten.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Lijkbezorging	216.050	14.283	0	230.333	170.255	347	170.602	74,1%

Leges

Elke gemeente is belast met het aanbieden van een gevarieerd aantal diensten. Deze diensten worden vervolgens op verzoek van de inwoners aangevraagd. Middels het innen van leges worden de kosten gedekt die voor de uitvoering van deze diensten worden gemaakt. Voorbeelden van deze diensten zijn het verstrekken van paspoorten of het verlenen van vergunningen. De aanvrager van deze dienst betaalt leges, met als gevolg dat het verzoek in behandeling wordt genomen.

De leges zijn in de tarieventabel van de legesverordening ingedeeld in drie titels: Hoofdstuk 1, algemene dienstverlening; Hoofdstuk 2, dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet; Hoofdstuk 3, dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn.

Omgevingswet

Voor 2024 is de totale tarieventabel van de legesverordening aangepast vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de gefaseerde invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (op 1 januari 2024 voor nieuwbouw, op 1 juli 2024 voor verbouw). Alle artikelen zijn zoveel mogelijk aangepast aan de hand van de modelverordening van de VNG. Daarnaast biedt de Omgevingswet ruimte voor nieuwe legesactiviteiten (bijvoorbeeld milieuactiviteiten) die opgenomen zijn volgens het model van de VNG.

Kostendekkendheid

Door de wijziging van de tarieventabel vanwege de invoering van de Omgevingswet is eveneens onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van alle hoofdstukken. Hierbij zijn alle lasten en opbrengsten opnieuw geïnventariseerd aan de hand van interviews en ervaringscijfers (2019 t/m 2022). In de gemeente Voorst wordt over alle hoofdstukken heen een kostendekkingspercentage van 41,4% behaald. Bij de reisdocumenten en rijbewijzen is rekening gehouden met toename in het aantal aangevraagde documenten. Deze processen kennen een tienjarige cyclus vanwege het verlengen van de geldigheid in 2014.

Risico's

Ten tijden van het opstellen van de begroting is de legesverordening en tarieventabel nog niet vastgesteld door de gemeenteraad. Indien door de gemeenteraad andere keuzes worden gemaakt in de voorgestelde tarifiering zal een begrotingswijziging noodzakelijk zijn in het voor- of najaar van 2024. Het tweede risico is de volledig nieuwe systematiek en vergunningplichten van de Omgevingswet. De leges zijn gebaseerd op de huidige systematiek, het eerste halfjaar worden de aangevraagde vergunningen en documenten gemonitord en volgt een evaluatie van de begrote legesopbrengsten. Indien de evaluatie leidt tot een begrotingswijziging dan zal dit meegenomen worden in de bestuursrapportage 2024 (september).

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	Lasten taak- velden	Overhead	BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkom- sten	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
1.1 Burgerlijke stand	58.089	43.910	-	101.999	55.089	-	55.089	54%
1.2 Reisdocumenten	95.157	21.323	-	116.479	141.291	-	141.291	121,3%
1.3 Rijbewijzen	98.764	21.122	-	119.886	133.778	-	133.778	111,6%
1.4 Verstrekkings uit BRP	46.993	14.567	5.822	52.814	3.842	-	3.842	5,7%
1.5 Wet open overheid	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.6 Vastgoedinformatie	6.473	4.893	-	11.366	-	-	-	0%
1.7 Overige publiekszaken	46.157	-	9.109	55.266	3.858	-	3.858	7%
1.8 Archiefbescheiden gemeente Voorst	4.873	3.684	-	8.557	1.872	-	1.872	21,9%
1.9 Bijzondere wetten	11.684	8.832	-	20.516	3.663	-	3.663	17,9%
1.10 Telecommunicatie	18.721	14.152	-	32.873	39.508	-	39.508	120,2%
1.11 Verkeer en vervoer	37.539	12.612	4.504	54.205	13.479	-	13.479	24,9%
1.12 Diversen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
totaal	424.450	144.644	19.435	588.528	396.380	0	396.380	67,4%

Hoofdstuk 2 Dienstverlening vallende onder de fysieke leefomgevings/ omgevingsvergunning	Lasten taak- velden	Overhead	BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkom- sten	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
2.2 Voorfase algemene bepalingen	360.262	272.322	2.961	635.545	103.472	-	103.472	16,28%
2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	1.095.001	591.628	120.282	1.806.911	892.501	-	892.501	49,4%
2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	59.290	44.817	-	104.107	-	-	-	0%
2.5 Milieubelastende activiteiten	139.628	105.544	-	245.172	16.192	-	16.192	6,6%
2.6 Lozingsactiviteiten	14.744	11.145	-	25.888	900	-	900	3,48%
2.7 Aanlegactiviteiten	19.417	14.677	2.961	37.055	64.088	-	64.088	173%
2.8 Overige activiteiten	164.851	124.611	-	289.462	104.637	-	104.637	36,2%
2.9 Maatwerkvoorschriften	42.606	32.206	-	74.812	47.760	-	47.760	63,8%
2.10 Gelijkwaardigheid	6.278	4.745	-	11.023	3.600	-	3.600	32,7%
2.11 Overige tarieven	14.109	10.665	-	24.773	45.067	-	45.067	182%
2.12 Modaliteiten	23.770	17.968	-	41.738	34.121	-	34.121	81,8%
totaal	1.627.634	1.230.328	126.204	3.296.487	1.312.728	-	1.312.728	39,8%

Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder Europees Dienstenrichtlijn	Lasten taak- velden	Overhead	BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkom- sten	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
3.1 Horeca	19.916	15.055	-	34.971	2.375	-	2.375	6,8%
3.2 Organiseren evenementen of markten	78.458	58.248	-	136.706	15.801	-	15.801	11,6%
3.3 Prostitutiebedrijven	80.017	16.964	-	96.981	1.424	-	1.424	1,5%
3.4 Kinderopvang	16.384	4.145	-	20.529	3.931	-	3.931	19,2%
3.5 Marktstandplaatsen	664	502	-	1.166	135	-	135	11,6%
3.6 Winkeltijdenwet	4.680	3.538	-	8.218	27	-	27	0,33%
3.7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	-	-	-	-	-	-	-	nvt
totaal	200.119	98.451	0	298.571	23.694	0	23.694	7,9%
Totaal leges	2.564.524	1.473.424	145.639	4.183.587	1.732.802	0	1.732.802	41,4%

Aanduiding belastingdruk/woonlasten

De hoogte van de gemeentelijke woonlasten, de "lokale lastendruk", krijgt regelmatig aandacht in de media. Onder gemeentelijke woonlasten scharen we de: onroerende-zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dit zijn de belastingen en heffingen waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Daarin zijn de lokale lasten op basis van "appels met appels" met elkaar vergeleken. Bij die vergelijking hanteert het Coelo voor alle gemeenten dezelfde uitgangspunten. Ten behoeve van de onderlinge vergelijkbaarheid houdt het Coelo rekening met een gemiddelde WOZ -waarde en WOZ-waardestijging en ook met het feit dat gemeenten met dure woningen een naar verhouding lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen dan andere gemeenten.

De Coelovergelijking 2023 laat zien dat Voorst in vergelijking tot die in andere gemeenten een gemiddelde woonlastendruk meerpersoonshuishoudens heeft. Voorst staat in de vergelijking op plaats 176 (plaats 1 heeft de laagste woonlastendruk) van de 352 gemeenten. De gemiddelde woonlastendruk in Nederland komt uit op € 944 per meerpersoonshuishouden. De woonlastendruk voor Voorst is door het Coelo, op basis van de gehanteerde uitgangspunten, berekend op € 944.

Omschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. De landelijke regels zijn op basis van de Invorderingswet opgenomen in de Leidraad invordering (en kwijtschelding) gemeentelijke belastingen. Het bestuur van Tribuut heeft een Leidraad invordering ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Tribuut vastgesteld. Binnen de leidraad regels heeft Voorst de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:

- Voor de ozb, riool- en afvalstoffenheffing (voor de basisset containers) is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers zijn voor de privé belastingen gelijkgesteld met particulieren;
- Als sprake is van (niet vrijgesteld) vermogen is kwijtschelding niet mogelijk. Voor het bezit van een auto wordt een vermogensvrijstellingsnorm in aanmerking genomen. Voor ouderen geldt een aparte vermogensvrijstellingsnorm;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm;
- Belastingplichtigen met een minimum inkomen komen in aanmerking voor: automatische kwijtschelding, op basis van een screening bij het Inlichtingenbureau te Utrecht, of, rekening houdende met specifieke omstandigheden, voor de gemeentelijke meerjarige automatische kwijtschelding.

Voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is voor 2024 een totaal bedrag geraamd van € 147.418.

4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

We realiseren geen ambities wanneer we geen risico's nemen. Belangrijk is dat de gemeente zich bewust is van de risico's die horen bij het beleid en hierop stuurt. Om een reëel inzicht te krijgen van de impact van deze risico's en het vermogen om deze risico's op te vangen gebruikt de gemeente een berekening van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft de mate van financiële robuustheid van de gemeente aan. We bepalen het weerstandsvermogen door een relatie te leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.

Op vrijwel alle gemeentelijke beleidsterreinen zijn risico's aanwezig die niet door maatregelen zijn afgedekt. Dat deze risico's aanwezig zijn is geen punt, zolang deze in evenwicht zijn met de weerstandscapaciteit.

Aanleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn bepalingen opgenomen waaraan de paragraaf weerstandsvermogen moet voldoen:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en het risicomanagement;
- de financiële kengetallen;
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen en de financiële positie.

Hierna doen we verslag van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's in kaart te brengen hebben we een risicoprofiel opgesteld. Vanuit de organisatie zijn de risico's geïnventariseerd en de grootste risico's (kans/impact) worden in onderstaande overzicht gepresenteerd.

Dit zijn alleen het aantal risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 1: belangrijke financiële risico's

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 1: Bouwend Voorst				
Grondexploitatie algemeen: minder opbrengsten binnen de complexen.	Het lager uitvallen van de geraamde opbrengsten omdat we de grondprijzen moeten bijstellen	50%	max. € 750.000	Incidenteel
Grondexploitatie algemeen: nieuwe complexen komen niet tot ontwikkeling.	Boekwaarde van grond moet worden afgewaardeerd, wat leidt tot een financieel verlies	50%	max. € 1.000.000	Incidenteel
Bouwmateriaal: hoge inflatie op de kosten en ontstaan schaarste (o.a. door oorlog Oekraïne).	Hogere investeringen leiden tot een structurele toename in de kapitaallasten.	50%	max. € 400.000	Structureel

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Als gevolg van externe effecten (rente, inflatie en tariefstelling) in relatie tot de invoering van de Omgevingswet bestaat het risico dat de legesopbrengsten dalen.	Lagere legesopbrengsten.	80%	max. € 500.000	Structureel
Programma 2: Mooi Voorst				
Als gevolg van het niet (of niet tijdig) realiseren van de maatregelen uit het programma Water bestaat het risico dat schade ontstaat in de openbare ruimte.	Reparaties leiden tot een tekort in het budget.	10%	max. € 500.000	Incidenteel
Als gevolg van stijgende energie- en materiaalkosten bestaat het risico dat de investeringen m.b.t. de infrastructurele projecten hoger uitvallen.	Hogere investeringen leiden tot een structurele toename in de kapitaallasten.	80%	max. € 200.000	Structureel
Als gevolg van het versnellen van de verduurzaming van gebouwen en installaties wordt het budget overschreden.	Budget wordt overschreden en kapitaallasten nemen toe.	50%	max. € 500.000	Structureel
Programma 3: Bedrijvig Voorst				
Door uitstappen van één of meerdere partijen in regionale samenwerkingsverbanden blijven de overige partijen met hoge kosten achter.	Hoge onvoorziene kosten voor overige partijen, waaronder de gemeente Voorst	20%	max. € 400.000	Incidenteel
Programma 4: Gezond Voorst				
Als gevolg van toenemende vraag naar jeugdzorg bestaat het risico dat budgetten worden overschreden, waardoor er een tekort ontstaat.	Hogere uitgaven	30%	max. € 450.000	Structureel
Programma 5: Sociaal Voorst				
Als gevolg van een toename van aanvragen WMO (vergrijzing en open einde regeling) bestaat het risico dat budgetten worden overschreden, waardoor er een tekort ontstaat.	Nieuwe inkoopafspraken, hogere inkooprijzen maar een maximale eigen bijdrage waardoor het resultaat onzeker is	50%	max. € 800.000	Structureel
Als gevolg van een toenemende vraag om maatschappelijke dienstverlening / schuldhelpverlening / bijzondere bijstand bestaat het risico dat budgetten worden overschreden, waardoor er een tekort ontstaat.	Hogere uitgaven	30%	max. € 100.000	Structureel

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 7: Dienstverlenend Voorst				
Aanspraak maken op de garantie van de lening.	Financieel verlies	20%	max. € 3.000.000	Incidenteel
Als gevolg van stijgende energiekosten bestaat het risico dat bij aflopende energiecontracten de lasten toenemen.	Hogere uitgaven	70%	max. € 1.000.000	Structureel
Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen.	Financieel bijspringen door de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen	50%	max. € 500.000	Incidenteel
Als gevolg van het overtreden van de AVG of een Datalek kan de gemeente Voorst beboet worden.	Boete opgelegd krijgen of extra kosten door onderzoek / repareren datalek in systeem	10%	max. € 1.000.000	Incidenteel
Als gevolg van een (nieuwe) pandemie wordt de gemeente geconfronteerd met extra kosten en werkzaamheden.	Hoger ziekteverzuim, hogere zorgkosten, handhaving, etc.	50%	max. € 500.000	Structureel
Als gevolg van een hack of gijzelsoftware kan de digitale infrastructuur lange tijd niet bereikbaar zijn en schade oplopen (dataverlies).	Het herstellen van de infrastructuur en data kent grote financiële gevolgen.	10%	max. € 1.500.000	Incidenteel
Algemene risico's				
Lagere algemene uitkering als gevolg van een nieuwe financierings-systematiek van het rijk.	Tekort aan inkomsten	40%	max. € 1.000.000	Structureel
Vergrijzing personeel gemeente Voorst. Kans op ontbreken specifieke kennis, opvullen van vacatures is problematisch vanwege krapte op de arbeidsmarkt.	Hogere uitgaven inhuur personeel	60%	max. € 500.000	Structureel
Algemene post kleine risico's	Hogere uitgaven	25%	max. € 2.300.000	Structureel

Totaal alle risico's: € 16.900.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 16.900.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de berekening komt naar voren dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 5.905.000 (benodigde weerstandscapaciteit).

Externe effecten

De afgelopen jaren worden gekenmerkt door een aantal crisissen en onzekerheden. Zo heeft de oorlog in Oekraïne geleid tot hoge inflatie en stijgende rentepercentages en neemt het demissionaire kabinet geen grote beslissingen rondom klimaat- en asielbeleid. Aansluitend op de (inter)nationale effecten worden gemeenten ook geconfronteerd met een onzekerheid over de hoogte van de algemene uitkering. Alle externe effecten kennen een hoge mate van onzekerheid, wat vervolgens leidt tot een hoger kanspercentage van alle beschreven risico's. De financiële gevolgen van de stijgende kanspercentages zijn zo goed mogelijk verwerkt in deze begroting.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit zijn de middelen die beschikbaar zijn om niet-begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, financieel af te kunnen dekken, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Deze middelen bestaan uit de algemene reserves, onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.

Beschikbare weerstandscapaciteit gemeente Voorst

Weerstand (per 1 januari)	2024	2025	2026	2027
Algemene reserves	14.767.734	13.717.934	13.617.934	13.592.934
Onbenutte belastingcapaciteit *	1.283.852	1.292.775	1.301.770	1.344.138
Onvoorzien incidenteel	25.000	25.000	25.000	25.000
Totale weerstandscapaciteit	16.076.586	15.035.709	14.944.704	14.962.072

* de onbenutte belastingcapaciteit als weerstandscapaciteit is de ruimte tussen de fictieve OZB-opbrengst bij maximale tarieven conform de zgn. artikel 12-norm en de OZB-opbrengst bij de huidige tarieven binnen de gemeente Voorst.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. De risico's zijn niet voor verschillende jaarschijven gekwantificeerd. In de meerjarige ratio weerstandsvermogen is het bedrag voor risico's gelijk gehouden.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 16.076.586	= 2,72
	Benodigde weerstandscapaciteit		€ 5.905.000	

	2024	2025	2026	2027
Ratio	2,72	2,55	2,53	2,53

Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio laat een lichte daling zien in meerjarig perspectief, met name doordat de ruimte in de onbenutte belastingcapaciteit daalt als gevolg van de verhoging van de OZB.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf is een basisset van vijf financiële kengetallen opgenomen:

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de schuldquote hangt af van onder andere afgesloten en doorgeleende gelden en de omvang van de voorraad gronden. Omdat bij leningen onzekerheid bestaat of deze allemaal worden terugbetaald maken we onderscheid bij de berekening van de netto schuldquote door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en waarderen we deze af dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat we kijken naar de structurele baten en structurele lasten en we deze vergelijken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht hoe de woonlasten in de gemeente zich verhouden ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten verstaan we de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

In onderstaande tabel zijn de voor de gemeente Voorst berekende kengetallen opgenomen.

Financieel kengetal	Rek. 2022	Begr. 2023	Mjr 2024	Mjr 2025	Mjr 2026	Mjr 2027
Netto schuldquote	61%	89%	70%	68%	71%	66%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	60%	88%	70%	67%	71%	66%
Solvabiliteitsratio	26%	17%	20%	20%	20%	20%
Structurele exploitatieruimte	4,90%	4,63%	1,93%	3,36%	-1,36%	-2,00%
Grondexploitatie	10%	-2%	10%	6%	6%	2%
Belastingcapaciteit	113%	101%	100%	100%	100%	100%

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Ter informatie: de financiële kengetallen zijn berekend op basis van de cijfers volgens de primitieve begroting (stap 1 van de Ontwikkeling financiële positie in deel 2: Financiële begroting).

Een individueel kengetal kan niet worden gebruikt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie.

De netto schuldquote stijgt ten opzichte van de werkelijke cijfers 2022 met name door de benodigde financieringsmiddelen op basis van het Meerjaren InvesteringsPlan (MIP) en MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP). Dit kengetal blijft meerjarig vervolgens op ongeveer hetzelfde niveau. De vaste schuld daalt weliswaar, maar de totale baten waarin dit kengetal wordt uitgedrukt dalen ook.

De solvabiliteitsratio is afgenomen ten opzichte van de werkelijke cijfers 2022. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de geraamde onttrekkingen aan reserves voor dekking van (eenmalige) kredieten zoals vastgelegd in eerdere raadsbesluiten.

Het kengetal structurele exploitatieruimte laat in de jaarschijven 2024 en 2025 een positieve waarde zien. Dit betekent dat alle structurele lasten in deze jaarschijven worden gedekt door structurele baten. De jaarschijven 2026 en 2027 laten negatieve waarden zien zoals blijkt uit de begrotingstekorten voor deze jaren.

Het kengetal Grondexploitatie is ten opzichte van de begroting 2023 gestegen door de opening van het grondcomplex Nieuw Basselt en Fliertlanden in 2022. Door de geplande verkoop van bouwgronden daalt dit kengetal de komende jaren.

Op basis van het landelijk gemiddelde volgens de atlas lokale lasten van het Coelo bedraagt het kengetal belastingcapaciteit 100%. Dit betekent dat de lasten voor de belastingsoorten OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing in de gemeente Voorst op het niveau van het landelijk gemiddelde liggen.

4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In deze paragraaf gaan we in op de beleidskaders en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de kapitaalgoederen van de gemeente Voorst. De belangrijkste kapitaalgoederen zijn wegen, riolering, groen, gebouwen en openbare verlichting. Daarnaast behoort materieel als dienstauto's tot de kapitaalgoederen. Per kapitaalgoed gaan we in op de beleidskaders, de financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting en de mate van kwaliteit en risico's.

Voor de onderdelen wegen, riolering, mobiliteit en groen heeft u de beleidskaders herzien door de vaststelling van het Integraal Wegenplan (IWP) Voorst 2020-2024, het Programma Water 2020-2025, het Programma Groen 2020-2025 en het Programma Mobiliteit 2020-2030. De financiële gevolgen hiervan zijn meegenomen in deze begroting. Volgens de Financiële verordening worden de beleidskaders zoals opgenomen in de diverse vastgestelde programma's opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Wegen

Beleidskader

Het beleidskader voor het beheer van de wegen is vastgesteld in het Integraal Wegenplan (IWP) 2020-2024.

De algemene beleidsuitgangspunten voor het wegenonderhoud zijn:

- veiligheid: de veiligheid moet voldoen aan wettelijke eisen en moet zodanig zijn dat de kans op ongevallen klein is. De veiligheid wordt met name bepaald door ernstige oneffenheden en het schadebeeld dwarsoneffenheden;
- duurzaamheid: de technische instandhouding mag niet in het geding zijn. Het schadebeeld scheurvorming op asfalt is hierop van invloed;
- comfort: comfortabel gebruik moet mogelijk zijn. Comfort wordt bepaald door de mate waarin de weggebruiker hinder ondervindt van de onderhoudstoestand van de weg. Met name het onderdeel vlakheid heeft invloed op het comfort;
- aanzien: het aanzien moet redelijk zijn. Het aanzien wordt in hoge mate bepaald door de algehele onderhoudstoestand van de weg. Met name scheurvorming, oneffenheden en randschade zijn bepalend voor het aanzien.

Kwaliteit en risico's

Periodiek toetsen we onze wegen aan de normering van de Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond, Weg- en Waterbouw en Verkeerstechniek (CROW). Dit is een landelijke normering die het mogelijk maakt verhardingen objectief te beoordelen en daardoor de kwaliteit eenduidig vast te leggen. Het systeem richt zich er op om de juiste maatregel op het juiste moment te nemen. Binnen deze systematiek bereiken we dat instandhouding duurzaam plaats vindt tegen de laagste kosten. De inspectie van de verhardingen vindt jaarlijks plaats.

Om binnen dit beleidskader te blijven zetten wij de werkwijze van afgelopen jaren door. In deze situatie wordt vervolgens het noodzakelijk onderhoud op het meest optimale moment uitgevoerd. Hiermee voorkomen we dat uitgesteld noodzakelijk onderhoud leidt tot hogere kosten. Wij voeren het reguliere onderhoud uit binnen de daarvoor door het CROW aangegeven termijnen (onvoldoende binnen 0 tot 2 jaar, matig binnen 3 tot 5 jaar).

Asfaltonderhoud is in verband met kapitaalsvernietiging prioritair boven het onderhoud aan elementenverhardingen. Bij vervanging en grootonderhoud kijken we integraal naar de andere werkterreinen zoals riolering en verkeer en waar mogelijk worden werkzaamheden gecombineerd uitgevoerd.

We zien krapte en schaarste op de arbeidsmarkt en ook schaarste in materialen. Dit heeft financiële gevolgen voor onze projecten en werkzaamheden. De gestegen kosten voor diesel, gas, elektriciteit en vele andere producten die op oliebasis worden geproduceerd zorgen voor prijsverhogingen en daardoor extra kosten. De extreme prijsstijgingen die in 2022 zijn begonnen zorgen nog steeds voor hoge prijzen. Ook is er schaarste van producten en zijn producten niet meer beschikbaar. Dit heeft grote gevolgen bij bijvoorbeeld de herinrichtingen van wegen en het (asfalt)onderhoud. Partijen schrijven niet of minder in, omdat materialen niet beschikbaar zijn of omdat ze onvoldoende personeel beschikbaar hebben. Daarnaast kunnen leverantietermijnen niet gestand worden gedaan. Dit leidt tot hogere kosten en mogelijk langere realisatietermijnen.

Het huidige IWP loopt tot en met 2024. In 2024 wordt het IWP 2024-2028 opgesteld

Financiële consequenties en vertaling	2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatie					
Onderhoud lasten	1.561.408	1.606.720	1.606.720	1.606.720	1.606.720
Investerings					
Integraal Wegen Plan (IWP)	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
Programma Mobiliteit: Bandijk Terwolde fietsveiligheid	0	150.000	0	0	0
Programma Mobiliteit: De Zanden 30 km en fietsveiligheid (N344-Fokkerstraat)	0	0	150.000	0	0
Onderhoud/vervanging (bermschade langs wegen buiten bebouwde kom)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Riolering

Beleidskader

Het beleidskader staat verwoord in het Programma Water 2020-2025. Dit programma is opgesteld in de geest van de Omgevingswet. Het omvat naast de visie op water al de onderdelen die een Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) ook bevat, omdat dit nog een verplicht document is.

Kwaliteit en risico's

De uitvoering van de beheerswerkzaamheden is vastgelegd in het Programma Water 2020-2025. Periodiek onderzoeken we hoe wij de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater zoveel mogelijk integraal met onderhoud en reconstructie van groen en verhardingen kunnen uitvoeren. Binnen het Programma Water 2020-2025 is de instandhouding van de riolering geborgd en is er ruimte voor nog te nemen maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie.

De gestegen energiekosten en de schaarste op de grondstoffenmarkt hebben ook gevolgen voor de reeds lopende als de aankomende projecten en werkzaamheden op het gebied van riolering. De levertijden van materialen lopen op, dit heeft gevolgen voor de uitvoeringsplanning van projecten. Projecten starten later, hebben een langere doorlooptijd en/of zijn duurder dan eerder geraamd.

Financiële consequenties en vertaling	2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatie					
Onderhoud lasten	334.180	344.205	344.205	344.205	344.205
Reservering	840.928	636.971	622.933	599.209	574.482
Investerings					
Onderhoud/vervanging	3.427.650	915.000	1.233.000	1.018.000	1.035.000

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Openbaar groen

Beleidskader

De algemene beleidsuitgangspunten voor groenbeheer zijn vastgelegd in het Programma Groen 2020-2025 en richten zich op drie thema's: Leefbaarheid, Duurzaamheid en Biodiversiteit. Bij al deze thema's speelt een integrale, doelmatige aanpak een rol, naast het behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische kwaliteiten.

Kwaliteit en risico's

In het Programma Groen is vastgelegd dat de structuur en inrichting van het groenbeheer nader wordt vastgelegd. Onlangs is hiermee gestart voor de kern Twello. Alle overige kernen volgen de komende jaren. Het groen is hiertoe ingedeeld in een ruimtelijke groenstructuur met drie bijbehorende beheerniveau's:

- met een hoge representatieve functie en een hoge gebruiksintensiviteit en intensief beheer (intensief onderhoud);
- wijk- en buurtgroen met een normaal goed beheer (basis onderhoud) met soms een extensivering, gericht op natuurlijke ontwikkeling;
- overig groen met een functie in de woonomgeving veelal met normaal goed beheer met daar waar mogelijk een extensivering gericht op een natuurlijke ontwikkeling (extensief beheer).

Er is druk op de personele bezetting aangaande de diverse uitvoeringsonderdelen van het programma Groen. De verwachting is dat de onderdelen uit het uitvoeringsprogramma niet binnen de gestelde termijnen afgerond kunnen worden. Het is een reële verwachting om het traject van uitvoering met een jaar te verlengen. Dit zou betekenen dat het uitvoeringsprogramma doorloopt tot en met 2027 (2022-2027), in plaats van tot 2026.

Financiële consequenties en vertaling	2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatie					
Onderhoud lasten	1.533.754	1.584.767	1.584.767	1.584.767	1.584.767
Investerings					
Programma Groen: A1 kwaliteitsverbetering omgeving	0	500.000	0	0	0

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Openbare verlichting

Beleidskader

De algemene beleidsuitgangspunten voor verlichting zijn:

- de nieuw te plaatsen en te vervangen verlichting bestaat uit LED-verlichting;
- afschrijving van de armaturen en masten is respectievelijk 20 en 40 jaren;
- nieuw te plaatsen verlichting wordt uitgevoerd met een dim regime;
- duurzaamheid en milieu maken deel uit van de beleidskeuzes.

In het kader van de in 2015/2016 vastgestelde Nota Duurzaamheid met addendum wordt de conventionele verlichting versneld vervangen door LED-verlichting (15 jaar i.p.v. 20 jaar). In 2024 wordt het onderhoudsbestek van de openbare verlichting opnieuw aanbesteed, hierin wordt tevens de grootschalige vervangingen opgenomen.

Kwaliteit en risico's

De activiteiten richten zich op onderhoud, storingsdienst, vervanging en verduurzaming. Bij vervanging van armaturen zoeken we steeds naar de meest energiezuinige oplossing. De middelen in de begroting staan onder druk. Afgelopen jaren zijn de prijzen voor het onderhoud meer dan verdubbeld. In 2024 wordt het onderhoud en vervangen opnieuw aanbesteed. De gestegen prijzen voor grondstoffen, energiekosten en beschikbaarheid van personeel hebben gevolgen voor de uit te voeren werkzaamheden.

Financiële consequenties en vertaling	2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatie					
Onderhoud lasten	102.752	105.835	105.835	105.835	105.835
Investerings					
Onderhoud/vervanging	70.000	87.500	87.500	87.500	87.500
Versneld vervangen openbare verlichting door LED	35.000	35.000	35.000	35.000	0

Gebouwen

Beleidskader

De gemeente is eigenaar van 35 gebouwen met bijbehorende installaties. Het technisch beheer en onderhoud vindt plaats op basis van een meerjaren onderhoudsprogramma dat we jaarlijks actualiseren en vertalen in een uitvoeringsplan. Aan het onderhoudsprogramma ligt de NEN 2767 systematiek ten grondslag.

Verduurzaming en gasloos maken van gebouwen en installaties

Al in juni 2016 heeft de gemeenteraad van Voorst nieuwe doelstellingen vastgesteld (onder andere) op het gebied van verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed via het addendum "duurzaamheid".

Voor het gemeentelijk vastgoed richt de gemeente zich op 15% energiebesparing, vooral op gas, en 300 MWH zonnestroom in 2020, en vervolgens 50% energiebesparing 2000 MWH zonnestroom en 60% CO2 reductie (in kg) in 2030. Deze beleidskaders zijn vertaald in een nieuw meerjarenonderhoudsprogramma, een zogenaamd D(= duurzaam)MJOP. Uitgangspunt is dat we op natuurlijke vervangingsmomenten binnen het onderhoudsproces investeren in energiezuinige en duurzame alternatieven.

Inmiddels heeft de rijksoverheid in het klimaatakkoord (afspraken klimaatdoelen Parijs 2015) de afspraken en maatregelen voor de energietransitie in Nederland vastgelegd. Het doel is om een vermindering van de broeikasgassen met 49% in 2030 en met 95-100% in 2050 te realiseren.

Daarnaast hebben we in Nederland afgesproken om 2050 gasloos te worden. Als we deze uitdagingen vertalen naar het gemeentelijk vastgoed betekent dit dat we vol moet inzetten op vermindering van energieverbruik, het toepassen van nieuwe technieken en gebruik maken van (lokaal) duurzame opgewekte energie (Zon en Wind) in de gemeentelijke gebouwen.

De volgende gebouwen zijn al aangepast en daardoor gasloos energieneutraal.

Gebouw	Concept
Gemeentehuis	IJskelder/Warmtepomp/PV
Gymzaal Wiip	All Electric/Warmtepomp/PV
Gymzaal Teuge	All electric/Warmtepomp/PV
Gymzaal Voorst	All Electric/Warmtepomp/PV
Sporthal Jachtlust	All Electric/Warmtepomp/PV

In de periode 2024 -2030 moeten de andere gemeentelijke gebouwen worden aangepast om de gestelde doelstellingen te halen. De bouw van 3 nieuwe brandweerkazernes en een nieuwe trainingshal zorgt dat we hier grote stappen in maken.

Deze nieuwe gebouwen worden uiteraard energieneutraal en gasloos gebouwd.

Brandweerkazernes

De VNOG heeft voor de toekomst nieuwe beleidskaders vastgesteld. Vanuit deze beleidskaders zijn diverse plannen opgesteld waaronder een dekkingsplan en materieelspreidingsplan 2021-2024. Daarnaast zijn de Arbo richtlijnen voor de brandweezorg aangescherpt.

Terwolde en Voorst

Deze plannen hebben dusdanige consequenties voor de brandweerkazernes in Terwolde en Voorst dat hiervoor vervangende huisvesting zal moeten worden gerealiseerd. In 2024 zal daar samen met de VNOG en de vrijwilligers verdere invulling aan worden gegeven, te beginnen met een gedegen locatieonderzoek in deze kernen.

Twello

In 2024 zal de nieuwe brandweerkazerne aan de Zuiderlaan in Twello worden opgeleverd. Samen met de VNOG en de gecontracteerde architect is daarvoor een aanbesteding uitgeschreven. Inmiddels is duidelijk dat een lokale aannemer de brandweerkazerne volgens de blauwdruk van de VNOG gaat bouwen.

Demarcatie

De 22 colleges van de gemeentes binnen de VNOG hebben de regeling ondertekend. Het demarcatieproces is hiermee afgerond waardoor de nieuwe werkwijzen zijn ingegaan. Verantwoordelijkheden op het gebied van beheer en onderhoud en facilitaire zaken zijn verwerkt in de werkwijzen van gemeentes en VNOG. De financiële consequenties zijn vertaald naar de gemeentelijke begroting vanaf 2023.

Binnensportaccommodaties

Maatschappelijke ontwikkelingen en woningbouw maken het noodzakelijk dat we de 2 gymzalen aan de Hietweideweg en Wassenaer Obdamstraat gaan vervangen door een nieuwe binnensportruimte aan de Veilingstaat in Twello. Een gedegen locatie onderzoek heeft uitgewezen dat voor alle gebruikers van de nieuwe binnensportruimte dit de meest geschikt locatie is. In 2024 wordt een onderzoek gestart of het aanbod van onze binnensportaccommodaties nog matched met de (sport) wensen vanuit de Voorster samenleving. Dit gebeurt samen met de stichting Koepel Welzijn Sport en Cultuur en andere organisaties zoals de Twellose scholen en sportverenigingen. De input vanuit dit onderzoek maar ook vanuit het lokaal sport- en beweegakkoord bepaalt of we nog aanvullende wijzigingen in het aanbod van onze binnensportaccommodaties moeten doorvoeren en hoe de (sport) inrichting van de trainingshal er uit moet zien.

De Schaeck

We geven invulling aan de motie “Zwemmen geeft energie dd 07-11-2022” door samen met Stichting de Schaeck een haalbaarheidsonderzoek op te starten naar een toekomstig bestendig energieneutraal zwembad. In de tussentijd zullen we blijvend investeren in zwembad De Schaeck om aan de grote zwemvraag vanuit de Voorster samenleving te kunnen blijven voldoen. Ook zetten we volop in op energiebesparende en duurzame maatregelen bij gebouwen en installaties van De Schaeck. Met het haalbaarheidsonderzoek op de achtergrond kan het zijn dat we investeringen hiervoor sneller moeten afschrijven.

Kulturhus

Met de ingebruikname van het gerenoveerde gemeentehuis zijn in 2022 de organisaties die (tijdelijk) gehuisvest waren in het Kulturhus weer terug verhuisd naar het gemeentehuis. Dit had tot gevolg dat het Kulturhus voor het grootste gedeelte leeg is komen te staan. De aangenomen motie "Verhuizing Klein Twello naar Kulturhus" dd 03-11-2022 heeft geresulteerd in een versnelde verhuizing begin 2023. Daardoor is het Kulturhus weer volledig gevuld onder ander door St. Mens en Welzijn en St. ABC De Cirkel. Om hun activiteiten te kunnen ontwikkelen en uitbreiden is het noodzakelijk dat er in en aan het Kulturhus enkele (bouwkundige) aanpassingen plaats vinden. Over de financiële gevolgen hiervan wordt de gemeenteraad apart geïnformeerd wanneer hier meer duidelijkheid over is.

Klein Twello

Door de verhuizing van bovenvermelde organisaties naar het Kulturhus is Klein Twello leeg komen te staan. Om energie te besparen zijn de gas en elektriciteitsvoorzieningen afgesloten. De noodzakelijke onderzoeken voorafgaand aan het sloopproces worden uitgevoerd. De uitkomst van het Flora en Fauna onderzoek is bepalend voor het moment van sloop van Klein Twello. In overleg met de buurt zijn passende maatregelen getroffen om overlast tijdens de periode van leegstand te voorkomen.

Huisvesting nieuwkomers

De opvang en huisvesting van nieuwkomers (Oekraïners, statushouders en asielzoekers) zal een blijvende vraag naar geschikte huisvesting ook binnen de gemeente Voorst creëren. Omdat we geen extra druk willen uitoefenen op de toch al beperkte reguliere woningvoorraad zullen we daarom ook andere vormen van huisvesting in moeten zetten. Een onderzoek of met de inzet van flexwoningen (een deel) van de huisvestingsprobleem voor meerdere doelgroepen kan worden opgelost is opgestart. Daarnaast zijn de panden Molenallee 75 in Wilp en Kerkstraat 27 in Voorst aangekocht en worden verbouwd voor de huisvesting van nieuwkomers. Deze panden kunnen in 2024 worden ingezet .

Financiële vertaling

Het jaarlijkse totaalbedrag voor onderhoud/vervanging bestaat uit onderhoudskosten (onderhoud) en investeringskosten (veelal vervanging). Onderhoudskosten brengen geen afschrijvingskosten met zich mee omdat deze *niet* levensduur verlengend zijn. Investeringskosten brengen wel afschrijvingskosten met zich mee en schrijven we af volgens het activabeleid. Om jaarlijks vast te stellen welk budget is geïnvesteerd, maken we in het laatste kwartaal van elk jaar een overzicht van de investeringen. De investeringen vertalen we financieel naar kapitaallasten, dit proces brengt geen extra onderhouds-/vervangingskosten met zich mee en is dus budgetneutraal.

Financiële consequenties en vertaling	2023	2024	2025	2026	2027
Onderhoud lasten:					
Gemeentehuis	7.725	7.957	7.957	7.957	7.957
Gemeentewerf	5.996	6.176	6.176	6.176	6.176
Parkeergebouw Twello	12.209	12.575	12.575	12.575	12.575
Onderwijsaccommodaties	1.797	1.849	1.849	1.849	1.849
Sportaccommodaties	22.731	23.413	23.413	23.413	23.413
Begraafplaatsen	166.181	171.166	171.166	171.166	171.166
Hietweideweg 20 Twello, exclusief gymzaal	5.525	0	0	0	0
Hietweideweg 20 Twello, gymzaal	5.525	5.691	5.691	5.691	5.691
Maarten Tromplaan 2 Twello	2.431	0	0	0	0
Oude Rijksstraatweg 38 Twello	3.139	3.233	3.233	3.233	3.233
Molenstomp De Vecht	270	278	278	278	278
H.W. Iordensweg 11 Twello	1.065	1.097	1.097	1.097	1.097
Voormalig Cupa complex Bussloo	4.605	9.485	9.485	9.485	9.485
Vermeersweg 61 Twello	8.006	8.246	8.246	8.246	8.246
Schuur Het Kleine Zand, Teuge	523	529	529	529	539
Overige gebouwen	7.849	8.084	8.084	8.084	8.084

Financiële consequenties en vertaling	2023	2024	2025	2026	2027
Onderhoud/vervanging					
Gemeentelijke gebouwen	1.325.553	1.576.314	1.648.866	1.531.974	1.421.237

Zie ook de ramingen in programma 4 Gezond Voorst en programma 7 Dienstverlenend Voorst

Onderhoud gemeentelijke eigendommen

Naamgeving gebouw	Huisvesting / huurder organisatie	BVO (m2)
Gemeentehuis	Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	5.400
Gemeentewerf / Brandweerkazerne	Opvang vluchtelingen / Korps Twello	2.505
Hietweideweg 20 (oudbouw Veluws College)	-	2.325
Brandweergarage plus dienstwoning	Korpsen Voorst en Terwolde	320
Maarten Tromplaan 2 (oudbouw De Kleine Wereld)	Stichting De Koepel	1.142
2 Sporthallen (inclusief turnhal + multizaal)	Stichting De Koepel	9.152
Kulturhus SCC	Stichting De Koepel	1.800
7 Gemeentelijke gymlokalen	Stichting De Koepel	3.428
Kortenaerstraat 16 (Het Bakken)	Stichting De Koepel	523
Zwembad (binnenbad + buitenbad)	De Schaeck	2.850
Vermeersweg 61 (oudbouw Wilpsedijk school)	Zone College	759
5 Kerktorens	Onderdeel van een kerk	302
Schaapskooi	Particulier en Imkervereniging	49
Pand Oude Rijksstraatweg 38	IJsseldal Wonen (opvang statushouders)	450
H.W. Iordensweg 11	IJsseldal Wonen (opvang statushouders)	125
Molenstomp De Vecht (molen Koekkoek)	-	50
Schuur 'Het Kleine Zand' te Teuge	-	180
Muziektent Voorst en Terwolde	-	20
Parkeerhuis	Parkeerders	3150
2 Aula's en lijkenhuisjes	Bezoekers	178
Kerkstraat 27 Voorst	Opvang vluchtelingen	182
Molenallee 75 Wilp	Opvangvluchtelingen	235

Speelterreinen

Beleidskader

De gemeente heeft verschillende speelruimtes in beheer en onderhoud, denk aan pleintjes met speeltoestellen en trapveldjes.

Het vervangen (groot onderhoud) van de speeltoestellen op de diverse openbare speelplekken in de gemeente Voorst is opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan speelvoorzieningen.

Kwaliteit en risico's

In het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (1997) is wettelijk geregeld aan welke eisen speeltoestellen moeten voldoen. Op basis van dit Besluit is de gemeente als beheerder van speelvoorzieningen verantwoordelijk voor het veilig plaatsen van speeltoestellen en voor het inspecteren en onderhouden ervan. Samen met de inwoners bespreken wij de vervanging van de speeltoestellen. Afgelopen jaren zijn de prijzen voor het vervangen van speeltoestellen extreem gestegen. Het huidige budget is daarom naar verwachting niet toereikend om alle kapotte toestellen te vervangen.

Vervangingsplan materieel

Beleidskader

In het kader van duurzaamheid vervangen we de huidige dienstauto's met brandstofmotor gefaseerd door elektrische auto's. Daarmee wordt ons wagenpark nagenoeg emissievrij. In 2023 is een groot deel van de dienstauto's vervangen.

Kwaliteit en risico's

Vanuit duurzaamheid stappen we over naar elektrisch rijden. De huidige afschrijvingstermijn van 8 jaar is gebaseerd op voertuigen met conventionele techniek.

De verwachting is dat deze afschrijvingstermijn ook toepasbaar is voor elektrisch rijden. Vandaar dat deze ongewijzigd blijft staan op 8 jaar.

Financiële consequenties en vertaling	2023	2024	2025	2026	2027
Investerings					
Bedrijfswagens / fietsen	0	0	0	103.000	0
Onderhoudsmaterieel (begraafplaatsen en landmeters)	0	5.000	15.485	5.000	0

4.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

In deze paragraaf beschrijven we het treasurybeleid. Treasury, het beheren van geld- en kapitaalstromen, neemt bij gemeenten een belangrijke plaats in. De Wet Financiering decentrale overheid (Wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende geldleningen, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Beleid

Om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden, maken we gebruik van de kaders die in het treasurystatuut 2018 zijn vastgelegd. Dit statuut is door het college vastgesteld en de raad is met een raadsmededeling hierover geïnformeerd.

Risicobeheer

De risico's die de gemeente loopt op het gebied van treasury bestaan voornamelijk uit renterisico's. Voor de beheersing van deze risico's gelden twee concrete richtlijnen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm voor de vaste schuld.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal als gemiddelde netto-vlottende schuld over een periode van 3 maanden mag hebben. Deze bedraagt maximaal 8,5% van de jaarbegroting. De limiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal één jaar (vlottende schuld).

Berekening kasgeldlimiet	Begroting 2024
Begrotingstotaal	77.089
Percentage ministeriële beschikking	8,5%
Kasgeldlimiet (afgerond)	6.553

(bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm

Het renterisico betreft het risico dat de begroting van de gemeente geconfronteerd wordt met een verzwaring van de rentelasten als gevolg van herfinancieringen van bestaande activa of van herziening van rente van bestaande leningen. Het doel van de renterisiconorm is om dit risico te beperken tot een handelbaar niveau. Bij een goed (gelijmatig) opgebouwde leningenportefeuille blijft het renterisico binnen verantwoorde marges en zullen de renteaanpassingen zich geleidelijk voordoen en binnen de begroting worden opgevangen.

In de Wet FIDO is vastgelegd dat jaarlijks een volume ter grootte van 20% van het lastentotaal van de gemeentelijke begroting (peildatum 1 januari) mag worden geherfinancierd of een renteherziening mag ondergaan. Omdat de gemeente voor de eigen financiering geen leningen heeft aangetrokken waarvan in 2024 de rente wordt herzien, heeft de renterisiconorm in 2024 voor Voorst alleen betrekking op herfinanciering van aflopende leningen.

Berekening renterisiconorm	Begroting 2024
Begrotingstotaal	77.089
Percentage ministeriële beschikking	20%
Renterisiconorm (afgerond)	15.418

(bedragen x € 1.000)

Kredietrisicobeheer

Volgens onderstaande tabel zijn aan de volgende instellingen gelden verstrekt:

Kredietrisico's op verstrekte gelden

	Restant schuld per 1-1-2024	%
Woningbouw	48	0,6
Stimuleringsfonds	7.757	99,4
Totaal	7.805	100,00

(bedragen x € 1.000)

Het risico dat de gemeente loopt bij bovenstaande verstrekte gelden is gelet op de overeenkomsten met de instelling en het toezicht op deze instellingen heel laag.

Intern liquiditeitsbeheer

Voor het liquiditeitsbeheer heeft de gemeente Voorst een overeenkomst voor geïntegreerde dienstverlening afgesloten met de nv Bank Nederlandse Gemeenten. Ter beperking van de rentekosten is met de BNG overeengekomen dat de kredietfaciliteit in rekeningcourant is gesteld op ongeveer de kasgeldlimiet. Intern maken we gebruik van een liquiditeitsplanning en een meerjarige investeringsplanning.

Financieringsvolume

Onze financieringsbehoefte wordt in belangrijke mate bepaald door de investeringen die plaatsvinden in het kader van het Meerjaren Investerings Programma (MIP), het Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP), de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en het verloop van de exploitatieuitgaven en -inkomsten. Het MIP en MJOP worden doorlopend geactualiseerd en bijgesteld. Voor de komende jaren zijn er bedragen nodig voor o.a. rioleringsinvesteringen (op basis van het programma Water), wegenreconstructies (uitwerking Integraal WegenPlan) en vervanging van onderhoudsmaterieel. Voor de komende jaren staan er ook grote opgaven te wachten met betrekking tot investeringen in maatschappelijke voorzieningen, waaronder het Integraal Huisvestingsplan onderwijs, diverse brandweerkazernes en de bouw van een nieuwe sporthal. De keuzes die in deze investeringen (moeten) worden gemaakt, zullen van invloed zijn op onze financieringsbehoefte en volume.

In de financieringsbehoefte verwachten wij te voorzien door het aantrekken van kort- en langlopende geldleningen. Het daadwerkelijk beroep is afhankelijk van de realisatie van de geplande investeringen, de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties en de feitelijke liquiditeitspositie op het moment dat we uitgaven doen. De liquiditeitsbehoefte is immers afhankelijk van het verloop van de inkomsten en uitgaven. Het aantrekken van financieringsmiddelen vindt plaats binnen de kaders van de wet Fido en het Financieringsstatuut 2018.

Leningenportefeuille

De totale leningenportefeuille van onze gemeente bedraagt op 1 januari 2024 € 46,5 miljoen.

Interne rente

In deze programmabegroting gaan we uit van een interne rente van 0,10%. Dit percentage achten wij redelijk gezien de rente die we momenteel betalen en gezien de huidige rentestand van langlopende geldleningen. De rentelasten worden toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen. De toegerekende rentelast aan bouwgronden in exploitatie (0,82%) sluit aan op de fiscale systematiek (vennootschapsbelasting) zoals uiteengezet in de notitie Grondexploitatie van de commissie BBV. Het verschil (renteresultaat) tussen de betaalde en ontvangen rente en de interne doorberekende rente verantwoorden we bij de algemene dekkingsmiddelen.

In onderstaand renteschema geven we inzicht in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening .

	Renteschema		Bedrag (x € 1.000)
a.	Externe rentelasten over de korte en lange financiering		484
	Externe rentelasten over de korte financiering		-
b.	De externe rentebaten		-
	Totaal door te rekenen externe rente		484
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-99	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-297	
			-396
	Saldo door te rekenen externe rente		88
d1.	Rente over eigen vermogen		-
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		88
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		71
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		17

Wet- en regelgeving

Schatkistbankieren

Voor gemeenten en andere decentrale overheden is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Decentrale overheden dienen banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekening-courant bij het ministerie van Financiën.

Vanaf 1 juli 2021 is voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen. Voor de gemeente Voorst bedraagt de drempelwaarde in 2024 afgerond € 1,0 miljoen. Tegen deze drempelwaarde moet het gemiddelde van de banksaldi van de gemeente in een kwartaal worden afgezet. Ieder jaar sturen we erop dat we de drempelwaarde niet overschrijden en dat de gemeente dus geen of heel beperkt financiële middelen hoeft te stallen bij het Rijk.

Wet HOF

Met de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) zijn de Europese afspraken van het stabiliteits- en groeipact en het al bestaande Nederlandse budgettaire beleid vanaf 1 januari 2014 wettelijk verankerd. De Wet Hof bepaalt onder meer dat Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen een gelijkwaardige inspanning leveren bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Daarmee worden de tekorten van gemeenten of provincies door de Europese Commissie meegeteld bij de berekening van het begrotingstekort, dat volgens de EU-regels niet meer dan drie procent mag bedragen.

4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

De inrichting van de bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het college. De raad oefent via zijn budgetrecht invloed uit op de gemeentelijke bedrijfsvoering: met de vaststelling van de begroting stelt de raad het bedrag vast dat het college voor dat doel beschikbaar heeft. De paragraaf bedrijfsvoering geeft op hoofdlijnen de kaders weer wat betreft de bedrijfsvoering.

Kaders voor het bedrijfsvoeringsbeleid

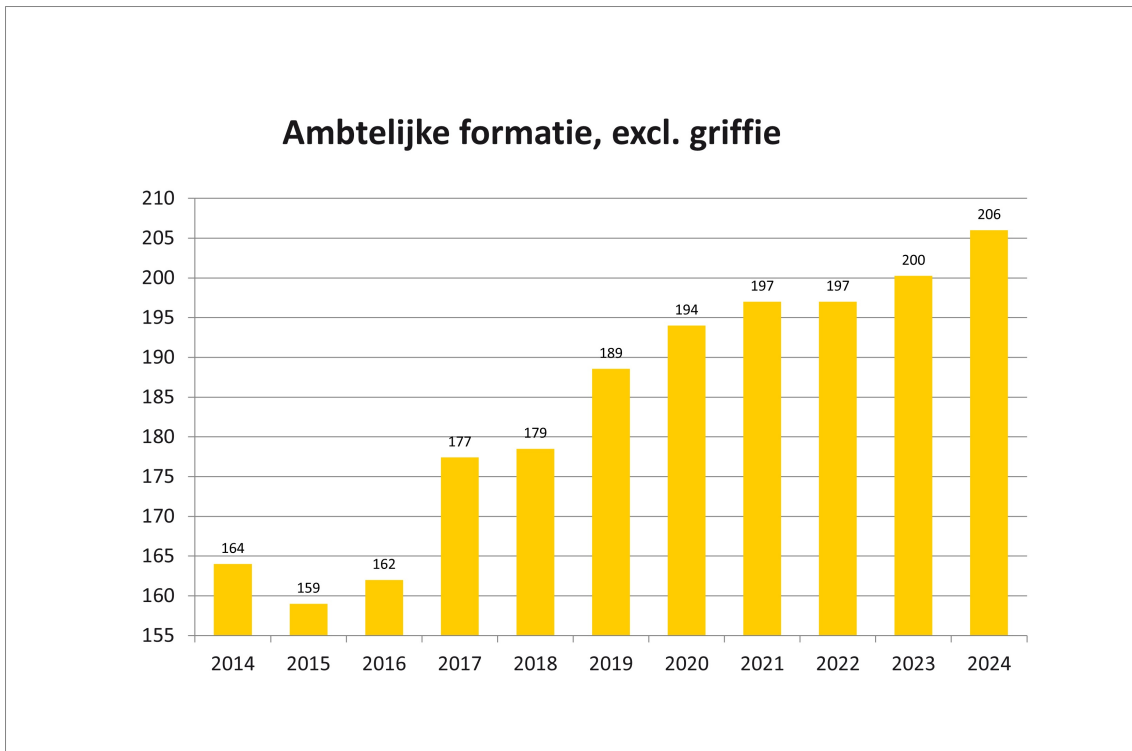
De raad controleert of de sturing binnen het college gebeurt binnen de gestelde hoofdkaders. Hiervoor zijn indicatoren opgesteld:

- Het college geeft vorm aan de bedrijfsvoering met inachtneming van de geldende externe regelgeving en van de door de raad vastgestelde regels en normeringen zoals deze in de programmabegroting en verordeningen ex artikel 212 en 213 van de Gemeentewet zijn opgenomen. De verklaring en het controleverslag van de accountant bij de gemeentelijke programmarekening vormt een belangrijke graadmeter voor beantwoording van de vraag of het college in deze opdracht is geslaagd. Zowel wat betreft de "getrouwheid" van de jaarrekening als wat betreft de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen;
- Het college heeft de informatieveiligheid op orde, blijkt uit de rapportage zelfevaluatie ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) die we opstellen ten behoeve van het toezicht door de gemeenteraad en het toezicht door externe toezichthouders;
- De huidige organisatiestructuur volgens het zogenoemde bloemmodel blijft in stand. Het college richt zich op een zich organisch ontwikkelende organisatie en streeft naar het voorkomen van reorganisaties en gedwongen ontslagen;
- De omvang van de ambtelijke organisatie staat in verhouding tot het takenpakket, waarbij naast kwaliteit en doelmatigheid ook optimale efficiëntie onverminderd uitgangspunt is;
- De gemeente vervult als overheidswerkgever een voorbeeldrol als goed werkgever en betreft vanuit deze doelstelling werknemersvertegenwoordigingen nauw bij de ontwikkeling van het personeels- en organisatiebeleid; het personeelsbeleid is er op gericht dat het ziekteverzuim niet hoger is dan 5%.

Omvang formatie

De ambtelijke formatie omvat in 2024 volgens de raming 206 fte (voltijdsfuncties), exclusief griffiepersoneel. In vergelijking met 2023 een stijging van 6 fte. De stijging is het gevolg van de aangevraagde formatie uit het Voortgangsbericht 2023 en de Prioriteitennota 2024. Van de totaalformatie heeft 2,7 fte een specifieke dekking, namelijk 0,8 fte wet inburgering, 1,0 fte uitvoering Addendum Duurzaamheid en 1,0 fte Oekraïne gelden.

De ambtelijke formatie heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (cijfers exclusief griffiepersoneel):

Loonsomuitgaven

De raming van loonsomuitgaven voor 2024 is als volgt:

	Aantal FTE's	Totaal jaarwedde	Totaal toelagen	Bruto lasten	Inhouding sociale lasten	Totaal lasten
Bestuur						
Raad	19	-	278.780	278.780	76.877	355.657
College	4	466.008	-	466.008	60.901	526.909
Voorm. bestuurders	17	225.189	-	225.189	7.400	232.589
Totaal	40	639.181	278.780	917.961	68.301	1.115.155
Organisatie						
WSW	53,26	1.483.082	14.831	1.497.913	387.911	1.885.825
Griffie	2,52	186.503	12.758	199.261	47.737	246.998
Ambtenaren	206	13.551.947	925.309	14.477.255	3.444.286	17.921.542
Totaal	264,17	15.221.533	952.897	16.174.430	3.879.935	20.054.364
Totaal salariskosten		15.860.713	1.231.677	17.092.390	3.914.835	21.169.519

Bestuurlijke loonsomlasten

In 2024 zijn de bestuurlijke loonsomlasten gestegen. De oorzaak hiervan is een wijziging in de bezoldiging voor het college in 2024. Daarnaast heeft er een toename plaatsgevonden in het aantal voormalig bestuurders als gevolg van het nieuwe college en voormalig bestuurders met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Ambtelijke loonsomlasten

De ambtelijke loonsomlasten zijn € 17.921.542. Ten opzichte van de begroting 2023 een toename van € 1.930.050. De toename in de loonkosten voor 2024 is grotendeels te wijten aan de CAO aanpassing per 1 januari 2023. In het Voortgangsbericht 2023 hebben wij deze mutatie van ruim € 1.035.000 al meegenomen. Daarnaast is er extra formatie beschikbaar gesteld door de raad met het Voortgangsbericht 2023 voor de opvang vluchtelingen, inburgering en ICT beveiliging en de Prioriteitennota 2024 voor recreatie en toerisme, economie en informatievoorziening.

Het resterende verschil tussen de loonkosten 2023 en de loonkosten 2024 wordt veroorzaakt door de standaard indexering die wij jaarlijkse berekenen over de totale loonsom voor de ambtelijke formatie.

Personeel en organisatie

Door de blijvende toenemende krapte op de arbeidsmarkt is het nog meer dan in voorgaande jaren van belang te blijven investeren in aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden. Hierbij zien we bijvoorbeeld dat de jongere generatie andere arbeidsvoorwaarden belangrijk vindt dan de oudere. Het bieden van ruimte voor flexibele werktijden, thuiswerken, het beschikbaar stellen van eigentijdse communicatiemiddelen en het ondersteunen, faciliteren van opleidings- en loopbaanplannen, zorgen voor een vitale organisatie en maken onderdeel uit van die maatregelen.

Onze ligging tussen drie grotere gemeenten maakt dat wij een aantrekkelijke opleider zijn van doorstroom naar deze gemeenten omdat ook de buurgemeenten te maken hebben met een krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor is het soms financieel interessanter om bij een grotere gemeente te gaan werken. Daarom is het belangrijk en noodzakelijk om onze medewerkers aan ons te blijven binden. Wij zijn daarom ook aan het onderzoeken welke ruimte er in het loongebouw is in vergelijking tot de grotere gemeenten om ons heen, zodat wij onze medewerkers kunnen blijven binden op inhoud en werkplezier.

Als gevolg van de vele vraagstukken en de grote opgaven die er liggen is de druk op de ambtelijke organisatie bij de gemeenten toegenomen. Vanuit het Rijk zijn er bij gemeenten extra taken ondergebracht. Vraagstukken als koopkracht, klimaat, woningnood, werkgelegenheid, landbouwtransitie, opvang vluchtelingen, informatieveiligheid en de grote ruimtelijke opgaves (duurzame energie, woningbouw, stikstofbalans) brengen veel extra werkzaamheden met zich mee. Dit overvraagt de interne beschikbare arbeidscapaciteit. Maar ook externe arbeidskrachten zijn niet altijd voldoende beschikbaar. De druk wordt vergroot door. Ook zien we uitstroom vanwege de pensioengerechtigde leeftijd op ons af komen van mensen op diverse specialistische functies. Om de expertise in de organisatie te behouden en de kwaliteit en continuïteit in de bedrijfsvoering te waarborgen, sorteren we hierop voor door als het kan onze mensen intern op te leiden, de expertise over te dragen en perspectief te bieden.

Door het succes en intensieve gebruik van het werkcafé is ook de benodigde inzet van bodes en huishoudelijke dienst toegenomen.

Sociale Werkvoorziening

De Wsw is overgegaan in de Participatiewet, er kunnen dus geen mensen meer instromen in de Wsw. Wel houden mensen in de Wsw hun indicaties en rechten onder de oude regeling. We hebben een relatief jong bestand van mensen in de Wsw, dit zal in de loop der jaren teruglopen maar dus wel met een lange doorlooptijd.

In 2024 hebben we 53,26 fte aan formatie die onder de cao Sociale Werkvoorziening vallen, 3,71 fte minder dan het jaar ervoor. In de loonkosten van deze groep zien we een totale afname van € 16.326. Tegenover de afname in fte's staat dat de minimumlonen en CAO SW gestegen zijn en hierop de lonen van diverse mensen zijn aangepast.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2023 moet het college van burgemeester en wethouders zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarstukken. Tot en met het boekjaar 2022 verstrekke de externe accountant bij de jaarrekening een controleverklaring met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid. Het oordeel over de rechtmatigheid verdwijnt en het wordt de taak van het college zelf om zich daarover te verantwoorden. Het college is al staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Tot en met het boekjaar 2022 was het de accountant die hierover verslag uitbracht en het gesprek voerde met de gemeenteraad.

Met ingang van de jaarstukken 2023 moet het college zelf een verantwoording opstellen als onderdeel van de jaarrekening. De accountant geeft in het kader van de getrouwheid wel een oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording.

Informatisering en informatiebeveiliging

Informatisering is het invoeren van gegevensverwerkende technieken in bepaalde processen. Dit kent twee pijlers: processen en gegevens. Aan de hand van deze pijlers zorgt een goede informatisering ervoor dat onze gebruikers en inwoners over betrouwbare, beveiligde, actuele, complete en eenvoudig te benaderen informatie beschikken. Door de toenemende digitalisering, die gepaard gaat met snelle veranderingen is de waarde van de informatiseringsfunctie sterk toegenomen. De maatschappelijke vraagstukken worden steeds complexer, vertonen veel samenhang en in al deze vraagstukken speelt informatie een toenemende rol.

Het komend jaar richten we ons op de verankering en doorontwikkeling van de huidige (nieuw geïmplementeerde) applicaties. Het doel is tweeledig. Ten eerste willen we efficiënte, gebruiksvriendelijke processen voor de medewerker die voldoen aan de huidige wetgeving. Ten tweede willen we de benodigde en juiste data en rapportages generen als sturingsmiddel. Meer concreet betekent dit dat we door middel van de projecten Suites op orde en Zaakgericht werken de basis van onze informatiehuishouding op orde brengen. Wanneer we deze basis op orde hebben kunnen we zorgen voor sturingsinformatie, verantwoording, beveiliging en een juiste archivering.

Ook het bieden van een integraal klantbeeld en het gebruiken van een Persoonlijke Internet Pagina, een portaal waar inwoners en bedrijven de actuele status van hun zaken kunnen inzien en kunnen communiceren met de gemeente, is dan mogelijk. Verder stelt dit ons in staat om op een moderne en flexibele manier in te spelen op maatschappelijke vraagstukken en onze inwoners een optimale dienstverlening te bieden. Dit neemt niet weg dat we daarnaast aandacht blijven houden voor de geschiedenis van Voorst. Mede door de inzet van moderne middelen maken we niet alleen actuele informatie toegankelijk, maar ook historische informatie.

Informatiebeveiliging vergt continu aandacht. Aan de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens worden steeds hogere eisen gesteld. Voor de overheid geldt één uniform normenkader voor informatiebeveiliging: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO legt de nadruk op risicomangement.

Dit vereist, nog meer dan nu, een continu proces van identificatie en beoordeling van risico's om te bepalen wat nodig is om informatie adequaat te beschermen. Hiertoe richten wij een systeem in voor monitoring, detectie & response. Dit behelst een 24/7 monitoring en analyse van acties en gedrag op onze digitale infrastructuur om tijdig te kunnen acteren bij afwijkingen. Hiermee wordt onze digitale weerbaarheid aanzienlijk verhoogd. Daarnaast werken wij aan een cybercrisisplan. Een jaarlijkse cyberoefening gaat deel uitmaken van dit plan.

ICT-uitgaven	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Aanschaf duurzame goederen	13.414	11.453	11.797,00
Onderhoud	847.803	1.024.124	1.068.644,00
Telefonie, verzekeringen	147.826	117.385	120.907,00
Overige kosten	135.656	159.240	219.380,00
Kapitaallasten	287.708	410.401	196.737,00
Totaal lasten	1.432.407	1.722.603	1.617.465
Overige inkomsten	17.678	-	-
Totaal baten	17.678	-	-
Saldo	1.414.729	1.722.603	1.617.465

4.6 Paragraaf Openbaarheid Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moet verslag worden gedaan van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Actieve openbaarmaking

De Woo noemt elf categorieën die wij actief openbaar moeten maken: wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuursstukken, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen en -verslagen, Wob/Woo-verzoeken, onderzoeken, beschikkingen en klachten. Deze verplichting treedt gefaseerd in werking (per informatiecategorie), omdat er tijd nodig is om de openbaarmaking van de verschillende categorieën voor te bereiden en in te richten.

Actieve openbaarmaking zou moeten plaatsvinden op het platform PLOOI (Platform Open Overheidsinformatie), maar vanwege de complexiteit en hoge kosten wordt dit platform vervangen door een nieuw overheidsplatform Woo-index. Op het moment van opstelling van deze begroting was dit platform nog niet volledig operationeel. Overigens maken wij al diverse zaken actief openbaar zoals de raadsstukken, vastgestelde verordeningen, beleidsregels en organisatiegegevens.

Passieve openbaarmaking

Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie (op verzoek) openbaar te maken. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is.

We zijn nu stappen aan het zetten om de wet nader te implementeren. Aan de hand van een nulmeting wordt geïnventariseerd welke stukken al wel en niet actief openbaar gemaakt worden. Naar aanleiding van de nulmeting worden er vervolgstappen gezet naar de verdere implementatie (zoals het aanpassen van applicaties, bewustwording van collega's over actieve openbaarmaking). Tevens is een Woo-coördinator aangesteld en wordt informatie over de Woo gegeven op de website van de gemeente.

4.7 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente zowel een financiële als bestuurlijke relatie heeft. Beide relaties komen voort uit de verplichtingen op grond van een gemeenschappelijke regeling (GR), in samenhang met het bepaalde in artikel 193 van de Gemeentewet. De financiële verplichting houdt in dat de gemeente bijdraagt in de kosten van de publiekrechtelijke rechtspersoon.

Bij een privaatrechtelijke rechtspersoon zijn de opties dat de gemeente kapitaal verstrekt in de vorm van risicodragend kapitaal, een lening of garantstelling, c.q. een subsidie of een combinatie van deze mogelijkheden.

Bij de bestuurlijke relatie staat zeggenschap bij de rechtspersoon centraal, onder andere via de mogelijkheid om bestuursleden of commissarissen te benoemen of via het stemrecht als aandeelhouder.

Huidige beleidskaders

Aanwezigheid publiek belang

Bij zowel een financiële als een bestuurlijke relatie moet sprake zijn van een publiek belang. De behartiging van een publiek belang staat centraal bij de rechtspersoon aan wie de gemeente zich verbonden heeft. Het publiek belang zal gedefinieerd zijn in het gemeentelijk besluit tot deelneming. De invulling van het publieke belang leidt tot bepaalde taken en werkprocessen. Als er geen sprake (meer) is van een publiek belang, dan is deelneming niet (meer) aan de orde.

Volledige betrokkenheid bij behartiging publiek belang

We moeten bezien of volledige, dan wel gedeeltelijk gemeentelijke betrokkenheid bij de behartiging van het publieke belang/de publieke taak noodzakelijk is. De vraag is op welke elementen van de werkprocessen de gemeente invloed wil hebben. Gaat het alleen om de output en de resultaten, of ook om de beheersing van het proces zelf? Als volledige betrokkenheid noodzakelijk is, maar de gemeente het publieke belang niet zelfstandig kan behartigen, dan is deelname aan een publiekrechtelijke rechtspersoon, c.q. samenwerkingsverband, de meest voor de hand liggende optie.

Gedeeltelijke betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Als sprake is van een publiek belang maar volledige gemeentelijke betrokkenheid niet noodzakelijk is, komt deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon in beeld. De weg daar naar toe begint bij de vraag of de gemeente het publieke belang via bestuurlijke zeggenschap in combinatie met een financiële deelname voldoende kan behartigen. Deze vraag is van belang voor de rol waarin de gemeente als opdracht-, subsidie- of regelgever in beeld is. Biedt bestuurlijke deelname onvoldoende mogelijkheden om de verantwoordelijkheden voor het desbetreffende publieke belang waar te maken, dan is deelneming niet langer zinvol of is een nieuwe participatie niet aan de orde.

Risicoanalyse bij betrokkenheid behartiging publiek belang

Indien gemeentelijke participatie geïndiceerd is, is het zaak risico's in te kaart brengen en is de monitoring van de risico's noodzakelijk. Deze situatie kan voorkomen als een verplichte afdekking van tekorten, geldleningen en garanties speelt. Ook kan deze situatie ontstaan als de noodzaak tot monitoring van de omvang van het gemeentelijke aandelenkapitaal noodzakelijk is. Monitoringsinstrumenten zijn het beoordelen of goedkeuren van de begroting en de jaarrekening, dan wel specifiek omschreven besluiten en de beoordeling van het nakomen van de gewenste prestaties met inbegrip van het gewenste voorzieningenniveau. Vastlegging hiervan en verslaglegging hierover is noodzakelijk.

Ontwikkelingen

Op dit moment is in zijn algemeenheid een ontwikkeling dat de publiekrechtelijke verbonden partijen, oftewel de gemeenschappelijke regelingen bezig zijn met een procedure om te komen tot een wijziging van hun gemeenschappelijke regeling. Dit vanwege de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Hieruit komt voort dat er in alle gemeenschappelijke regelingen nadere bepalingen in de regeling moeten worden opgenomen, met name om de positie van de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten te verstevigen. Hieronder staat een overzicht van alle verbonden partijen en wordt per verbonden partij nader ingegaan op de kenmerken en (eventuele) ontwikkelingen.

Lijst van verbonden partijen

De verbonden partijen kunnen als volgt worden ingedeeld:

Gemeenschappelijke regelingen
Regio Stedendriehoek
GGD Noord- en Oost-Gelderland
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Tribuut belastingsamenwerking
Basismobiliteit (PlusOV)

Stichtingen/verenigingen
Stichting Archipel Onderwijs
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)
Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur

Coöperaties/vennootschappen
Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe / RGV Holding BV)
N.V. Luchthaven Teuge
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Waterbedrijf Vitens N.V.
Circulus

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden Partij	Regio Stedendriehoek
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Paula Jorritsma
Vestigingsplaats	Deventer
Omschrijving	De Regio Stedendriehoek (S3H) coördineert, faciliteert en communiceert de samenwerking tussen de gemeenten binnen de S3H.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2+1plv) en bestuurslidmaatschap DB (1)
Openbaar belang / doel	<p>De Regio Stedendriehoek voert de volgende programma's uit:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Programma Groene, slimme verstedelijking bevat de thema's: woonopgave (woondeal, monitoring, woonagenda, arbeidsmigranten), ontwikkeling stationsgebieden, circulair bouwen, aanbesteden en verduurzaming van bestaande wijken.2. Programma Vitaal landelijk gebied bevat de thema's: toekomst voor agrarisch ondernemerschap, duurzaam voedselsysteem en robuust water en bodemsysteem.3. Programma Werkplek van de toekomst bevat de thema's: ruimte voor werk (visie, hectares, randvoorwaarden), duurzaam en digitaal midden- en kleinbedrijf (mkb), toekomstbestendige bedrijventerreinen (energie/circulair) en passende opleidingen en banen/Human Capital. <p>Met daarnaast gebiedsontwikkeling (ruimtelijke regioverhaal), mobiliteit en regionale energiestrategie (ook Gelderse Energie Infrastructuur) als overkoepelende of doorsnijdende thema's.</p> <p>De verschillende programma's hebben als doel om een goed woon-, leef en vestigingsklimaat in de Regio Stedendriehoek te behouden en waar mogelijk te versterken.</p>

Verbonden Partij	Regio Stedendriehoek
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage aan de regio is afhankelijk van het aantal inwoners per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	De deelnemende gemeenten aan de regeling staan garant voor de S3H.
Ontwikkelingen	<p><i>Samensmelting Regio Stedendriehoek en Strategisch Board Stedendriehoek</i> De begroting van 2024 staat in het teken van de samensmelting tussen de Regio Stedendriehoek en Strategisch Board Stedendriehoek en is volledig geënt op de Uitvoeringsagenda 2023-2030. Er wordt ingezet op extra mankracht om de netwerkfunctie en de externe profilering te versterken.</p> <p><i>Regionale uitvoeringsagenda 2023-2030</i> De uitvoeringsagenda 2023-2030 is een vervolg op de strategische agenda 2022-2030 en is het eindproduct van het Regionaal Perspectief. De highlights van deze agenda zijn: slimme groene verstedelijking, een vitaal landelijk gebied en de economie van de toekomst. In de uitvoeringsagenda zijn pijlers en kernwaarden uit de strategische agenda verwerkt in integrale programma's voor specifieke gebieden. De agenda is uitgewerkt in jaarplannen en elk jaar wordt de realisatie van doelen geëvalueerd. Op deze manier kan er bijgestuurd worden wanneer nodig.</p> <p><i>Investeringsplatform</i> De uitvoering van de opgaven die in de Regionale Agenda 1.0 staan, vragen om een gebiedsgerichte financiering. Eind 2021 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een samenwerkings- en investeringsplatform. In 2023 is de kwartiermakersfase afgerond en heeft besluitvorming plaatsgevonden over de start. In 2024 wordt een team van financieel experts opgericht dat als taak heeft kansrijke projecten te identificeren in het kader van de uitvoeringsagenda</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	-67	94	173	153	147
Eigen vermogen	105	97	173	153	147
Vreemd vermogen	1.736	1.566	2.089	1.170	609

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Peter Wormskamp
Vestigingsplaats	Warnsveld
Omschrijving	De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD NOG beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners (van jong tot oud) van de gemeenten in zijn regio.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1)
Openbaar belang / doel	Het op adequate schaal behartigen van de openbare gezondheidszorg.
Financieel belang	Dit betreft de bijdrage voor de kosten die conform afspraak via een bijdrage per inwoner over de deelnemende gemeenten verdeeld worden.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.

Verbonden partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland (vervolg)
Ontwikkelingen	<p>De programmabegroting 2024 is door de GGD aan de gemeenteraden van alle deelnemende gemeentes voorgelegd. De meeste raden hebben geen of een instemmende zienswijze ingediend. Enkele gemeentes hebben gevraagd terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage. Dit is door de GGD toegezegd, met uitzondering van de afgesproken systematiek voor de jaarlijkse indexering. Bij het aanwenden van de post onvoorzien wordt uitgegaan van de drie O's: onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar.</p> <p>Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de zogenoemde Brede spuk zijn middelen aan de deelnemende gemeentes beschikbaar gesteld voor het vergroten van het kennisniveau van de GGD's. In samenwerking met de GGD worden afspraken gemaakt over het inzetten van deze middelen. Hierover bent u in het Voortgangsbericht 2023 geïnformeerd.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	213	71	69	77	-487
Eigen vermogen	3.028	2.909	2.876	2.912	2.656
Vreemd vermogen	2.923	2.631	7.130	10.226	8.787

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Paula Jorritsma
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	In de VNOG werken de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en de brandweer samen. De VNOG bestaat uit 22 gemeenten. Binnen de VNOG wordt aandacht besteedt aan een effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1).
Openbaar belang / doel	Wet veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen verlangen het bestaan van een GR gericht op taken als hiervoor genoemd. Het is tevens de bedoeling de oranje kolom meer te betrekken bij de invulling van de eigen doelstellingen.
Financieel belang	De VNOG hanteert voor de berekening van de gemeentelijke bijdrage de verdeelsleutel "Gemeentefonds" (cluster openbare orde en veiligheid, subcluster brandweer en rampenbestrijding). In 2021 is het financieel verdeelmodel geactualiseerd voor een periode van 4 jaar. Het aandeel van Voorst is vanaf 2021 vastgesteld op 3,05%.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.
Ontwikkelingen	<p>De VNOG is al in het stadium van een voor zienswijzen voorgelegd ontwerp voor een gewijzigde gemeenschappelijke regeling ter uitvoering van de wetwijziging. De gemeenteraad is hierbij aangehaakt.</p> <p>Verder is de gemeenteraad geïnformeerd over de programmabegroting 2024-2027, die is opgebouwd volgens de opgaven van de VNOG, zoals vastgelegd in de Toekomstvisie en bijbehorende opdrachten. Ondanks de vertragingen die door de coronacrisis en inzet rond de opvang van Oekraïners en asielzoekers, zijn opgelopen bij het uitvoeren van de opdrachten, is de verwachting dat alle opdrachten in 2026 zijn afgerond. De VNOG investeert daarnaast in relatiebeheer met onder andere de raden van de deelnemende gemeenten. In het kader van 'Grip op samenwerken' is er contact met de griffiers en wordt er ook in 2024 gewerkt aan versterking van de relatie en verbinding tussen de VNOG en de raden. De initiatieven die inmiddels hiervoor gestart zijn, zoals een raadsmagazine, het onlangs gehouden raadseven en raadsbijeenkomsten, zullen worden voortgezet en nieuwe initiatieven worden, waar van meerwaarde en als daar behoefte aan is, ontwikkeld.</p> <p>Een belangrijke ontwikkeling voor de VNOG, net als voor de andere veiligheidsregio's, is dat het Rijk meer flexibiliteit verwacht en van veiligheidsregio's verlangt dat zij voorbereid zijn op langdurige crises. De komende jaren komt hier ook meer budget voor beschikbaar (door ophoging van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding). Hiermee gaat de VNOG de komende jaren onder andere werken aan een flexibelere crisisorganisatie en een betere informatiepositie. Deze ontwikkeling komt mede voort uit de lessen die getrokken zijn uit de coronacrisis</p>

Verbonden Partij	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
	en de opvang van Oekraïners en asielzoekers, waarbij de veiligheidsregio's een belangrijke rol speelden en de crisis een nationaal niveau kreeg. Daaruit is ook het belang van een goede informatiepositie en informatiedeling gebleken,

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	-2.355	4.148	4.929	5.266	2.510
Eigen vermogen	-436	7.789	14.546	15.524	17.324
Vreemd vermogen	51.146	45.721	42.340	38.213	35.575

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Bert Visser
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De OVIJ voert met de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH) voor milieu uit in de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Voorst.
Zeggenschap	De gemeente Voorst is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur met 1 stem.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges blijven bestuurlijk verantwoordelijk.
Financieel belang	De gemeente Voorst betaalt de OVIJ jaarlijks een vast bedrag, voor dit bedrag dient de OVIJ een prestatie te leveren in aantallen en kwaliteit.
Risico's en getroffen maatregelen	Aan het eind van het financieel boekjaar wordt een eventueel positief resultaat van de OVIJ conform de GR teruggegeven aan de partners, naar rato van de inbreng van de partners. In geval van een eventueel negatief eindresultaat moet extra geld bijbetaald worden, maar dit is sinds de oprichting nog niet voorgekomen.
Ontwikkelingen	In 2023 is verder vorm gegeven aan de voorgenomen fusie met de Omgevingsdienst Noord-Veluwe tot de Omgevingsdienst Veluwe. Dit wordt vormgegeven in een aangepaste gemeenschappelijke regeling, waarin ook nadere bepalingen worden opgenomen ter uitvoering van de wetswijziging. Het streven is om de nieuwe omgevingsdienst per 1 januari 2024 op te richten. Deze Omgevingsdienst Veluwe zal taken uitvoeren voor in totaal 12 gemeenten. Voorlopige blijft de Omgevingsdienst Veluwe gebruik maken van twee vestigingslocaties: Apeldoorn en Harderwijk. Met de fusie hoopt de omgevingsdienst een grotere, en daardoor aantrekkelijkere organisatie te worden voor personeel. Verder is de fusie een noodzaak vanuit de landelijke kwaliteitseisen voor omgevingsdiensten. Op de langere termijn heeft de omgevingsdienst de ambitie om een landelijk expertisecentrum voor stikstof te worden.

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	218	493	118	14	-335
Eigen vermogen	518	668	298	272	-185
Vreemd vermogen	735	1.624	1.062	2.221	1.669

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Tribuut belastingsamenwerking
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Epe
Omschrijving	Tribuut voert met ingang van 2016 voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst en vanaf 2023 voor de gemeente Brummen alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt onder andere voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken en marktgeld voor de zogenaamde meelopers.
Zeggenschap	Vertegenwoordigd in bestuur met 1 stem, evenals andere deelnemende gemeenten.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges blijven bestuurlijk verantwoordelijk en ook verantwoordelijk voor het (indien nodig) toepassen van de hardheidsclausule. De gemeenteraden blijven verantwoordelijk voor de vaststelling, wijziging en intrekking van belastingverordeningen en voor het kwijtscheldingsbeleid.
Financieel belang	Tribuut voert de taken van het bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor een doelvergoeding van de deelnemende gemeenten. Binnen de doelvergoeding

Verbonden Partij	Tribuut belastingssamenwerking
	<p>moeten alle kosten worden opgevangen. Jaarlijks wordt de doelvergoeding geïndexeerd op basis van de indexpercentages uit de septembercirculaire (septembercirculaire voorafgaand aan het begrotingsjaar). Een eventuele verhoging van de doelvergoeding wordt bij de begroting (begrotingswijziging), na zienswijze van de raad, vastgesteld. Tribuut verzorgt de periodieke afdracht van de respectievelijke belastingopbrengsten aan de deelnemende gemeenten overeenkomstig de met Tribuut gesloten Collectieve samenwerkingsovereenkomst</p>
Risico's en getroffen maatregelen	<p>De deelnemers zijn voor hun inbreng aansprakelijk voor tekorten. Reserves worden me opgebouwd uit toekomstige exploitatieresultaten.</p>
Ontwikkelingen	<p>De budgetten in het Toekomstplan en de begroting Tribuut 2024-2027 zijn voor de structurele en incidentele kosten geïndexeerd op basis van de prijsontwikkeling uit de septembercirculaire 2022.</p> <p>Het bestuur van Tribuut werd in maart 2023 geconfronteerd met een explosieve toename in het aantal WOZ-bezwaren (plus 400%). De verwachting is dat de kosten voor alle gemeenten hierdoor zullen toenemen met € 2.375.000. Door inzet van het restant algemene reserve, het resultaat jaarrekening 2022, de teruggaaf uit het GO-project en de bijdrage van Brummen resteert een verwacht kostenbedrag van € 1.271.000. Door het opdrogen van de eigen middelen en de explosieve stijging in WOZ-bezwaren heeft de gemeenteraad unaniem besloten om 2 moties met zienswijzen in te dienen op het Toekomstplan met begroting 2024-2027 van Tribuut. Deze middelen dienen ingezet te worden ter bestrijding van het aantal (gegronde) WOZ-bezwaren en beheersing van de uitgaven voor de WOZ-proceskosten.</p> <p>De kosten van Tribuut dalen met ingang van 2024 afgerond van € 469.000 naar € 460.000. Deze bijdrage kan nog aangepast worden op basis van de ingediende moties en zienswijze.</p> <p>Als sinds de oprichting van Tribuut is de ambitie uitgesproken om te groeien in het aantal deelnemende gemeenten. De gemeente Brummen is per 1 januari 2023 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. Door de toetreding is de bijdrage gedaald voor 2024 en volgende jaren, zoals hiervoor is beschreven.</p> <p>Voorziene ontwikkelingen per thema voor 2024 (Toekomstplan met begroting 2024-2027):</p> <p><i>Waarderen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het opleveren van een verantwoordingsdocument voor inwoners, hoe komt de taxatie tot stand? ▪ Het ontwikkelen van een voormeldingssysteem WOZ-waarden. ▪ Optimaliseren processen bezwaar en beroep en het behouden van de goede beoordeling waarderingkamer (4 sterren). <p><i>Gegevensbeheer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwikkelen beleid over gezamenlijke aanpak BAG-WOZ-BGT. ▪ Oplossen verschillen LV WOZ en WOZ administratie. ▪ Optimaliseren van primaire objectkenmerken. <p><i>Heffen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Volledigheid belastingbestanden ten behoeve van een maximale belastingopbrengst. ▪ Optimalisatie subjectenbeheer door uitvoeren extra processen. <p><i>Invordering en kwijtschelding</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Datagericht werken met als doel het uniformiseren van informatie van belanghebbenden, het actueel houden van de informatie, het beoordelen of de belanghebbende niet kan of niet wilt betalen en het beperken van de kosten voor de deurwaarder. ▪ Ontwikkelen workflows en geautomatiseerde verwerking gegevens. <p><i>Front office</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Verbetering online regelen/ MijnTribuut, meer informatie delen met inwoners en administratieve taken verlichten. ▪ Uitbreiding robotisering voor administratieve taken. <p>Voor de gehele organisatie zijn de beleidsontwikkelingen:</p>

Verbonden Partij	Tribuut belastingsamenwerking
	<ul style="list-style-type: none"> ICT kosten zijn aangepast naar nieuwe SAAS-oplossing. Investeren in automatisering en robotisering uit de algemene reserve. Inmiddels is bekend dat de algemene reserve is ingezet om tekorten (WOZ-bezwaren) uit 2023 te dekken. Rechtmatigheidsverantwoording over boekjaar 2023. <p>Bij de oprichting van Tribuut zijn prestatie-indicatoren opgesteld. Die prestatie-indicatoren geven inzicht in hoe Tribuut haar werkzaamheden uitvoert. Voor de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) geldt dat de Waarderingskamer de uitvoering van de WOZ met een 'Goed' moet beoordelen. Tribuut heeft nu een 'Goed' oordeel.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	112	27	327	163	647
Eigen vermogen	112	27	327	902	947
Vreemd vermogen	1.106	1.142	1.944	1.242	1.107

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Basismobiliteit (PlusOV)
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR) tussen de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde. Sinds 2019 nemen de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen niet meer deel aan de GR voor het routegebonden vervoer.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Peter Wormskamp
Vestigingsplaats	Lochem, gemeentehuis Lochem.
Omschrijving	Samen met de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde is het initiatief opgepakt om de gemeentelijke vervoersstromen te bundelen in de regio. Het gaat daarbij om vraagafhankelijk vervoer ("Regiotaxi-vervoer") en routegebonden vervoer (Leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en Jeugdwetvervoer). De bundeling vindt plaats via een gemeenschappelijke regeling: de GR Basismobiliteit. Onderdeel daarvan is de oprichting van een publieke bedrijfsvoeringsorganisatie: de Regionale Vervoercentrale Basismobiliteit. Iedere deelnemende gemeente heeft met de Vervoercentrale een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten. Op basis van de DVO's is de organisatie en planning van de gemeentelijke vervoersstromen uitbesteed aan de Vervoercentrale. De Vervoercentrale is de contractspartij naar de feitelijke vervoerders. De Vervoercentrale heeft een uitvoeringspositie; het vervoerbeleid is in gezamenlijke handen van de in de GR deelnemende gemeenten en de toegang tot de Vervoercentrale bepaalt iedere deelnemende gemeente individueel.
Zeggenschap	Lid van het Bestuur van de GR.
Openbaar belang / doel	Het borgen van een kwalitatief goed en betaalbaar niveau van de gemeentelijke vervoersstromen.
Financieel belang	De bijdrage in de kosten van de GR / de vervoercentrale per gemeente is afhankelijk van het feitelijk gebruik van de vervoercentrale per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.
Ontwikkelingen	<p><i>Stijgende brandstofprijzen</i> Er is nog steeds sprake van een sterke toename van de brandstofprijzen. Er wordt daarom in de begroting 2024 van PlusOV rekening gehouden met een hogere indexering.</p> <p><i>Nieuwe vervoerders VAV</i> De overgang naar nieuwe vervoerders in 2021 was een stevige overgang en brengt uitvoerings- en financiële risico's met zich mee, mogelijk ook nog in 2024.</p> <p><i>Organisatorische ontwikkelingen</i> Ook de komende jaren zet PlusOV verder in op het verlagen van de organisatiekosten. Er is een Plan van Aanpak Kostenreductie opgesteld welke jaarlijks wordt geactualiseerd. Er is een automatiseringsslag gemaakt waardoor er een betere planning wordt gemaakt. Hierdoor neemt de efficiëntie toe en nemen de kosten af. Verder is er een app live gegaan waarmee inwoners online hun ritten boeken in het Vraag Afhankelijk Vervoer.</p> <p><i>Beleidsontwikkelingen</i></p>

Verbonden Partij	Basismobiliteit (PlusOV)
	<p>Per 1 juli 2024 komt er een nieuw reglement van de Gemeenschappelijke Regeling. Op dit moment wordt aan dit vernieuwde document gewerkt. Daarnaast wordt de subsidie van de provincie Gelderland voor het Wmo-dagbestedingsvervoer en het aanvullend openbaarvervoer de komende jaren verder afgebouwd. Hierdoor neemt de Voorster bijdrage aan de vervoerskosten de komende jaren toe.</p> <p>Financiële gevolgen van deze ontwikkelingen zijn door PlusOV opgenomen in hun begroting 2024.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	0	-312	160	24	55
Eigen vermogen	148	460	621	410	576
Vreemd vermogen	8.646	4.124	7.227	6.879	4.631

Bedragen x € 1.000

Stichtingen/verenigingen

Verbonden Partij	Stichting Archipel Onderwijs
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Peter Wormskamp
Vestigingsplaats	Zutphen
Omschrijving	Overkoepelende organisatie van 20 openbare basisscholen in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.
Zeggenschap	<p>Ontbindingsrecht stichting voor gemeenteraden. Goedkeuringsrecht statutenwijziging voor gemeenteraden. Benoemingen en ontslag: leden Raad van Toezicht door gemeenteraden. Besluit opheffing van een openbare school door de gemeenteraad.</p> <p>De gemeente heeft geen invloed op danwel zeggenschap over onderwijsinhoudelijke zaken vanuit de schoolbesturen. Het onderwijsveld is hierin autonoom. Gemeentelijke invloed beperkt zich tot hetgeen in bovenstaande alinea beschreven.</p>
Openbaar belang / doel	Het geven van openbaar onderwijs met inachtneming van artikel 48 Wet op het Primair onderwijs dan wel artikel 51 Wet op de expertisecentra.
Financieel belang	De stichting voert de taak van bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor doeluitkeringen van het rijk. Binnen deze doeluitkeringen moeten alle kosten worden opgevangen. De gemeente draagt niet financieel bij, anders dan de lokale onderwijssubsidies die aan alle Voorster scholen worden toegekend en voor onderwijshuisvesting.
Risico's en getroffen maatregelen	<p>De gemeente loopt geen directe financiële risico's; van getroffen of te treffen maatregelen is daarom geen sprake.</p> <p>In het hoogst uitzonderlijke geval van ernstige taakverwaarlozing door de bestuurder, zijn de gemeenteraden bevoegd om zelf te voorzien in het bestuur van de scholen openbaar onderwijs; daar zijn kosten aan verbonden. Hiervan is op dit moment geen sprake.</p>
Ontwikkelingen	<p>Archipel heeft maatregelen genomen gericht op het vergroten van de financiële gezondheid van de stichting, maar bovenal gericht op de essentie: de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs. Voorbeelden van maatregelen zijn het niet verder op laten lopen van afschrijvingslasten en de verhouding van personeelslasten in lijn brengen met vergelijkbare stichtingen voor primair onderwijs.</p> <p>Archipel is waakzaam ten aanzien van het sluitend houden van de begroting en doet dit in goed overleg met de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	447	449	-363	-91	-213
Eigen vermogen	3.119	3.438	2.494	2.882	3.282
Vreemd vermogen	2.806	2.645	2.758	2.861	3.068

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Hoevelaken
Omschrijving	SVn is een onafhankelijke financiële partner voor gemeenten, provincies, woningcorporaties of andere marktpartijen in volkshuisvesting.
Zeggenschap	Deelnemer/partner, onder eigen gemeentelijke voorwaarden. Benoeming bestuursleden SVn.
Openbaar belang / doel	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing (waaronder startersleningen, Toekomstbestendig Wonen Lening, stimuleringsleningen voor het verduurzamen van gebouwen en het verwijderen van asbest) door deelneming in het fonds.
Financieel belang	Financiële partner in volkshuisvesting van SVn die het gemeentelijke revolverende fonds beheert.
Risico's en getroffen maatregelen	Het beleid is gericht op een voortdurende zorgvuldige bewaking en beheersing van risico's die de activiteiten van SVn met zich meebrengen.
Ontwikkelingen	<p>Sinds 2022 is de stimuleringslening duurzaamheid en de stimuleringslening asbest overgegaan in de Toekomstbestendig Wonen (TBW) lening. Deze lening is beschikbaar voor het verduurzamen van woningen en het verwijderen van asbest. Daarnaast is er sinds maart 2023 een stimuleringslening voor bedrijven en instellingen en een voor VvE's. Het beschikbare budget om leningen te verstrekken is (€ 300.000 per jaar tot 2027 en éénmalig € 1 miljoen) naar verwachting voldoende. Het is een revolverend fonds, dus het fonds wordt ook weer aangevuld door de aflossingen.</p> <p>De TBW wordt steeds populairder. In 2022 waren er totaal 56 aanvragen, in de eerste helft van 2023 waren er al 43 aanvragen.</p> <p>De Starterslening is ongewijzigd.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	-1.967	-2.447	-1.332	-2.141	2.301
Eigen vermogen	66.467	70.913	62.708	60.567	62.868
Vreemd vermogen	1.266.625	1.337.790	1.386.596	1.477.841	1.702.986

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Ambtelijk
Vestigingsplaats	Twello
Omschrijving	De Koepel draagt zorg voor een zo optimaal mogelijk en integraal aanbod van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur, dat aansluit bij de continu veranderende behoeften van burgers.
Zeggenschap	Het college van B&W benoemt een bestuurslid; deze heeft voor bepaalde zaken een vetorecht, onder andere ten aanzien van een statutenwijziging, fusie, splitsing en ontbinding van de stichting, wijziging of intrekking van het huishoudelijk reglement, begroting en meerjarenplanning, activiteitenplanning en tarieven.
Openbaar belang / doel	<p>Statutaire doelstelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bijdragen aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van de gemeente Voorst en aan de sociale binding tussen de inwoners, door het faciliteren van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur. • komen tot een integraal aanbod van sport, welzijn en cultuur, vooral door bundeling van het gemeentelijk beleid, behoeften van burgers en initiatieven van aanbieders. • de optimalisatie van de voorwaarden waarbinnen het aanbod van sport, welzijn en cultuur de kans krijgt om te groeien en te verbeteren. <p>Hiertoe heeft de stichting een aantal statutair beschreven middelen.</p>
Financieel belang	De stichting ontvangt een beheersvergoeding voor verrichte diensten.
Risico's en getroffen maatregelen	Via de statutaire bevoegdheden kan de gemeente zo nodig bepalende invloed uitoefenen op belangrijke beleids- en bedrijfsvoeringskwesties.
Ontwikkelingen	Stichting De Koepel is de Coronaperiode goed doorgekomen. Financieel door maximaal gebruik te maken van de diverse regelingen die de overheden hiervoor beschikbaar hebben gesteld.

Verbonden Partij	Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
	<p>Op sportief gebied hebben – na corona- de sporters de weg naar de (binnensport) accommodaties gelukkig weer gevonden. Echter ook de Koepel merkt de ver individualisering van de binnensport waardoor het voor de teamsporten moeilijker is om de teams bezet te krijgen en de competities draaiende te houden.</p> <p>Door een gevarieerder aanbod van andere bewegingsvormen te faciliteren zoals bijvoorbeeld dans liggen er nog voldoende mogelijkheden en kansen om de (binnen) sportaccommodaties in de gemeente Voorst optimaal gevuld te krijgen. Daarnaast zien we een stijgende tendens in het leerlingenaantal van de scholen in de gemeente Voorst waardoor een grotere vraag naar capaciteit in de sportaccommodaties van De Koepel ook in de toekomst is gewaarborgd.</p> <p>Met de nieuw te bouwen sportzaal als vervanger van twee gymlokalen kan door het aanbod van een groter oppervlakte m2 en een up to date inrichting hier optimaal invulling aan worden gegeven. Ook de andere gebouwen die De Koepel exploiteert zijn optimaal bezet. De (versnelde) verhuizing van de huurders van Klein Twello naar het Kulturhus heeft hier zeker aan bijgedragen. Samen met de nieuwe huurders in het is De Koepel gelukt om dit gebouw weer een nieuwe impuls te geven als De ontmoetingsplek binnen Twello. Met de onlangs gerenoveerde sporthal Jachtlust en de Multi zaal liggen hier nog volop kansen om dit nog verder door te ontwikkelen.</p> <p>De verduurzaming van de (binnen) sportaccommodaties ligt op schema (energieneutraal in 2030) al is het wel lastig om in de overspannen bouw- en installatiemarkt de juiste bedrijven tegen een marktconforme prijs aan het werk te krijgen. Stijgende prijzen vooral van energie maar ook bijvoorbeeld horeca inkoop zorgen wel voor een lastige financiële exploitatie. Het spanningsveld van de stijgende prijzen enerzijds en het betaalbaar houden van de tarieven van de binnensportaccommodaties voor onze sporters anderzijds zal aandacht blijven vragen en soms creatieve oplossingen nodig hebben. Hierbij werkt de Koepel (als kleine organisatie) nauw samen met de gemeente Voorst en zoekt ook de samenwerking met andere organisaties in onze gemeente.</p> <p>Het college houdt de ontwikkelingen in de gaten.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	-54	49	7	32	-61
Eigen vermogen	245	294	301	318	258
Vreemd vermogen	216	232	413	379	265

Bedragen x € 1.000

Coöperaties/vennootschappen

Verbonden Partij	Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe/RGV Holding B.V.
Aard	Aandelenbezit, 4823 aandelen (2,45% van het totaal uitgegeven pakket)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Arnhem
Omschrijving	Leisurelands houdt zich bezig met het beheren en exploiteren van (dag)recreatieve voorzieningen voor een breed publiek in Gelderland en Noord-Limburg.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Het gemeenschappelijke belang voor wat betreft de ontwikkeling van recreatieve en toeristische mogelijkheden op de Veluwe en in de randgebieden, rekening houdende met bescherming van het landschappelijke karakter.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal
Risico's en getroffen maatregelen	De gemeente loopt geen financiële risico's; van getroffen of te treffen maatregelen is daarom geen sprake. De -in 2010 deelnemende 27- gemeenten hebben de aandelen destijds om niet verkregen en de gemeenten dragen geen risico in het bedrijfsresultaat.
Ontwikkelingen	Leisurelands is een financieel gezonde onderneming en de BV zet in op consolidatie van de bedrijfsvoering. Leisurelands faciliteert een gevarieerd aanbod in recreatievoorzieningen, waarbij kwaliteit voorop staat en waarbij eveneens laagdrempelige dagrecreatie naar de toekomst goed geborgd blijft. Dit is geregeld in een aandeelhoudersovereenkomst. Deze geldt in beginsel (steeds) voor een

Verbonden Partij	Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe/RGV Holding B.V.)
	periode van vijf jaar, maar deze kan daarna ook worden verlengd. De huidige geldende aandeelhoudersovereenkomst eindigt op 31 december 2026.

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	-687	4.422	4.212	3.909	-2.219
Eigen vermogen	64.471	68.893	73.105	79.651	77.432
Vreemd vermogen	14.781	15.487	15.288	15.651	15.023

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Luchthaven Teuge
Aard	Aandelenbezit, 737 aandelen van € 400 nominaal (8,63% belang)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Teuge
Omschrijving	Luchthaven
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal.
Risico's en getroffen maatregelen	De financiële huishouding van de luchthaven is op orde. De luchthaven draait momenteel break-even onder andere door kostenbesparingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd.
Ontwikkelingen	<p>De N.V. Luchthaven Teuge wil het verouderde middengebied van het luchthaventerrein upgraden en 4,6 hectare aan de westkant herbestemen en inrichten als nieuw luchthavengebonden bedrijventerrein. Om dit te realiseren is de luchthaven al geruime tijd – ondersteund door de aandeelhoudende gemeenten – bezig met een ontwikkelplan. In 2024 gaat de luchthaven hiermee verder, met een duurzaam financieel gezonde toekomst als doel, dat opereert binnen de kaders van het Luchthavenbesluit Teuge.</p> <p>Sinds 1 juni 2023 is het Luchthavenbesluit Teuge formeel van kracht gegaan, nadat Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) een verklaring veilig gebruik luchtruim heeft afgegeven. In het Luchthavenbesluit worden circa 80.000 vliegbewegingen per jaar toegestaan. Dit biedt ruimte voor de luchthaven om de komende jaren weer te groeien, het huidig aantal vliegbewegingen is circa 50.000 per jaar. In het Luchthavenbesluit zijn alleen de volgende beperkingen gesteld: "Per kalendermaand zijn er minimaal 4 dagdelen op zaterdag of zondag waarop vluchten voor valscherspringen met een luchtvaartuig met een geluidscategorie 1, 2, 3 of 4 niet plaatsvinden. Door te investeren in stillere vliegtuigen kan deze beperking opgeheven worden. Het Nationaal Paracentrum Teuge heeft reeds geïnvesteerd in één stil vliegtuig, waardoor er geen sprake zal zijn van valschersprongvrije dagen.</p> <p>Voorst heeft in het plangebied een grondpositie van 1,5 hectare in het middengebied (aangekocht in 2012) en een grondpositie van 4,6 hectare aan de westkant van het luchthaventerrein (aangekocht in 2023). Hiermee kunnen we de regie voeren over de ontwikkelingen van de luchthaven, zowel bij de planontwikkeling als bij de toekomstige uitgifte van bouwgronden.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	19	-27	22	47	
Eigen vermogen	1.347	1.320	1.342	1.389	
Vreemd vermogen	1.498	1.434	1.488	1.329	

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Waterbedrijf Vitens N.V.
Aard	Aandelenbezit, 21.364 gewone aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Utrecht
Omschrijving	Vitens houdt zich bezig met het produceren, distribueren en leveren van drinkwater.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland met ruim 1.400 medewerkers en 5,7 miljoen afnemers. Het werkgebied van Vitens ligt in de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht, in vier van de vijf waddeneilanden (Terschelling, Vlieland, Schiermonnikoog en Ameland) en in enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. De aandelen zijn in handen van provinciale en gemeentelijke overheden
Financieel belang	Aandelenkapitaal: € 213.640
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden.
Ontwikkelingen	Vitens wil in 2030 drijvende kracht en pro-actieve partner zijn voor het realiseren van een duurzaam drinkwatersysteem. Een systeem dat gericht is op het winnen van water met minimale en als het kan zelfs met positieve impact op de omgeving. Een belangrijke oplossing hierbij is het beter vasthouden van water in natte tijden, in plaats van zo snel mogelijk afvoeren. Primaire taak van Vitens is en blijft echter om 24 uur per dag, 7 dagen per week water te leveren.

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	13.000	11.100	23.900	19.400	8.200
Eigen vermogen	533.000	533.300	557.100	600.300	649.500
Vreemd vermogen	1.233.500	1.293.000	1.340.100	1.387.800	1.446.600

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Aard	Aandelenbezit, 112.983 stuks
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Rosmarijn Boender
Vestigingsplaats	Den Haag
Omschrijving	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap, via stemrecht op de aandelen die de gemeente Voorst bezit. (Stem per aandeel van € 2,50).
Openbaar belang / doel	Het aanwezig zijn van een bankiersbedrijf specifiek ten behoeve van overheden met het oog op het bijdragen aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 256.347. Geen aansprakelijkheid voor schulden. Derving jaarlijkse winstuitkering bij faillissement.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	<p>De impact van de Russische inval in Oekraïne en de nasleep van de Covid-19-pandemie hebben aanzienlijke economische gevolgen, die ook de gemeenten raken. De oorlog leidt tot een sterke stijging van de prijzen van energie en andere grondstoffen.</p> <p>Vanwege de hoge inflatie heeft de ECB haar monetaire beleid verkrappt en is sprake van substantieel hogere rentes. In de loop van 2023 zal de rente verder worden verhoogd.</p> <p>Financieel staat BNG Bank er gezond voor. De activiteiten van BNG Bank in het kader van "Ons Kompas Naar Impact" staan in het teken van maatschappelijke impact. De BNG Bank heeft ook in deze periode getoond een betrouwbare en duurzame partner te zijn van haar klanten in het publieke domein. De BNG Bank denkt mee met de maatschappelijke vraagstukken waar zij voor staan en zorgen met hun kredieten tegen gunstige tarieven voor meer dan de helft van de kredietverlening in het publieke domein.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	337.000	163.000	221.000	236.000	300.000
Eigen vermogen	4.991.000	4.887.000	5.097.000	5.062.000	4.615.000

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Vreemd vermogen	131.518.000	144.802.000	155.262.000	143.995.000	107.459.000

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Circulus
Aard	Aandelenbezit met een intrinsieke waarde van € 617.012
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Bert Visser (afvalbeheer) / Wethouder Rosmarijn Boender (aandeelhouderschap)
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De gemeenten Apeldoorn, Brummen, Bronckhorst, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen zijn aandeelhouder en opdrachtgever van Circulus. Het werkterrein richt zich op afvalbeheer en het beheer van de openbare ruimte.
Zeggenschap	De invloed van de gemeente als deelnemer verloopt via het aandeelhouderschap in de vergadering van aandeelhouders. De rechten en plichten van aandeelhouders zijn vastgelegd in de statuten van Circulus. Het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering is verbonden aan het aantal door de gemeente gehouden aandelen dat weer evenredig is aan het aantal huisaansluitingen binnen de betreffende gemeente. De aandeelhoudersverhouding per eind 2022, na de 5-jaarlijkse herijking van de aandeelverhouding, is gebaseerd op 218.874 huishoudens. Uitgaande van 11.073 huishoudens van de gemeente Voorst is sprake van 5,06% van de aandelen
Openbaar belang / doel	Een duurzame leefomgeving. Daarin hebben sociale werkgelegenheid en bewonersparticipatie eveneens een plek.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 617.012. Aandeelhouders ontvangen over het gestorte kapitaal een statutair vastgestelde rente vergoeding en delen op basis van het aandeelhouderspercentage in het dividend van Circulus.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming kunnen fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	Sinds 1 januari 2019 wordt de afvalinzameling uitgevoerd door Circulus. Het gaat dan om de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval. Een gedeelte van de overige afvalstromen wordt nog tot en met eind 2023 ingezameld door het afvalbedrijf Ter Horst. Vanaf 2024 zullen echter alle afvalstromen worden ingezameld door Circulus zelf.

Boekjaar	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
Resultaat	1.396	803	1.178	1.469	602
Eigen vermogen	13.797	14.673	15.237	16.142	16.180
Vreemd vermogen	32.864	32.404	38.388	37.406	40.187

Bedragen x € 1.000

4.8 Paragraaf Grondbeleid

Gemeentelijke visie op het grondbeleid

Zoals in de Nota Grondbeleid is vastgelegd, kiest de gemeente Voorst voor een regisserend grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente per ontwikkeling afweegt welke rol zij wil vervullen. Dit kan een actieve rol zijn, waarbij we locaties aankopen en (her)ontwikkelen, maar een faciliterende rol past in sommige gevallen beter. In die gevallen laat de gemeente de ontwikkeling over aan de markt en beperkt de gemeente zich tot haar publiekrechtelijke taken, zoals het opstellen van een nieuw bestemmingsplan. De Nota Grondbeleid wordt in 2024 geactualiseerd.

Relatie tot programmadoelstellingen

De gemeente Voorst heeft diverse (woon)kwaliteiten te bieden, zoals het vitale en groene buitengebied en de rijke cultuurhistorie. Bij het realiseren van (woningbouw)projecten wegen deze kwaliteiten mee en de afbreuk die de projecten op de woonkwaliteiten kunnen hebben, minimaliseren we. In het programma Mooi Voorst streven we een hoge woon- en leefkwaliteit na. Daarom houden we ook bij de ontwikkeling van nieuwe projecten rekening met bestaand groen en de cultuurhistorie van onze gemeente.

Actuele prognose van in exploitatie zijnde grondcomplexen

Complex 14 Uitbreidingsplan Teuge

Alle bouw kavels in dit project zijn verkocht en de laatste woningen zijn in 2022 gerealiseerd. We werken op dit moment aan het woonrijp maken van het projectgebied en verwachten dit in 2023 op te kunnen leveren. Het verwachte positieve eindresultaat bedraagt € 86.000.

Complex 21 Uitbreidingsplan Terwolde

De eerste fase in project Dorpszicht is gerealiseerd en het openbaar gebied is ingericht. In het projectgebied hebben we voor fase 2 ruimte gereserveerd voor een complex van maximaal negen appartementen, die in de tweede helft van 2023 wordt uitgegeven. Deze exploitatie heeft een looptijd tot eind 2024 en een verwacht positief eindresultaat van € 63.000.

Complex 24 Nieuw Basselt en Fliertlanden

Dit complex is in 2022 in exploitatie genomen. Het bestemmingsplan, beeldkwaliteitsplan, exploitatieplan en grondexploitatie zijn op 7 februari 2022 vastgesteld. Hiertegen is beroep aangetekend. We verwachten in het begin van 2024 een uitspraak van de Raad van State. Uitgaande van een positief besluit kunnen we de komende jaren verder werken aan dit project conform de planning in het exploitatieplan. Onze werkzaamheden zijn een jaar uitgesteld vanwege deze beroepsprocedure.

De vastgestelde grondexploitatie is ten behoeve van de jaarrekening 2022 geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met een jaar uitstel van deze woningbouwontwikkeling vanwege de beroepsprocedure. De prognose van kosten- en opbrengsten zijn aangepast naar een actueel prijsniveau, waardoor het verwachte resultaat kostenneutraal is uitgekomen.

Toekomstige gemeentelijke woningbouwontwikkelingen

Wilp-Achterhoek

In het kader van de Gebiedsontwikkeling A1 Zone Wilp-Achterhoek is woningbouw beoogd op de huidige locatie van Bosgoed Diervoeders aan de Zwarte Kolkstraat 100 in Wilp-Achterhoek en het achterliggende terrein. Hiervoor wordt een stedenbouwkundig plan opgesteld, dat als onderlegger zal dienen voor een nieuw bestemmingsplan.

Oude Veluws college / brandweer / gemeentewerf

Deze inbreidingslocatie op de hoek van de Hietweideweg en Jupiter is geschikt voor de bouw van circa 70 woningen. Het betreft een variatie van koop- en huurwoningen en grondgebonden en gestapelde bouw.

Er wordt op dit moment gewerkt aan de voorbereidende werkzaamheden waarbij er bodemonderzoek is gedaan, waarbij PFAS is gevonden. Inmiddels is een subsidie ontvangen voor de sanering van de PFAS. Om de saneringswerkzaamheden uit te kunnen voeren, zal de bebouwing zo spoedig mogelijk van het terrein verwijderd worden. Het oude Veluws College is in 2023 gesloopt. De sloop van de brandweergarage/gemeentewerf aan de Jupiter en de sporthal aan de Hietweideweg is afhankelijk van de nieuwbouw van de brandweergarage aan de Zuiderlaan en de sporthal aan de Veilingstraat. We verwachten deze ontwikkeling in 2024 in exploitatie te kunnen nemen, waarbij vanwege de gefaseerde sloop waarschijnlijk ook sprake zal zijn van een gefaseerde gronduitgifte.

Hessenlaan Teuge

De beschikbare kavels aan de Hessenlaan in Teuge waren voorheen gelegen aan de rand van het dorp en hadden de bestemming Gemengd, waardoor bedrijvigheid mogelijk was. Teuge heeft de laatste jaren door de ontwikkeling van het Park van Teuge een flinke groei doorgemaakt waardoor deze kavels niet meer gelegen zijn aan de rand van het dorp, maar juist omringd zijn door woningen. Bedrijvigheid is hier dan ook niet meer wenselijk. Er is daarom een nieuw bestemmingsplan vastgesteld dat woningbouw mogelijk maakt. Uit gesprekken met Algemeen Belang Teuge is gebleken dat er een grote behoefte aan levensloopbestendige woningen is.

We hebben een stedenbouwkundige verkenning gedaan waaruit blijkt dat deze locatie geschikt is voor realisatie van een rij woningen of een hofje. We verwachten deze ontwikkeling in 2023 uit te kunnen geven aan CPO groep. Na de gronduitgifte wordt gestart met het bouwrijp maken en kan er naar verwachting (afhankelijk van de omgevingsvergunningsprocedure) gebouwd worden in 2024.

Winkler Prinsstraat Voorst

Deze locatie staat als ontwikkellocatie op de Kansenskaart Voorst. We hebben samen met IJsseldal Wonen een intentieovereenkomst gesloten, om te onderzoeken of realisatie van sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen hier mogelijk is. Wij delen hierbij het maatschappelijke belang om betaalbare woningen toe te voegen. Op basis van het laatste stedenbouwkundig model worden 34 woningen gerealiseerd en 13 woningen gesloopt, dus een netto toevoeging van 21 woningen.

Hoofdstuk 5

Deel 2: Financiële begroting

5.1 Uiteenzetting Financiële positie (financieel meerjarenperspectief 2024-2027)

Gehanteerde uitgangspunten meerjarenbegroting

Bij het opstellen van de financiële begroting hanteren we de volgende uitgangspunten:

Personeelslasten	2024	2023
De salarissen 2024 ramen we op het niveau van 2023	Niveau 2023	Niveau 2022
Vacatures worden geraamd naar het maximum van de schaal waarin de functie wordt vervuld.		
Voor onvoorziene salarisgevolgen over de jaarwedde wordt een percentage als stelpost meegenomen.	0,5%	0,5%
We schatten de te verwachten wijzigingen uit CAO - afspraken, werkgeverpremies etc. en nemen deze als stelpost mee in het financieel meerjarenperspectief 2024-2027	p.m.	p.m.
Overige personeelslasten De budgetten voor opleiding, training en mobiliteit ramen we op het niveau van de begroting 2023 (geïndexeerd). Inhuur van personeel - regulier dekken we in 2024 uit de vrijval van geraamde salarislasten.	Niveau 2023	Niveau 2022

Rentepercentages	2024	2023
Rente in de kapitaallasten van de lopende investeringen, vervangings-investeringen, nieuwe investeringen. De voorgeschreven berekeningswijze op grond van het BBV is door de toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal is gefinancierd.	0,1%	0,1%
De berekening van het toe te passen rentepercentage op de boekwaarden van bouwgrond in exploitatie (BIE) is met de invoering van de vennootschapsbelasting voorgeschreven en opgenomen in de notities Grondexploitatie en Rente van de commissie BBV.	0,82%	0,9%

Prijscompensatie/inflatie	2024	2023
Het prijsindexcijfer van de algemene prijsontwikkeling bruto binnenlands product (PBBP) uit de meicirculaire 2023 is de basis voor de toe te passen indexering voor de begroting 2024 inclusief meerjarenraming.	3,0%	3,0%

Tariefaanpassingen wegens inflatie	2024	2023
In een separaat voorstel geven we de tarieven van de gemeentelijke belastingen, rechten en leges aan. Vooruitlopend op het voorstel verwerken we onderstaande uitgangspunten in de begroting. Het rentepercentage betreft de minimale stijging van de opbrengst in 2024 ten opzichte van 2023.		
Onroerende-zaakbelastingen, niet woningen eigenaren en gebruikers en woningen eigenaren	3,0%	3,0%
Afvalstoffenheffing Het uitgangspunt voor het tarief voor de afvalstoffenheffing is een 100% kostendekkendheid.	100% kostendekking	100% kostendekking
Rioolheffingen Het tarief voor de rioolheffing wordt vastgesteld op basis van het programma Water 2020-2025 (vastgesteld door de raad op 28 oktober 2019).	100% kostendekking	100% kostendekking
Begraafrechten Het 100% kostendekkend tarief voor de tarieven begraafrechten is losgelaten.	3,0%	3,0%
Toeristenbelasting.	3,0%	3,0%
Reclamebelasting Tariefstelling conform de uitgangspunten van de reclamebelasting. Naast een vast bedrag van € 850 per vestiging wordt een verhoging toegepast op basis van een tarief per € 1.000 vastgestelde waarde van het bedrijfsgedeelte van het WOZ-object.	vast bedrag	vast bedrag
Rechten en leges	3,0%	3,0%

Subsidies aan instellingen en verenigingen	2024	2023
<p>Het aangehouden inflatiepercentage 2024 geldt ook voor de subsidies aan de verenigingen en instellingen. De subsidies/bijdragen op basis van afspraken, overeenkomsten, contracten budgetfinanciering met instellingen en/of verenigingen, meerjarige subsidiebesluiten zijn leidend en taakstellend.</p> <p>Hier geldt dat daar waar in het kader van ombuigingen/bezuinigingen kortingen op de subsidiebudgetten worden toegepast, we voor 2024 de indexering toepassen over de raming van het budget minus de in 2023 toegepaste korting.</p>	3,0%	3,0%

Aantal inwoners en woningen	2024	2023
Aantal inwoners per 1 januari 2024.	25.300	25.030
Aantal woonfuncties per 1 januari 2024 (conform gegevens BAG / eenheden algemene uitkering).	11.410	11.340

Onvoorziene uitgaven	2024	2023
<p>In de begroting ramen we naast de begrotingsruimte een post onvoorzien. Deze post is ten behoeve van de raad voor onvoorziene lasten.</p> <p>Op de post Saldo van de baten en lasten na bestemming (het begrotingssaldo) komt de begrotingsruimte naar voren. Dit saldo is in eerste instantie het budget waaruit we eventueel eenmalige onvoorziene uitgaven dekken.</p>	€ 25.000	€ 25.000

Algemene uitkering
De raming van de algemene uitkering is primitief gebaseerd op de meicirculaire 2023 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De financiële gevolgen van de meicirculaire 2023 zijn op basis van constante prijzen verwerkt in het Financieel meerjarenperspectief 2024-2027.

Ontwikkeling financiële positie

Het Financieel MeerjarenPerspectief (FMP) 2023-2026 vormt de basis voor het nieuwe FMP 2024-2027. Het FMP wordt in twee stappen opgebouwd.

Stap 1: Startpositie FMP 2024 - 2027

Het vertrekpunt in onderstaande tabel is het geraamde begrotingssaldo 2023-2026 vanuit het FMP 2023-2026. Vervolgens zijn de effecten die voortkomen uit het Voortgangsbericht 2023, de Prioriteitennota 2024 en de meicirculaire algemene uitkering 2023 verwerkt. Verder zijn in deze stap de volgende ontwikkelingen opgenomen:

- hogere personeelskosten (toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering). In deze stap zijn ook de kosten van de extra formatie zoals vastgesteld in Prioriteitennota 2024 meegenomen.
- de gemeentelijke bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen zijn verhoogd. Op grond van de zogenaamde voorhangprocedure zijn de begrotingen 2024-2027 van deze verbonden partijen in de vergadering van 13 juni 2023 door middel van raadsmededelingen aan de gemeenteraad voorgelegd. In deze stap is ook de hogere bijdrage aan de Regio Stedendriehoek zoals vastgesteld in de Prioriteitennota 2024 verwerkt.
- de prijscompensatie/indexering vanaf 2024 conform de uitgangspunten van deze meerjarenbegroting;
- de geraamde kapitaallasten van investeringen zijn geactualiseerd op basis van uitvoering en planning
- in het kader van de Hervormingsagenda Jeugdzorg mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing van € 500 miljoen vanaf 2025 als gevolg van maatregelen die het rijk zal uitwerken. Onderbouwing hiervoor is dat het realiseren van de aanvullende besparing een rijksverantwoordelijkheid is. Het Rijk draagt het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. Voor onze gemeente een besparing van € 500.000.
- het resterende gedeelte is het saldo van diverse (kleinere) positieve en negatieve aanpassingen over de totale begroting, waaronder de actualisatie van het MIP/ MJOP 2024-2027 en dotaties aan voorzieningen.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
1 Geraamd begrotingssaldo 2023-2026 (incl. septembercirculaire 2022)	2.619.529	3.065.008	1.156.844	255.925
2 Voortgangsbericht 2023	-595.033	-413.513	-1.185.993	-1.185.993
3 Prioriteitennota 2024 (personeelskosten en hogere bijdrage Regio Stedendriehoek meegenomen onder punt 5 en 6)	-37.550	-2.700	-2.695	-2.690
4 Effect Meicirculaire 2023 algemene uitkering (netto)	1.508.400	1.002.818	64.942	486.759
5 Hogere personeelskosten (toelichting paragraaf Bedrijfsvoering)	-396.714	-663.714	-663.714	-663.714
6 Hogere bijdragen gemeenschappelijke regelingen o.b.v. begrotingen 2024-2027	-451.279	-427.170	-401.694	-401.694
7 Toepassing prijscompensatie/indexering	-589.151	-584.488	-582.560	-575.018
8 Actualisering kapitaallasten	196.766	-66.238	-58.874	154.565
9 Hervormingsagenda Jeugd	-	500.000	500.000	500.000
10 Actualisatie MIP en MJOP en overige kleinere ontwikkelingen	200.973	277.019	236.435	64.921
11 Startpositie FMP 2024-2027 (primitieve begroting)	2.455.941	2.687.022	-937.309	-1.366.939

Stap 2: Nagekomen ontwikkelingen

In deze stap nemen we de ontwikkelingen op die zich recent na de opstelling van de primitieve begrotingscijfers hebben voorgedaan:

- aanpassing raming leges volgens de nieuwe tarieventabel legesverordening;
- de structurele effecten uit de Bestuursrapportage 2023;
- de effecten van de septembercirculaire 2023 gemeentefonds met betrekking tot de ontwikkeling van de algemene uitkering.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
11 Startpositie FMP 2024-2027 (primitieve begroting)	2.455.941	2.687.022	-937.309	-1.366.939
12 Aanpassing raming leges volgens nieuwe tarieventabel legesverordening	249.248	249.248	249.248	249.248
13 Bestuursrapportage 2023	-634.341	-722.904	-726.165	-726.165
14 Algemene uitkering Septembercirculaire 2023	nrb	nrb	nrb	nrb
15 Begrotingssaldo FMP 2024-2027	2.070.848	2.213.366	-1.414.226	-1.843.856

Overzicht van baten en lasten (recapitulatieoverzicht)

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten						
Bouwend Voorst	5.582.968	5.643.868	10.660.632	9.315.105	6.367.780	6.158.375
Mooi Voorst	13.335.253	13.637.726	12.577.379	12.651.516	12.683.985	12.641.040
Bedrijvig Voorst	3.656.283	4.082.816	4.643.949	4.445.587	4.434.512	4.423.856
Gezond Voorst	14.621.144	15.829.848	16.184.520	15.399.283	15.254.381	15.126.157
Sociaal Voorst	16.333.694	17.829.944	16.132.459	16.361.763	16.296.481	16.126.412
Veilig Voorst	2.017.440	2.227.195	2.298.206	2.209.204	2.209.202	2.209.200
Dienstverlenend Voorst	5.588.080	4.150.125	4.208.539	4.238.026	4.237.110	4.211.574
Algemene dekkingsmiddelen en financiering	667.680	500.163	694.000	713.770	776.210	813.314
Overhead	8.585.650	9.565.956	9.689.501	9.631.661	9.728.878	9.763.281
Totaal lasten exploitatie	70.388.191	73.467.641	77.089.185	74.965.915	71.988.539	71.473.209
Baten						
Bouwend Voorst	5.372.045	2.635.915	8.813.055	7.510.718	4.660.413	4.514.467
Mooi Voorst	6.319.126	6.347.712	5.687.935	5.708.277	5.708.652	5.753.878
Bedrijvig Voorst	1.061.292	765.566	773.267	773.267	773.267	773.267
Gezond Voorst	2.991.858	1.673.543	1.215.674	1.239.550	1.226.639	1.178.213
Sociaal Voorst	5.023.875	4.794.959	4.790.844	4.790.844	4.948.299	4.626.832
Veilig Voorst	198.861	58.313	14.659	14.659	14.659	14.659
Dienstverlenend Voorst	2.461.404	552.149	589.616	569.292	538.271	538.271
Algemene dekkingsmiddelen en financiering	52.530.889	53.061.275	55.295.003	55.635.756	51.871.027	51.443.391
Overhead	567.386	844.910	836.918	838.877	842.684	844.973
Totaal baten exploitatie	76.526.737	70.734.342	78.016.971	77.081.240	70.583.911	69.687.951
Geraamde saldo van baten en lasten	6.138.546	-2.733.299	927.786	2.115.325	-1.404.628	-1.785.258
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves						
Bouwend Voorst	9.131	876.633	120.000	75.000	-	-
Mooi Voorst	1.354.819	1.079.058	269.634	209.134	209.134	160.134
Bedrijvig Voorst	87.658	12.042	198.300	-	-	-
Gezond Voorst	-313.660	141.570	351.570	91.570	91.570	91.570
Sociaal Voorst	220.916	582.639	194.339	16.339	16.339	16.339
Veilig Voorst	-	89.000	89.000	-	-	-
Dienstverlenend Voorst	173.288	141.760	91.120	61.120	39.532	39.532
Algemene dekkingsmiddelen en financiering	-1.196.268	124.871	214.192	118.534	110.744	110.744
Overhead	574.431	219.383	-	-	-	-
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	910.315	3.266.956	1.528.155	571.697	467.319	418.319
Geraamde resultaat	7.048.862	533.657	2.455.941	2.687.022	-937.309	-1.366.939
Totaal incidentele baten			-757.800	-75.000	-	-
Totaal incidentele lasten			857.800	75.000	-	-
Structureel resultaat			2.555.941	2.687.022	-937.309	-1.366.939

Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
0 Bestuur en Ondersteuning	17.928.766	59.349.492	17.051.464	57.615.622	14.523.183	54.656.610	14.569.154	54.611.893
0.1 Bestuur	2.145.450	129.237	2.206.672	108.913	2.206.611	77.892	2.206.549	77.892
0.2 Burgerzaken	999.341	356.151	999.444	356.151	999.139	356.151	998.969	356.151
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	844.733	104.228	812.895	104.228	812.345	104.228	787.041	104.228
0.4 Overhead	9.689.501	836.918	9.631.661	838.877	9.728.878	842.684	9.763.281	844.973
0.5 Treasury	177.538	159.400	167.408	159.400	200.048	159.400	207.352	159.400
0.61 OZB woningen	360.963	5.112.025	360.963	5.145.470	360.963	5.178.842	360.963	5.178.842
0.62 OZB niet-woningen	-	2.968.906	-	2.968.906	-	2.968.906	-	2.968.906
0.64 Belastingen overig	155.499	110.000	155.499	110.000	155.499	110.000	155.499	110.000
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	46.944.672	-	47.251.980	-	43.453.879	-	43.026.243
0.8 Overige baten en lasten	-	-	29.900	-	59.700	-	89.500	-
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	1.099.800	2.627.955	-	571.697	-	467.319	-	418.319
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.455.941	-	2.687.022	-	-	937.309	-	1.366.939
1 Veiligheid	2.380.606	14.659	2.291.604	14.659	2.291.602	14.659	2.291.600	14.659
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.915.960	-	1.915.958	-	1.915.956	-	1.915.954	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	464.646	14.659	375.646	14.659	375.646	14.659	375.646	14.659
2 Verkeer en Vervoer	3.731.862	88.998	3.853.369	88.998	3.884.668	88.998	3.841.602	88.998
2.1 Verkeer en vervoer	3.592.369	88.998	3.713.876	88.998	3.745.175	88.998	3.702.109	88.998
2.2 Parkeren	139.493	-	139.493	-	139.493	-	139.493	-
3 Economie	1.021.699	270.112	823.399	270.112	823.399	270.112	823.399	270.112
3.1 Economische ontwikkeling	467.367	-	467.367	-	467.367	-	467.367	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	577	-	577	-	577	-	577	-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	38.693	67.860	38.693	67.860	38.693	67.860	38.693	67.860
3.4 Economische promotie	515.062	202.252	316.762	202.252	316.762	202.252	316.762	202.252
4 Onderwijs	2.874.240	174.554	2.671.169	174.554	2.668.189	174.554	2.664.209	174.554
4.2 Onderwijshuisvesting	1.280.017	42.112	1.076.907	42.112	1.073.927	42.112	1.069.937	42.112
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.594.223	132.442	1.594.262	132.442	1.594.262	132.442	1.594.272	132.442
5 Sport, Cultuur en Recreatie	6.763.776	1.171.523	6.686.335	1.195.399	6.664.857	1.182.488	6.593.727	1.134.062
5.1 Sportbeleid en activering	755.034	-	755.034	-	746.731	-	726.390	-
5.2 Sportaccommodaties	2.604.923	912.298	2.759.698	936.174	2.746.527	923.263	2.695.841	874.837
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	217.711	-	114.711	-	114.711	-	114.711	-
5.5 Cultureel erfgoed	299.655	-	299.655	-	299.655	-	299.655	-
5.6 Media	466.432	-	466.432	-	466.432	-	466.432	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.420.021	259.225	2.290.805	259.225	2.290.801	259.225	2.290.698	259.225

Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
6 Sociaal domein	26.739.732	5.422.821	26.394.641	5.422.821	26.220.901	5.580.276	26.014.426	5.258.809
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.426.031	574.063	2.374.388	574.063	2.340.624	492.155	2.177.851	178.822
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.998.878	-	2.011.753	-	2.011.163	-	1.985.413	-
6.3 Inkomensregelingen	6.370.889	4.188.250	6.371.259	4.188.250	6.365.547	4.188.250	6.365.547	4.188.250
6.4 WSW en beschut werk	2.283.511	503.155	2.283.511	503.155	2.283.511	503.155	2.283.511	503.155
6.5 Arbeidsparticipatie	1.029.739	-	1.029.677	-	1.018.602	-	1.007.946	-
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.283.429	7.353	1.283.253	7.353	1.283.253	7.353	1.283.253	7.353
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	3.292.385	-	3.292.385	-	3.292.385	-	3.292.385	-
6.71b Begeleiding (WMO)	1.637.337	150.000	1.866.479	150.000	1.854.138	389.363	1.846.842	381.229
6.71c Dagbesteding (WMO)	628.300	-	628.300	-	628.300	-	628.300	-
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	217.635	-	217.635	-	217.635	-	217.635	-
6.72a Jeugdhulp begeleiding	1.217.557	-	680.623	-	630.509	-	630.509	-
6.72b Jeugdhulp behandeling	927.099	-	927.099	-	927.099	-	927.099	-
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	252.023	-	252.023	-	252.023	-	252.023	-
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	290.069	-	290.069	-	290.069	-	290.069	-
6.73a Pleegzorg	144.200	-	144.200	-	144.200	-	144.200	-
6.73b Gezinsgericht	278.100	-	278.100	-	278.100	-	278.100	-
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	515.000	-	515.000	-	515.000	-	515.000	-
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	821.007	-	822.344	-	762.200	-	762.200	-
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	545.900	-	545.900	-	545.900	-	545.900	-
6.74c Gesloten plaatsing	82.400	-	82.400	-	82.400	-	82.400	-
6.81a Beschermd wonen (WMO)	47.738	-	47.738	-	47.738	-	47.738	-
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	30.367	-	30.367	-	30.367	-	30.367	-
6.82a Jeugdbescherming	348.038	-	348.038	-	348.038	-	348.038	-
6.82b Jeugdreclassering	72.100	-	72.100	-	72.100	-	72.100	-
7 Volksgezondheid en Milieu	8.543.613	5.339.712	8.565.851	5.360.054	8.543.960	5.360.429	8.516.717	5.405.655
7.1 Volksgezondheid	2.357.772	-	2.358.164	-	2.335.099	-	2.307.632	-
7.2 Riolering	2.436.820	2.562.211	2.456.986	2.582.377	2.456.986	2.582.377	2.456.986	2.582.377
7.3 Afval	2.310.055	2.605.453	2.310.231	2.605.629	2.310.606	2.606.004	2.310.832	2.651.230
7.4 Milieubeheer	1.222.916	1.446	1.224.422	1.446	1.224.422	1.446	1.224.422	1.446
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	216.050	170.602	216.048	170.602	216.847	170.602	216.845	170.602
8 VHROSV	10.660.632	8.813.055	9.315.105	7.510.718	6.367.780	4.660.413	6.158.375	4.514.467
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.497.274	100.026	1.512.206	100.026	1.416.225	100.026	1.376.141	100.026

Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
8.2 Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	7.688.948	7.688.948	6.386.611	6.386.611	3.536.307	3.536.306	3.390.361	3.390.360
8.3 Wonen en bouwen	1.474.410	1.024.081	1.416.288	1.024.081	1.415.248	1.024.081	1.391.873	1.024.081
Totaal	80.644.926	80.644.926	77.652.937	77.652.937	71.988.539	71.988.539	71.473.209	71.473.209

Verdeling taakvelden over de begrotingsprogramma's

Programma en taakveld	
Bouwend Voorst	
8.1	Ruimte en leefomgeving
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
8.3	Wonen en bouwen
Mooi Voorst	
2.1	Verkeer en vervoer
2.2	Parkeren
5.5	Cultureel erfgoed
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie
7.2	Riolering
7.3	Afval
7.4	Milieubeheer
7.5	Begraafplaatsen en crematoria
Bedrijvig Voorst	
3.1	Economische ontwikkeling
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
3.4	Economische promotie
6.4	Begeleide participatie
6.5	Arbeidsparticipatie
Gezond Voorst	
4.2	Onderwijshuisvesting
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
5.1	Sportbeleid en activering
5.2	Sportaccommodaties
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.6	Media
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
6.2	Wijkteams
6.4	Begeleide participatie
6.72A	Jeugdhulp begeleiding
6.72B	Jeugdhulp behandeling
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig
6.73A	Pleegzorg
6.73B	Gezinsgericht
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig
6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
6.74C	Gesloten plaatsing
6.82A	Jeugdbescherming
6.82B	Jeugdreclassering
7.1	Volksgesondheid
Sociaal Voorst	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
6.2	Wijkteams
6.3	Inkomensregelingen
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)
6.71C	Dagbesteding (WMO)
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)
6.81A	Beschermde wonen (WMO)
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)
Veilig Voorst	

Programma en taakveld	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer
1.2	Openbare orde en veiligheid
Dienstverlenend Voorst	
0.1	Bestuur
0.2	Burgerzaken
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
Algemene dekkingsmiddelen en financiering	
0.5	Treasury
0.61	OZB woningen
0.62	OZB niet-woningen
0.64	Belastingen overig
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds
0.8	Overige baten en lasten
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)
Overhead	
0.4	Overhead
Mutaties reserves	
0.10	Mutaties reserves
Geraamd resultaat	
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Structurele toevoegingen aan reserves				
Geen structurele toevoegingen	-	-	-	-
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Structurele onttrekkingen aan reserves				
Bijdrage uit bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	478.355	471.697	442.319	393.319
Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	478.355	471.697	442.319	393.319

Overzicht van incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht nemen we de belangrijkste geraamde incidentele lasten en baten per jaar op.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Incidentele lasten				
Bouwend Voorst				
Visie/routegids Bussloo	-	75.000	-	-
Visie ontwikkeling en inrichting de Kar e.o.	60.000	-	-	-
Stationsgebieden woondeal Twello Klarenbeek	60.000	-	-	-
Mooi Voorst				
Wandelknooppuntensysteem	60.500	-	-	-
Bedrijvig Voorst				
Locatiestudie en -keuze bedrijventerrein	75.000	-	-	-
Ontwikkeling bedrijventerreinen Nijverheid en 't Belt	50.000	-	-	-
Programma vrijetijdseconomie	40.000	-	-	-
LEADER subsidie	33.300	-	-	-
Gezond Voorst				
Integraal huisvestingsplan	200.000	-	-	-
Onderzoek Energie positief zwembad	60.000	-	-	-
Cultuurbeleid	100.000	-	-	-
Veilig Voorst				
Extra formatie crisisorganisatie	89.000	-	-	-
Dienstverlenend Voorst				
Verhuizing en beveiliging Klein Twello	30.000	-	-	-
Totaal incidentele lasten	857.800	75.000	-	-
Incidentele baten				
Bouwend Voorst				
Inzet reserve Visie/routegids Bussloo	-	75.000	-	-
Inzet reserve Visie ontwikkeling en inrichting de Kar e.o.	60.000	-	-	-
Inzet reserve Stationsgebieden woondeal Twello Klarenbeek	60.000	-	-	-
Mooi Voorst				
Inzet reserve Wandelknooppuntensysteem	60.500	-	-	-
Bedrijvig Voorst				
Inzet reserve Locatiestudie en -keuze bedrijventerrein	75.000	-	-	-
Inzet reserve Ontwikkeling bedrijventerreinen Nijverheid en 't Belt	50.000	-	-	-
Inzet reserve Programma vrijetijdseconomie	40.000	-	-	-
Inzet reserve LEADER subsidie	33.300	-	-	-

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Gezond Voorst				
Inzet reserve Integraal huisvestingsplan	200.000	-	-	-
Inzet reserve Onderzoek Energie positief zwembad	60.000	-	-	-
Veilig Voorst				
Inzet reserve Extra formatie crisisorganisatie	89.000	-	-	-
Dienstverlenend Voorst				
Inzet reserve Verhuizing en beveiliging Klein Twello	30.000	-	-	-
Totaal incidentele baten	757.800	75.000	-	-

Geprognosticeerde balans

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) nemen we bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar opalsmede voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Deze balans bevat de posten die nodig zijn om het voor de gemeente Voorst geldende aandeel in het EMU-saldo te kunnen afleiden en sluit aan op de opzet van de balans in de jaarrekening. Daarnaast biedt deze balans input voor de berekening van de financiële kengetallen zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van deze begroting.

(Bedragen x € 1.000)

Prognose meerjarenbalans	Realisatie 2022	Begroting				
		2023	2024	2025	2026	2027
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	3.372	3.156	2.951	2.747	2.564	2.433
Materiële vaste activa	80.585	82.060	81.691	82.418	81.107	79.727
Financiële vaste activa excl. verstrekte leningen	6.074	6.374	6.374	6.374	6.374	6.374
Financiële vaste activa verstrekte leningen	363	357	350	345	338	332
Totaal vaste activa	90.394	91.947	91.367	91.883	90.384	88.866
Vlottende activa						
Voorraden	7.650	12.259	8.276	5.025	4.394	1.824
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr.	1.839	2.859	2.859	2.859	2.859	2.859
Liquide middelen	735	350	350	350	350	350
Overlopende activa	6.131	4.700	4.700	4.700	4.700	4.700
Totaal vlottende activa	16.355	20.168	16.185	12.934	12.303	9.733
Totaal activa	106.749	112.115	107.553	104.817	102.686	98.598
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	27.500	22.777	21.249	20.677	20.209	19.792
Voorzieningen	23.784	23.312	23.679	23.967	24.356	24.784
Vaste schulden met een looptijd > 1 jr.	47.834	51.509	48.179	45.844	43.903	38.957
Totaal vaste passiva	99.118	97.598	93.107	90.488	88.468	83.533
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden looptijd < 1 jr.	3.856	9.761	9.761	9.761	9.761	9.761
Overlopende passiva	3.775	4.756	4.685	4.568	4.457	5.304
Totaal vlottende passiva	7.631	14.517	14.446	14.329	14.218	15.065
Totaal passiva	106.749	112.115	107.553	104.817	102.686	98.598

Toelichting:

Bij het verloop van de balansposten welke onder de vaste activa vallen hebben we rekening gehouden met afschrijvingen en nieuwe investeringen op basis van het Meerjarig Investerings Programma (MIP) en het Meerjarig Onderhouds Programma (MJOP) in deze begroting. De balanspost Voorraden is gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties van medio mei 2023. Bij de overige balansposten welke onder de vlottende activa vallen gaan we uit van gemiddelden op basis van ervaringscijfers. Het verloop van het eigen vermogen is gebaseerd op door de gemeenteraad genomen besluiten met betrekking tot onttrekkingen en toevoegingen aan de diverse reserves. De basis voor de ontwikkeling van de balanspost voorzieningen zijn de onderhoudsplannen van de diverse kapitaalgoederen.

Bij de balanspost Vaste schulden met een looptijd > 1 jr is rekening gehouden met aflossingen van bestaande geldleningen en het aantrekken van nieuwe leningen afhankelijk van de financieringsbehoefte. Bij de balansposten vallende onder de vlottende passiva wordt uitgegaan van gemiddelden op basis van ervaringscijfers.

Berekening EMU saldo gemeente Voorst

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Als gevolg van de voorschriften (BBV) presenteren wij de berekening van ons EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Omschrijving	2023	2024	2025
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.733	928	2.115
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	1.259	-573	522
3. Mutatie voorzieningen	-472	367	288
4. Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	4.609	-3.983	-3.251
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo	2.663	-3.261	-326

Het overzicht van het EMU-saldo is bedoeld om op nationaal niveau te bepalen in hoeverre de verschillende overheden bijdragen aan het nationale EMU-saldo. Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. Tussen het rijk en de decentrale overheden is een macro EMU-norm overeengekomen van 0,4% van het bbp per jaar voor de periode van 2019 tot 2022. De Nederlandse gemeenten mogen gezamenlijk maximaal 0,27% van het tekort veroorzaken. Dit is vastgelegd in de Wet Houdbare Overheidsfinanciën. Hiermee is een balans gezocht om invulling te geven aan de investeringsopgave in tal van maatschappelijke thema's en tegelijkertijd de gedeelde verantwoordelijkheid voor gezonde overheidsfinanciën. Hiermee geven we invulling aan de Wet houdbare overheidsfinanciën en de uitgangspunten van het Regeerakkoord en het Interbestuurlijk programma.

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Vaststellingsbesluit

Aldus opgemaakt door burgemeester en wethouders van de gemeente Voorst
op 19 september 2023,

Lisette Wolbers-Cents, secretaris

Paula Jorritsma-Verkade, burgemeester

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Voorst in de openbare vergadering
van 13 november 2023,

Ita Joosten, griffier

Paula Jorritsma-Verkade, voorzitter